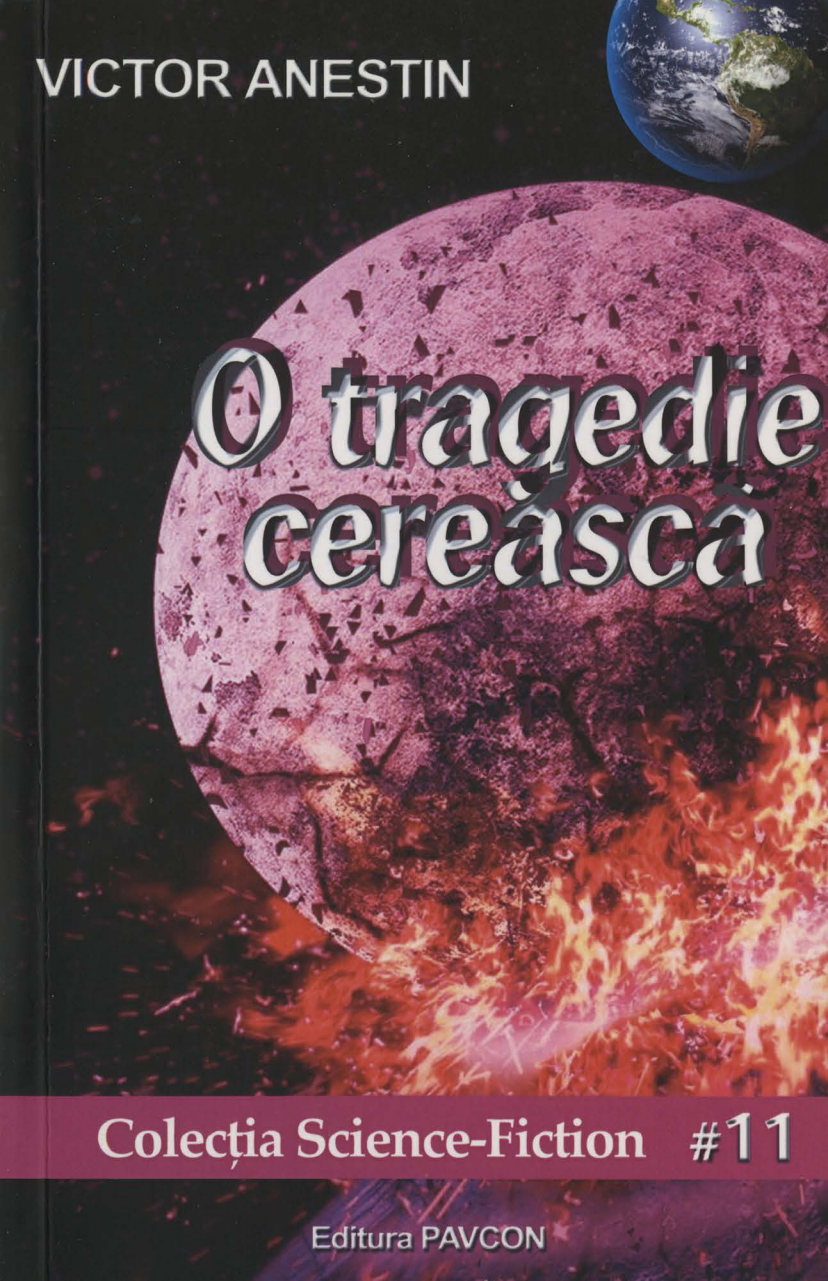

VICTOR ANESTIN

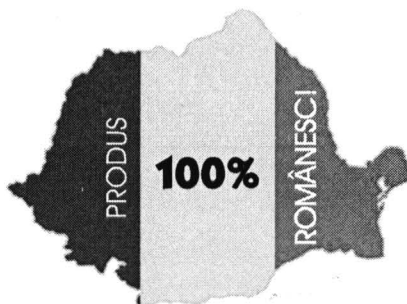
O tragedie cerească

Colecția Science-Fiction #11

Editura PAVCON

O TRAGEDIE CEREASCĂ

POVESTE ASTRONOMICĂ

Citește românește!

*Susține autorii români prin cumpărarea
cărților lor și promovarea acestora
în rândul prietenilor tăi!*

FANTASY # **SCIENCE-FICTION** # HORROR # HEROIC-FANTASY # FICTION

C o l e c Ț i a S c i e n c e - F i c t i o n

11

Victor Anestin
O TRAGEDIE CEREASCĂ
Poveste astronomică

© 2017, Editura PAVCON

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
ANESTIN, VICTOR

O TRAGEDIE CEREASCĂ : Poveste astronomică -
1914 / Victor Anestin - București: Pavcon, 2017
ISBN 978-606-8879-10-9

821.135.1

Comenzi:

Editura PAVCON, tel.: 031-100.80.70
0723.26.90.40
office@pavcon.ro
www.selfcoach.ro

Această lucrare nu poate fi reprodusă, parțial sau integral, fără acordul scris al deținătorului de copyright.

Redactor: Florentina Pavel

Editor: Constantin Pavel

ISBN 978-606-8879-10-9

VICTOR ANESTIN

O TRAGEDIE CEREASCĂ

POVESTE ASTRONOMICĂ
1914

Editura PAVCON
București, România, 2017

Completează-ți *Colecția Science-Fiction* cu:

- #1 – **Extra-Terestrul**, de Constantin D. Pavel
- #2 – **Secretul emisferei**, de Traian Bădulescu
- #3 – **Nerecurgerea la Forță și la amenințarea cu Forța**, de Ovidiu Vitan
- #4 – **Scornituri spăimântătoare**, de Cătălin Pavel
- #5 – **Rangkook** (*seria detectivului deCase – 1*),
de Constantin D. Pavel
- #6 – **Vendetta lui Ucigă-l Toaca**, de Ovidiu Vitan
- #7 – **În anul 4000 sau O călătorie la Venus**,
de Victor Anestin
- #8 – **Erezia egumenului Glicherie**,
de Dan Ninoiu
- #9 – **Scurtă istorie a viitorului aristotelic**,
de Aurel Cărășel
- #10 – **Forțe ale Naturii – Moartea Vie**,
de Daniela Faur
- #11 – **O tragedie cerească**, de Victor Anestin
- #12 – **Cetiți-le noaptea**, de Ion Minulescu
- #13 – **Marginea curcubeului**, de Aurel Cărășel
- #14 – **Incredibila aventură a cuviosului Achim**,
de Dan Ninoiu
- #15 – **Praf**, de Florin Purluca
- #16 – **Manuscrisul episcopului Petronius**,
de Dan Ninoiu
- #17 – **Steaua fulgurantă**, de Aurel Cărășel
- #18 – **Un român în lună**, de Henri Stahl

I

O DESCOPERIRE SENZAȚIONALĂ

— Noi nu ne ducem la serbare?

— Desigur, cu mama voastră.

— Ah! ce bine ne pare!

Și cei doi copii – băiatul de o parte, fetița de alta – sărutară repede obrajii tatălui, fără multă grijă pentru nenumăratele hârtii răvășite pe biroul cel încărcat.

— Nu!... Îmi răscoliți hârtiile!...

Dar supărarea lui era de prisos: cei doi nebunatici fugiseră. Luând de jos o coală de hârtie, exclamă:

— Poftim! Tocmai începutul calculului... Eram să-l caut pe urmă mult și bine.

Și învățatul, după ce își duse puțin mâna prin păr, privind fără să vadă pe fereastra ce da în grădină, se aplecă din nou pe masa lui de lucru și, murmurând vorbe curioase, începu să aștearnă pe hârtie cele mai ciudate simboluri matematice, cifre...

O păsărică – neam de artist, ce n-are ce să facă – se așezase drept pe craca din dreptul ferestrei și, ferită de razele soarelui, încerca cele mai fantastice triluri, părând că ia în râs pe domnul cel cu ochelari care, în acea superbă dimineață de primăvară, sta ursuz la o masă, înșirând litere și cifre fantastice.

Dar „domnul” nu auzea: un ceas întreg trecuse, pășă-rica fugise de mult, veselă că trăiește, că are prilej să cânte, îmbătată de parfumul grădinelor marelui oraș.

El scria mereu și, pe măsură ce înainta cu socotelile, privirea i se încrunta.

Deodată, sări în sus și strigă, fără să-i pese că nu are cine să-l auză. Simțea nevoia să-și auză glasul.

— Nu!... Nu... Venus nu va pieri! Venus nu va pieri!

Apoi, cu oarecare milă, privind pentru prima oară cu atenție pomul cel în floare de dinaintea ferestrei, adăugă:

— Sărmanul Pământ! Cel puțin de n-ar fi locuit.

În acel moment, se auzi o bătaie ușoară la ușă și intră un tânăr care veni repede spre stăpânul casei și, după ce-i strânse mâna, îl întrebă îngrijat:

— E serios?

— Ah! Bine că ai venit! Am lucrat fără întrerupere... Pot să-ți spun...

— Planeta noastră e în pericol?

— Prea puțin. Ne vom alege numai cu o schimbare ușoară în ce privește lungimea anului...

— Destul de grav...

— Pentru observațiile astronomice, desigur; dar, în sfârșit, planeta scapă de nimicire.

— Ești sigur, maestre?

— Mai încape vorbă! Privește, am făcut o schiță. Pământul cred însă că e pierdut și Marte de asemenea...

— Pământul! Marte!

— Sunt condamnate amândouă planetele.

— Ce dimensiuni să aibă corpul ceresc care a pătruns în sistemul nostru?

— Nu putem să știm deocamdată, am admis însă pentru calculul preliminar o masă aproape egală cu a Soarelui nostru, deci o putere de atracțiune colosală.

Din fericire e un soare stins, căci apariția lui pe cerul nostru ar fi fost un dezastru; așa, nu vom suferi decât prea puțin influența masei lui, dar de la o distanță ce ne ferește de un dezastru.

Tânărul rămăsese pe gânduri.

— Așadar, omenirile acelor planete vor fi distruse?

— Dacă există!

— Oh! Eu sunt încredințat cu totul. Mai ales ultimele observațiuni ce le-am făcut asupra Pământului m-au întărit în părerea mea. Zilele acestea chiar, voi avea cinstea să-ți prezint o monografie a planetei Pământul cu toate rezultatele comparate ale observațiilor.

— Ai să superi pe Asales.

— Să se supere! Adevărul înainte de toate. E oare cu putință să se găsească învățați pe Venus cari să susțină că numai planeta noastră este locuită?

— Are să-ți răspundă.

— Sunt gata.

.....

Scena de mai sus se petrecea în anul 3000, într-unul dintre cele mai mari centre culturale ale planetei Venus, în casa astronomului Ralta, iar tânărul ce-l vizita, un elev al său, se numea Aldin.

Ce era însă cu acel corp gigantic despre care vorbeau cei doi învățați? Știau oare toți venusienii de marele pericol ce amenința planetele sistemului solar?

Iată câteva deslușiri în această privință.

Cu două nopți mai înainte, Asales, cel mai de seamă astronom de pe întreaga planetă, fotografiase o regiune cerească. Examinând placa a doua zi pentru a măsura poziția unor steluțe, dete peste un punct stelar care-l miră. Era o steluță care lăsase și ea imagina ei pe placă. Asales cunoștea acea regiune în toate amănuntele, căci se afla acolo o stea variabilă ale cărei deosebiri de strălucire le studia regulat. Era o chestiune de astronomie siderală care-l preocupa mult. Steluța ce o vedea acum era însă nouă. Asales avea o altă placă fotografică a aceleiași regiuni, întrebuințată cu câteva zile mai înainte. Din două lucruri, una: sau steaua aceea era variabilă, sau era o stea nouă. Compară plăcile...: nu, steluța avea o pozițiune diferită, se mișcase din loc, deci nu era o stea.

— O cometă curioasă, murmură Asales.

Om ciudat, nu spuse nimănui de descoperirea ce făcuse și în seara următoare își îndreptă luneta spre locul indicat pe placă. După câteva minute izbuti să identifice steluța pe bolta cerească. Se prezenta, în adevăr, ca un punct stelar, dar iarăși constată Asales o ușoară deplasare.

Pe vremea aceea, spectroscopul era destul de perfecționat și Asales îndreptă spre cometa cea curioasă o altă lunetă, ce era veșnic cu spectroscopul instalat.

— Mă înșel, nu e o cometă, este o planetă mică, murmură bătrânul, necăjit.

De o statură de gigant, nu însă prea gras, ras de tot, cu părul alb, Asales era o figură impunătoare. Vorba lui tăia ca briciul; era nervos, iute, nu suferea nicio contrazicere și avea un defect foarte mare: nu-i plăceau elevii cari voiau să se îndeletnicească cu alte chestiuni astronomice decât acelea pe care le indica el. La fizic era opusul lui Ralta, care părea un pitic pe lângă el.

— Planetă mică! murmură bătrânul învățat, suind câte două trepte pe scară. Ce mă interesează pe mine planetele mici!

Ocăra pe bietul astru care, desigur, nu știa cum să-și ceară iertare că avusese îndrăzneala să se prezinte pe neașteptate, dar tot era oarecum intrigat bătrânul învățat venusian.

— Ce am eu cu planetele mici!

Tot avea o îndoială, căci altfel la ce-ar mai fi observat el cu spectroscopul? Ce era să-i arate acest aparat altceva decât că mica planetă, ca orice corp întunecat, primește lumina de la Soare.

Privi. Așa era. Un spectru solar, însă... Ceva neobișnuit! căci repede învărti câteva șurupuri, se aplecă, privi iar, începu să murmure și iar observă.

Parcă îl apucaseră frigurile.

Era o priveliște ciudată să vezi în acea cupolă imensă, luminată numai de o lampă surdă, grațioasele siluete a două lunete gemene ce se îndreptau spre bolta cerească,

pe când bătrânul, care se coborâse de pe scară, arunca cu grabă cifre pe o coală de hârtie, la lumina vagă a lămpii.

Se opri. Privirea i se îndreptă spre bolta cerească, spre regiunea în care se afla astrul ce-l descoperise. Murmură:

— 400 de kilometri pe secundă!... Și drept spre noi!

Se sculă supărat, trânti creionul și se repezi jos pe scara ce dădea în cabinetul lui de lucru.

— Nu... trebuie să fiu bolnav... nu se poate...

În tăcerea cea mare ce domnea în palatul în care trăia se auzeau doar pașii lui greoi și grăbiți. Repede se apropie de telefonul ce-l avea pe birou.

— Alo!... Dă-mi pe Ralta!... Ralta, domnișoară, astronomul!!... Nu știi pe Ralta!... Dar ce păzești acolo?... Numărul 35 pe 48. Repede... Alo! Alo! E în observator!... Mă iartă, doamnă!... dar spuneți-i să vie imediat la mine. Aci Asales!... Scuzați, știu, sunt orele două dimineața, v-am deșteptat... E neplăcut... dar am nevoie de Ralta!... Să vie imediat! Mă va găsi în cupolă.

Și, închizând telefonul, se repezi iar sus.

Peste zece minute, ușa se deschise și intră Ralta.

— Vino încoa!... Te rog să verifici o observație...

Vreau să văz dacă nu cumva m-am ramolit înainte de vreme... Privește, compară spectrul astrului acesta... Ce zici?...

— Zic că are o iuțeală ce trebuie să fie imensă.

— Măsoară singur.

Ralta, încet, serios, începu comparația: apoi, făcând la rândul său socoteala, spuse liniștit:

— O stea de tipul solar, care vine drept spre noi cu o iuțeală de 400 de kilometri, cel puțin, pe secundă. În adevăr, e curioasă: nicio stea nu are o asemenea iuțeală.

— Va să zică nu mă înșel!... Nu m-am zăpăcit!...

Ralta îl privea mirat. Îl cunoștea el de mult, îl știa nervos, exagerat, dar așa turburat nu-l văzuse niciodată.

— Nu înțeleg, murmură Ralta.

— Nu e un soare... e un corp întunecat... un corp ce a pătruns în sistemul nostru solar.

— De unde știi? întrebă Ralta, turburat și el.

— Am dovada: trei observații în trei seri diferite... pozițiunile schimbate – foarte puțin, e drept, dar schimbate – ceea ce dovedește până la evidență că nu e o stea...

Ralta, fără să spună un cuvânt, se îndreptă spre prima lunetă, cea fără spectroscop și, ajutat de Asales care-i înțelesese gândul, puse un ocular ce mărea de vreo 800 de ori. Noaptea era superbă, aerul clar, liniștit – puteau să întrebuințeze un ocular ce mărea așa de mult. Ralta privi. În adevăr, steluța cea umilă de adineauri se deosebea acum de astrele ce o înconjurau. Pe când steluțele din apropierea ei rămăseseră tot niște simple puncte, ea avea un disc – extrem de mic, vag, gălbui –, dar orice ochi exercitat ar fi văzut numaidecât că acel astru nu e o obișnuită steluță, și mai puțin o cometă.

Descoperirea lui Asales era însă neliniștitoare. Cum?!... un astru – care, dacă era așa de mic, cauza era numai marea lui depărtare – se apropia cu 400 de kilometri pe secundă de Soare, deci și de planeta Venus! Dacă vreun

ziarist curios ar fi auzit această știre, ar fi scris imediat o pagină întreagă de ziar și ar fi scos o ediție specială.

Cei doi învățați nu se gândeau însă la lumea gazetarilor, pe ei îi preocupa acum altceva. Ceasuri întregi ei continuară observația și, în același timp, Ralta însemnă cele trei poziții diferite ale ciudatului corp ceresc în trei seri diferite: două poziții obținute pe plăci fotografice și cea de a treia chiar poziția observată în acea seară. Din cele trei observații, el trebuia să calculeze drumul pe care corpul străin avea să-l descrie în jurul Soarelui.

În zorii zilei, Ralta părăsi pe Asales, care acum se liniștise, după ce-i promisese că a doua zi după prânz îi va aduce rezultatul.

— Nimic, să nu spui nimic la nimeni!

— Fii sigur.

Ralta nu avea însă niciun secret pentru cel mai iubit elev al său. Când se întoarse acasă, găsi pe Aldin, care tocmai se coborâse din cupolă în birou. Îl puse repede în curent cu marea descoperire, apoi îl concedie prietenește, spunându-i:

— Să vii la orele 12 dimineața, să afli rezultatul.

Până la orele 12 din zi lucrase încontinuu. Venusienii au găsit metode matematice rezezi și sigure pentru a determina drumul unui corp ceresc în jurul Soarelui. Ralta însă avusese de astă dată să rezolve o problemă mai curioasă, căci astrul în chestiune nu descria nicio curbă în jurul Soarelui, ci trecea aproape în linie dreaptă, ca o săgeată, prin sistemul solar. Problema era deci cu totul

alta și Ralta schițase drumul numai în mod general, nu intrase în amănunte, care erau foarte complicate. În realitate, drumul noului astru era o hiperbolă, cum îi zic matematicienii.

Un singur lucru era sigur: Venus scăpa de nimicire, nu însă și două din planetele vecine, Pământul, cu satelitul său, și Marte. Dar, la urma urmei ce-i păsa astronomului venusian de catastrofa ce avea să sufere aceste două îndepărtate planete! Ceva mai mult: catastrofa aceasta va fi un mare eveniment, nemaipomenit în analele astronomiei venusiene!

Planeta Venus era scăpată! Ralta simțea că-i bate inima de emoțiune. De el nu-i păsa! El se simțea prea bine un adevărat cetățean al cerului. Dar îl înspăimântase gândul că doi copilași, Bari și Nata, vor avea să fie nimiciți într-un mod brutal, fie prin ciocnirea directă cu astrul cel nebun, fie prin marea gigantice provocate de trecerea prin apropierea lui, fie prin furarea planetei Venus și aruncarea ei în pustiiurile înghețate ale spațiului, departe de Soarele dătător de viață, de căldură, de lumină.

Un calcul aproximativ asigurase pe Ralta că pericolul nu era mare pentru Venus. Anume consecințe trebuiau să aibă loc, dar frumoasa planetă, grădina superbă a sistemului solar, nu era să fie nimicită. Pământul și Marte erau planetele ce trebuiau să sufere: așa indica prima socoteală, făcută în grabă, fără multă precizie.

Dar poate că ambele planete nu sunt locuite. Cine poate să știe dacă la 149 milioane de kilometri depărtare de

Soare, unde se află Pământul, poate să înflorească o omenire? S-ar putea să existe numai o floră, iar fauna să fie reprezentată prin animale inferioare. Și, dacă nu există conștiință luminată pe planeta Pământ, dacă nu are centre de civilizație, știință, – apoi atunci nu are cine să se îngrozească, căci groaza e numai așteptarea, iar nu faptul îndeplinit.

Numai Aldin era încredințat că Pământul poate să fie locuit, dar Aldin era tânăr, cu o imaginație vie, Aldin era prea poet și avea în contra lui părerile tuturor astronomilor din trecut și din prezent. Autoritatea lui Asales era destul de mare pentru a despopula Pământul, chiar de ar fi avut acesta miliarde de locuitori.

Cum ar fi putut să fie Pământul locuit? Poporul nu-și putea închipui că un corp ceresc, așa cum era Pământul, un frumos luceafăr cu lumina verde-albăstrie, poate să fie un glob întunecat ca Venus. Învățații, pe de altă parte, nu înțelegeau cum un glob ca Pământul, mult mai depărtat de Soare decât Venus, poate să aibă destulă căldură. Nu, nicio planetă, afară de Venus, nu era locuită, asta era lucru cu totul lămurit și Aldin visa!

Pe nicio planetă nu puteau să fie condițiunile de viață așa de favorabile ca pe Venus și Aldin însuși, uneori, era deznădăjduit că nu putea să aducă o dovadă sigură de existența locuitorilor Pământului.

Își spunea însă că ar fi fost stupid să existe atâtea globuri în sistemul solar – Pământuri enorme, sterpe, însă pentru totdeauna, stânci sau pustiuri.

II
SERBARE VENUSIANĂ

— Gata, suntem gata!

Și Nata și Bari, ținându-se de mână, gătiți amândoi ca două păpușele, intrară cu zgomot în biroul lui Ralta, câte-va minute după plecarea lui Aldin.

— Ați și mâncat?

— Oho! de când!... Și mama e gata.

— Atunci petrecere bună, copii, și să fiți cuminți!

În pragul ușii apăru Lati, „frumoasa Lati“, cum îi spuneau prietenele. Venusienele sunt toate brune, dar Lati făcea oarecum excepție. Pelița obrazului îi era puțin mai deschisă și trandafirii obrazilor mai pronunțați. Se luaseră din dragoste, pe vremea când Ralta era încă un biet student care nu știa de va reuși sau nu în viață. Lati nu avea altă avere decât ochii ei cei frumoși, părul ei cel bogat și sufletul ei cel bun. Avusese mari necazuri Ralta până să-și vază visul îndeplinit, căci venusienii sunt oamenii cei mai curioși din lume. Rudele ei pretindeau că un om sărac cum era Ralta nu trebuia să se însoare. Iubirea lor își bătuse joc însă de prejudecățile tuturor. Nu trecuseră nici doisprezece ani și Ralta își câștigase și un nume și o avere. Ba, cum norocul surâde totdeauna celor ce găsesc viața interesantă și plăcută, un unchi lăsase menajului o avere și mai însemnată decât cea strânsă de Ralta prin munca lui.

În ziua când povestim, în Samiri, marele oraș venusian, era o serbare măreață, la care luau parte toți cetățenii, bo-

gați și săraci. Acea serbare avea loc, de altfel, în toate centrele, mari și mici, de pe planeta Venus, deoarece se prăznuia al 100-lea an de când omenirea venusiană renunțase la vechile granițe ce despărteau în mod nenatural popoarele. Sute și mii de veacuri, venusienii, împărțiți în diferite țări, duseseră războaie sângeroase unii în contra altora, se uciseseră milioane de oameni în războaie în care se întrebuițaseră toate armele cele mai noi.

Cei cari făcură să înceteze războaiele fuseseră învățații tuturor țărilor venusiene. Ei se cunoșteau toți, se vedeau unii cu alții la diferite congrese internaționale, se stimau, se iubeau și nu puteau să priceapă cum omenirea venusiană poate să-și verse sângele de prisos. La un moment dat, au renunțat de a mai pune știința în ajutorul industriei: inginerii au părăsit fabricele, și în primul rând pe cele de arme; astronomii au refuzat să mai facă observații ca să dea ora exactă pentru circulația trenurilor și a vapoarelor; chimiștii au părăsit laboratoarele de unde puneau la cale fabricarea a mii și mii de alimente, lucruri de primă necesitate etc. Toți învățații au declarat grevă, o grevă ciudată, ale cărei urmări au fost mari. Atunci pentru prima oară s-a văzut că întreaga viață modernă numai științei se datora. Au trecut doi-trei ani, au trecut cinci ani, și greva continua.

Învățații făceau cercetări numai pentru ei și rezultatele nici nu le mai publicau. În sfârșit, au urmat mari mișcări populare în toate țările și, în al șaselea an, barierele ce despărteau țările au fost doborâte. S-au făcut mari reforme

sociale, dar bineînțeles fericirea completă tot nu se scoborâse pe Venus. Poporul nu era cu totul luminat. Erau încă mulți cari nu pricepeau rostul lor pe planetă. În orice caz, era o îndrumare spre o nouă viață și la această îndrumare lucrau acum învățații cu o râvnă mai mare ca nicio dată.

O singură sărbătoare aveau venusienii într-un an, dar acea sărbătoare era celebrată pe întreaga planetă. Și acum, aniversarea de 100 de ani de la „redeșteptarea omenirii venusiene” urma să fie celebrată cu un fast nepomenit. De trei zile, trenurile, automobilele, vapoarele și aeroplanele aduceau provinciali. În dimineața acelei frumoase zile se afla în Samiri un număr colosal de venusieni.

Dar orașul era destul de mare.

Închipuți-vă un oraș cu o formă perfect de circulară, raza având cinci kilometri. Bulevarde plecau din centru spre periferie. Centrul era o piață circulară cu o rază de un kilometru. De ce era așa de întins orașul? Pentru că nu era casă, cât de modestă, care să nu aibă curtea și grădina ei. Casă lângă casă, ca în unele provincii de pe Venus nu se pomenea. Venusienii se aflau într-un mare centru de activitate, dar în același timp se bucurau și de aerul cel mai curat. Și așa erau nenumărate orașe venusiene. Puține mai rămăseseră ca pe vremea cea veche și în ele se refugiaseră cei nemulțumiți cu noua stare de lucruri. Prin tradiție, ei continuau să apere vechile idei și ce e mai curios e că, din diferitele țări de odinioară, venusienii recalitrânți se înțelegeau perfect, căci luptau pentru aceeași idee; redivizarea lor.

Erau însă puțini și ridiculi. Ca toți maniacii, erau ur-suți. Câteva orașe vechi și murdare erau pline cu ei. Vă închipuți lesne că nu în văgăunele lor se celebra serbarea măreață a înfrățirii generale.

.....

Pe cele opt mari bulevarde ce dădeau în piața centrală, bulevarde ce purtau numele celor opt planete, veneau venusienii ca valurile unei mări. Toți pe jos, toți cu câte o floare albă la încheietoare – simbol al liniștii și păcii.

De jur împrejurul pieței se aflau nenumărate tribune, menite numai pentru femei și copii, din toate clasele. Serbarea începea la ora unu după amiazi și, cum această oră se apropia, imensa piață era plină de lume.

Trâmbițe de aramă vestiră începerea.

Pe marile artere ce duceau în opt direcțiuni nu se vedea nimeni. Mulțimea se îngrămădisise pe piață, lăsând însă loc liber la intrările a două bulevarde ce veneau față în față.

Începu o defilare ciudată. Era o reamintire a tuturor scenelor groaznice din trecut. Trecură mai întâi sute de oameni înveșmântați cu piei de animale, cu părul vâlvoi, cu niște imense bâte în mână.

Veneau apoi alții, cu arcuri și săgeți, urmați de alții cu puști rudimentare, de cele cu cremene; apoi, cai ce târau tunuri de lemn și de piatră.

Veneau de pe un bulevard, treceau prin mijlocul mulțimii țipând, urlând, și se pierdeau în zarea bulevardului din față.

Un ropot de cai și – iată un șir lung de călăreți fantastici, cu coifuri ce străluceau sub razele soarelui, cu sulii și lănci lungi ce-ți luau ochii.

Tropăind ritmat, veneau soldați înarmați cu puști scurte, apoi cai ce târau imense tunuri, și iar tunuri, din ce în ce mai mari, ce uruiau înspăimântător.

Când ultimul tun trecu, poporul, ce până atunci privise tăcut, scoase un prelung strigăt ce făcu să răsunе văzduhul.

Nu, nimănui nu-i părea rău de timpul de acum o sută de ani. Banii pentru puști și tunuri aveau acum alte întrebuințări: se ridicau clădiri mărețe pentru răspândirea culturii, laboratoare și institute, palate splendide pentru artă, temple pentru toate ramurile activității omenești.

Și omenirea de pe Venus era fericită. Cum planeta era guvernată de învățați, cum nu mai exista clasa politicianilor veșnic flămânzi și arțăgoși, venusienii nu mai știau ce însemnează lupta politică. Fiecare era dator să muncească și trântori nu mai existau.

Bari și Nata erau încântați. Pentru prima oară văzuseră ei o asemenea defilare curioasă.

- Așa erau oamenii înainte, mamă?
- Și ce făceau ei cu bățele și cu tunurile?
- Se omorau între ei.
- Erau răi, mamă dragă! De ce se omorau?
- Fiindcă nu știau carte, răspunse Lati surâzând.

Lumea se împrăștiase pe bulevarde. Era cald, dar era plăcut la umbra imenșilor platani. Vehiculele de tot felul

aveau acum voie să circule iar, dar numai pe alei anume, căci fiecare bulevard avea șase alei.

Departe, spre sudul orașului, unde se îndrepta Lati cu cei doi copii, se vedea cum se întindea Oceanul, ale cărui ape străluceau puternic sub razele soarelui de primăvară venusiană.

— Să vedem vapoarele, spuse Nata. Să luăm un automobil.

— Nu, mamă, aeroplanul!

Părerea lui Bari hotărî și, peste câteva minute, după ce se abătură la aerodromul cel mai apropiat, se aflau instalați în cabina cu geamuri a unui elegant aeroplan ce se îndrepta cu siguranță spre sud! În câteva minute se aflară deasupra Oceanului.

Priveliștea era superbă. Orașul, ridicat pe un amfiteatru, domina Oceanul pe care pluteau sute și mii de vapoare în toate direcțiunile. Sute plecau, păreau că abia se mișcă, semănau cu niște interesante jucării de copii. Bari și Nata, încântați, băteau din palme. Se depărtau repede de oraș, se aflau acum în largul mării. Soarele ardea cu putere și în cabină era cald de tot. Lati deschise o fereastră. Se uita spre oraș, spre casa lor; acolo unde la acea oră Ralta lucra mereu, cufundat în cifre, pe când ei se amuzau la douăzeci-treizeci de kilometri depărtare.

Aviatorul viră și aeroplanul, ce părea că va zbura pentru vecie spre orizont, întoarse botul lui enorm spre nord, spre oraș și, peste câteva minute, ateriză de unde plecase.

Lati promisese copiilor să le arate defilarea și trebuise să meargă, dar gândul îi era mereu acasă. Vedea ea bine că lui Ralta i s-a întâmplat ceva. De ce-l chemase oare Asales? Niciodată la o asemenea oră din noapte nu telefonase bătrânul învățat. Și-apoi, Ralta se culca după ce-și sfârșea observațiile sau calculele; în acea noapte însă el nu dormise deloc și la 9 dimineața îl găsisese tot la birou, lucrând.

Era ceva la mijloc, îi ascundea el ceva! Dar ce?! El nu știa să-i ascundă un lucru. Desigur, un eveniment ceresc. Dar nu-i anunța el cu o bucurie aproape de copil ivirea vreunei neînsemnate comete? De ce acum nu i-ar fi spus, ca totdeauna, despre evenimentul pe care i-l anunțase Asales?

Era o presimțire curioasă, ciudată.

La urma urmei, ce însemnătate era să aibă un eveniment ceresc! La aceasta se gândea Lati când intră în biroul soțului său, precedată de cei doi copii. Bari intră punând mâna cornet la gură și imitând trâmbița.

— Uite micul sălbatec! spuse Ralta zâmbind. Ei, ați petrecut bine?

— Am fost și cu aeroplanul, spuse Nata cu îngâmfare.

— Bravo!

Lati își sărută soțul, îl mângâie ușor pe păr și-l întrebă, privindu-l drept în ochi:

— S-a întâmplat ceva?

— Unde? răspunse Ralta potrivindu-și ochelarii.

— În cer.

Ralta o privi mirat. Cum ghicise ea?

Promisese lui Asales să nu spună nimic. Dar oare nu spusese lui Aldin?

— Trimite copiii în odaia lor, murmură el.

Ea, îngrijată, îi luă de mână și-i îndreptă ușor pe ușă. Cei doi copii pricepură și ei că e ceva și ascultară. Veselia le cam pierise, dar erau obosiți, ochii lor văzuseră prea multe lucruri.

Lati se întoarse, luă un scaun și, așezându-se lângă Ralta, îl luă de mână și, blajin și temător, îl întrebă:

— Ce e?

Hotărât, el îi spuse totul.

Ea îl asculta cu ochii mari, puțin cam palidă.

— Dar tu spuneai totdeauna că așa ceva e peste putință!

— Peste puțință nu, dar prea puțin probabil. Și iată că fatalitatea ne va face să asistăm la o priveriște ce nu a fost dată până acum nimănui.

— Sunteți siguri?

— Absolut siguri. Ne lipsesc amănuntele, pentru că nu am avut tot timpul necesar, dar până într-o săptămână, cel mult, le vom afla pe toate.

— Și Venus nu e amenințată?

— Nu. Cel mult i se va lungi anul cu câteva zile. În loc să avem un an de 225 de zile, vom avea câteva zile în plus; câte, nu știu încă, probabil cinci sau șase.

— Și altceva nimic?

— Nimic.

Ea făcu un gest ca și cum ar fi voit să alunge o idee urâtă.

— Sunt o nebună. Dacă ar fi să pierim, pierim cu toții.

Emoționat, el o apropie ușor și o sărută lung.

— Nu, nu vom pieri. În schimb vor pieri Pământul și Marte.

— Se vor ciocni cu acel soare nebun?

— Nu. Pământul își va schimba orbita, va căpăta o orbită de cometă, iar Marte va fi scos din sistemul solar.

— Oh!... Și dacă ar fi omeniri pe acele planete?

Ralta dete din umeri... Cine putea să se împotrivească atracțiunii masei gigantului soare stins!

Și apoi, era demonstrat până la evidență că Venus avea o situație excepțională în sistemul solar: numai ea putea să fie locuită.

.....

În vremea aceasta, astrul enorm și întunecat ce răsfângea doar lumina ce primea de la Soare se apropia mereu cu câte 400 de kilometri pe secundă: cu 24.000 de kilometri pe fiecare minut, cu un milion și jumătate de kilometri pe fiecare oră, cu 34.560.000 de kilometri pe fiecare zi. În cele trei zile de când fusese descoperit pe prima placă, străbătuse deci peste o sută de milioane de kilometri și înainta mereu cu aceeași iuțeală, drept înainte, zbura nebun în linie dreaptă fără să-i pese de vreo atracțiune, nici cel puțin de aceea a Soarelui. Iuțeala lui enormă, fantastică, îl făcea să nu se abată deloc din drumul lui hiperbolic. Drept înainte, și vai de planetele ce-i vor aține calea, vai de acele care ar veni spre el sau după el, în apropierea lui!

Iar în acest timp, omenirea de pe Venus, cu totul liniștită, își vedea de traiul ei obișnuit. Nimeni nu bănuia tragedia cerească ce avea să se desfășoare.

Numai cei trei astronomi și Lati știau despre această amenințare cerească. În curând însă era să afle întreaga omenire venusiană, căci secretul nu se mai putea ascunde.

Era apoi o datorie pentru Asales să facă cunoscut lumii învățate acest mare eveniment ceresc.

Ce va spune poporul!

Ah! de asta nu-i păsa lui Asales! El nu cunoștea poporul: el trăise toată viața retras în observatorul lui, fugise de orice contact cu lumea, ba dojenea pe Ralta și pe Aldin că zvârle *margaritas ante porcos*. Ce-i păsa lui Asales dacă a doua zi gloata, poporul, nu ar mai fi existat? Pentru el nu exista decât știința.

III ALARMA

Era a opta zi de când cu descoperirea făcută de Asales. Cu o zi mai înainte avusese loc o ședință a Academiei din Samiri, la care luaseră parte toți membrii. Lucru ciudat, nu fuseseră admiși decât numai membrii învățatului corp. Nici ușierii nu fuseseră lăsați înăuntru. Ziariștii protestaseră zadarnic. Astfel, a doua zi, ziarele apărură fără obișnuita dare de seamă a ședinței Academiei.

Faptul acesta, dacă trecuse neobservat pentru marea masă a cititorilor, fusese însă discutat cu mare aprindere în redacțiile ziarelor. Redactorul științific al ziarului *Lumea* pusese următoarea notiță curioasă:

„Ne pare rău să anunțăm că academicienii s-au zăvornat, pe ziua de ieri, oprind intrarea până și ziariștilor. Printr-o indiscreție, însă, suntem în măsură să spunem că, dacă ședința a fost secretă, cauza nu e decât discutarea unei mari descoperiri, ce va stârni o mare vâlvă. E vorba despre una din cele mai mari descoperiri: perfecționarea telegrafiei fără fir, cu ajutorul căreia se va putea rezolva chestiunea comunicărilor interplanetare. Se știe că fizicianul Vasi lucrează de doi ani de zile la rezolvarea acestei chestiuni. Deși mai toți astronomii aduc argumente că planete ca Pământul și Marte nu pot fi locuite, există un tânăr astronom, d-l Aldin, care, sprijinit pe observațiile din trecut și pe observațiile sale personale, se crede autorizat să apere existența unei omeniri pe planeta Pământ, ba încă a unei omeniri inteligente.”

Confrații de la celelalte ziare erau necăjiți: de unde știa Kala, redactorul științific de la *Lumea*, această știre de senzație pe care ei nu o aflaseră?

Bravii cititori venusieni, sorbindu-și cafeaua dimineața, citiseră și notița lui Kala și cei mai mulți făcuseră mare haz: încă o păcăleală gazetărească! Ce?! Gazetarii îi iau drept caraghioși? Ce omenire pe Pământ! Ce telegrafie interplanetară!...

Aveau venusienii alte gânduri, alte necazuri. Omenirea venusiană era preocupată în acel moment cu crearea

unor imense nave aeriene, care să transporte zeci de mii de tone de mărfuri. Se formase o societate care promitea să realizeze acest mijloc repede de transport.

Ziua trecu liniștită. Fusesse cald ca niciodată și, spre seară, cele opt bulevarde gemeau de lume. Aeroplanе ne-numărate spintecau aerul, sute de asemenea vapoare aeriene îndreptându-se în largul mării. Automobilele electrice alergau cu iuțeli nebune pe aleile destinate lor, iar pe aleile destinate pietonilor mii și mii de copii, însoțiți de părinții lor, umpleau aerul cu țipetele lor vesele.

Ziarele de seară apăruseră toate, afară de *Lumina*, când – iată că sute de vânzători se repezică din curtea cea mare a redacției aceluia ziar samirian.

Mulțimea era obișnuită cu strigătele lor. De astă dată, însă, răcnetele lor te înfiorau:

— *Lumina!*... Lumea în pericol!... Venus se ciocnește cu un soare stins!... Cinci bani *Lumina!*... Pieirea planetei Venus!...

Se produse o adevărată panică. Vânzătorii nu mai puteau să-și vândă exemplarele, căci lumea le smulgea cu furie din mâinile lor... Părinții își uitaseră de copii... Mii, zeci de mii de venusieni, la palida lumină a crepusculului, citeau cu ochii holbați articolul de reportaj din pagina a treia, cu titlul peste cele șase coloane, cu zeci de subtitluri, cu litere groase de-o șchioapă.

Se auzea un murmur vag la început, apoi din ce în ce mai mare, asemănător cu zgomotul ce-l fac talazurile mării înfuriate. Abia mai se auzeau țipetele vânzătorilor de ziare:

— Citiți *Lumina*!... Pieirea lui Venus!...

Un reporter al ziarului *Lumina* avusese prilejul să afle câteva amănunte vagi despre descoperirea lui Asales, și iată cum:

Academicienii veniseră cu toții să asculte importanta comunicare a lui Asales. Erau toți membrii Academiei și printre ei și un farmacist celebru, dar a cărui... sensibilitate era extremă. După ce ajunsese acasă, îi venise rău și tot eterul din farmacie nu putea să-i potolească nervii. Începuse să vorbească fără rost, să aiureze, pomenind mereu despre pieirea lumii, despre soarele cel enorm și stins. Medicul ce fusese chemat în grabă tocmai vorbea cu un reporter de la *Lumina* și acesta auzise când o rudă a farmacistului povestea aiurelele acestuia.

Reporterul nu pusese la început preț pe acest lucru, nu-l interesa pe el Academia și nu era angajat pentru rubrici științifice, el avea rubrica sportului. A doua zi, însă, auzind discuția din redacție, și-aduse aminte de afacerea cu farmacistul. Luă un automobil și se duse la locuința academicianului farmacist. Acesta se făcuse bine, dar era în pat, tot slab și palid.

Nu-i fu greu gazetarului să-l facă pe farmacist să vorbească, deși era cuvânt de ordine ca, până în trei zile, până ce nu se vor face calcule complete, să nu se spună nimic profanilor.

Farmacistul, care era o somitate în chestiuni de hapuri, valeriană, purgative etc., nu avea cea mai mică idee de astronomie și ceea ce nu înțelesese bine mintea lui turbu-

rată trecu în mintea zvăpăiată a reporterului cel lacom de știri senzaționale. Așa că ediția specială din *Lumina* cuprindea următorul articol:

PIEIREA LUMII

Interview cu un distins academician – O descoperire senzațională – Un astronom mare, d-l Asales, descoperă un soare nou – O iuțeală de mii de kilometri pe secundă și drept spre orbita noastră – Pământul, Marte și Venus vor pieri.

„În ultima ședință a Academiei, marele astronom Asales a făcut o comunicare extraordinară care e menită să arunce groaza în sufletul oricărui venusian. În momentul când apar aceste rânduri, un corp ceresc, un soare stins, de mii de ori mai mare decât Soarele, vine drept spre noi cu o iuțeală de câteva mii de kilometri pe secundă și nu s-a calculat încă dacă nu cumva el nu vine cu o iuțeală mult mai mare decât a luminei lui!!!

Soarele acesta merge drept, fără să-i pese de nicio atracție, și va străbate sistemul planetar aproape drept prin mijloc. Dacă se va ciocni cu Soarele, nu ni se spune încă, dar vom căuta să avem interviewuri serioase cu astronomii de seamă în această privință.

Întâi se va ciocni cu planeta Marte pe care o va aprinde imediat, transformând-o într-un ocean de foc. Peste câteva zile va lovi planeta Pământ, pe care o va lăsa în stare incandescentă.

Apoi se va ciocni cu orbita noastră. Astronomii nu știu însă ce se va întâmpla în acest caz și s-ar putea foarte bine ca orbita să fie mai puternică. În orice caz, sau ne vom transforma și noi într-un soare, sau vom prinde acest corp întunecat transformându-l în Lună, care ne lipsește, pe câtă vreme toate planetele au luni nenumărate...”

Și articolul continua pe același ton, fantezia reporterului fiind imensă, ca și nenorocirea cerească ce amenința sistemul planetar. Ce-i păsa lui de iuțea de 300.000 de kilometri pe secundă a luminei, ce vrea el să știe că orbita unei planete e numai o linie curbă închipuită? El avusese nevoie de știri senzaționale și le alcătuisese cum credea că e mai bine. De altfel, răsplata o și avusese: directorul ziarului *Lumina* îi acordase pe loc o gratificație de o mie de lei.

Nu mai era un murmur, ci un muget, un muget cum nici vântul turbat nu produce, cum nici valurile mării nu pot să scoată când sunt biciuite cu putere de furtună.

— La Asales! se auzi în câteva grupuri.

— La Asales! strigară câteva mii de oameni.

— La Asales! răspunseră repede ecourile întregului oraș.

Erau zeci, erau sute de mii de oameni cari murmurau acum același cuvânt.

Asales, ca totdeauna, era acasă. La o masă mare, așezată pentru prima oară în mijlocul camerei sale de lucru, pe întrecute: Ralta, Aldin, Asales și trei tineri, trei astronomi calculatori. Asales împărțise lucrul, el ținea firul conducător. Era o privescătoare ciudată activitatea acestor șase inși, conduși de bătrânul cel înalt, voinic, ras la față. Au-

zeai din când în când cuvinte ciudate, vorbe ca: logaritm, sinus, serie, coeficient, perturbație... apoi iar tăcere... În urmă, foilețarea cu repeziciune a vreunei imense table de logaritmi. Cei șase astronomi calculau perturbațiile pe care aveau să le sufere în special planetele Marte, Pământul și Venus. Calculul lui Ralta nu fusese decât o aproximație și trebuia să se afle toate amănuntele, trebuia să se știe întreg adevărul.

Se întunecase.

Nervos, bătrânul atinse un buton și vasta sală plină de cărți, reviste, globuri și instrumente se iluminează deodată.

În același moment se auzi în depărtare un zgomot surd.

Locuința – sau, mai bine zis, palatul lui Asales, căci avea bătrânul astronom un adevărat palat – se afla la periferia orașului, aproape de malul mării, la vreo cinci kilometri depărtare de centrul orașului. Spre sud se întindea Oceanul Marati, spre apus se vedea însă anume locul unde Soarele apusese de curând. În partea de nord-est se afla biroul, la al doilea etaj, ce da într-un vast balcon, pe Bulevardul Saturn.

Zgomotul se auzea din ce în ce mai distinct: ușile balconului erau larg deschise, toate.

Aldin, cel dintâi, cu toată strâmbătura lui Asales, se sculă de pe scaunul lui și ieși în balcon. Departe încă, venind dinspre centru, se vedea o masă compactă, o mulțime formidabilă ce alerga parcă în pas gimnastic. Cei patru-cinci kilometri așa îi străbătuse mulțimea și de pe stradele lăturașe venea altă mulțime, care îngroșa rândurile acelor veniți din centru.

— La Asales!...

Aldin auzii distinct acest strigăt și numaidecât își dete seamă de ce se întâmplase: poporul aflate, poporul se speriasse și acum venea să ceară explicațiuni.

Aldin se cutremură. El cunoștea pe Asales, știa bine disprețul ce acesta îl manifesta pentru mulțimea cea mare. Puterea mulțimii nu o cunoștea Asales și-și bătea joc de ea. Ce era să se întâmple?

Îndată, reintră în sala de studiu pentru a înștiința pe colegi de sosirea valurilor de oameni.

În același moment, soneria telefonului începu să răsună cu putere. Asales se repezi la receptor, furios:

— Alo! Ce vrei? Cine e acolo? Cine? Kala? Care domnu' Kala?... Redactor științific al ziarului *Lumea*?! Nu cunosc. Nu citesc ziare niciodată... Repede, ce vrei?... Cataclismul?! Cine ți-a spus? Ediție specială?! Să mă lași în pace cu prostiile dumitale!

Și închise aparatul.

Se făcuse roșu la față:

— Care a fost imbecilul care s-a apucat să dea interviuri?... Auzi! *Lumina* a ieșit în ediție specială cu sfârșitul Pământului!... Și domnul de la *Lumea* cere amănunte! De asta ne arde nouă!

Aldin, văzându-l înfuriat, nu mai îndrăzni să spună nimic, dar nici nu mai era nevoie să spună ceva, căci în acel moment se auzi un răcnet formidabil, jos sub balcon. Mii, zeci de mii de oameni răcneau:

— Asales! Asales!

Bătrânul rămăsese în picioare. Privirea lui se îndreptă spre stradă, se întoarse interogator spre cei de la masă. Aceștia lăsaseră condeiele și priveau pe bătrânul maestru.

— Ce! Asta e teatru?... Reprezentație de circ?... Ce vreau oamenii ăștia cu mine?

Un coleg de la Academie intră în odaie gâfâind: se suise pe scară în fuga mare, aeroplanul ce-l adusese aterizând în grădina cea imensă a lui Asales. Colegul în chestiune era Rapa, un geolog faimos.

— Ai citit? Ai citit? Și-i întinse ediția specială din *Lumina*.

În acest timp, jos pe bulevard se strânseseră atâția venusieni că nu mai vedeai decât o mare de capete – și bulevardul era larg, imens. Valurile mișcătoare se întinseseră până spre sudul locuinței, iar spre nord, dinspre centrul orașului, la lumina măreață a lămpilor electrice se zărea o imensă mulțime al cărei capăt se pierdea în zare. Era o agitație de nedescris.

— Asales! răcnea poporul.

Acesta citea pe fugă articolul din *Lumina*, ocărind groaznică ignoranță a autorului, care lua orbita unei planete drept un corp solid. Astronomii se apropiaseră de ușile ce dădeau în balcon, dar nu îndrăzneau să apară în fața poporului.

Mulțimea, văzând umbrele ce se mișcau, își reîndoi strigătele:

— Asales! Asales!... Să ne vorbească Asales!

— Trebuie să le vorbesc... trebuie!

Și bătrânul luă de pe un raft un fel de pâlnie metalică, un aparat cu ajutorul căruia intensitatea vocii se înzecea,

se însutea. Când apăru în balcon silueta lui înfățișoasă și elegantă, se auzi o larmă nepomenită. Urmă apoi o tăcere mormântală. Glasurile tuturor amuțiseră.

Asales puse pâlnia aceea în dreptul gurii, ridicând-o cu amândouă mâinile și preumblând-o mereu spre stânga și spre dreapta, ca să auză toți. Începu, cu o voce supraomenească, voce egală cu aceea a unui tunet puternic:

— Domnilor! Un cronicar puțin scrupulos a aruncat groaza în sufletele dumneavoastră, punând în gura mea cuvinte pe care nu le-am spus, inventând pericole ce nu există.

Se auzi un murmur ușor de satisfacție:

— Ah!... Ah!...

— E adevărat, un corp ceresc străin trece prin sistemul nostru solar, dar nu vine drept spre planeta noastră. Consecințele vor fi cu totul altele; dar, în ce privește pe Venus, niciun rău nu vom încerca. Omenirea venusiană nu are de ce să se teamă. În acest moment chiar, ajutat de alți astronomi, caut să găsesc toate amănuntele. Pot să vă asigur însă, pe conștiința mea, că suntem feriți de orice dezastru. Pentru Marte și pentru Pământ nu garantăm, dar, după cum știți, aceste planete nu pot fi locuite și, prin urmare, dacă vor fi pierdute în spațiu, ce va atinge aceasta pe un venusian? Vor fi niște simple evenimente cerești, care nu vor interesa decât numai pe astronomi. Măine, cel târziu, vom publica rezultatul cercetărilor noastre, ca să vă ferim de exploatarea ignoranților.

Se auzi un ropot nebun de aplauze.

Asales lăsa jos aparatul, privi curios acea mulțime ce se agita la picioarele sale, apoi, dând din umeri, reintră în sală, unde colaboratorii săi se și apucaseră iar de lucru, geologul plecând odată cu sfârșitul cuvântării lui Asales.

Se auzea iarăși murmurul mulțimii, dar de astă dată nu cu sălbăticia de mai înainte. Erau mii și mii de comentarii, de discuții; unii, dintre cei mai supărați, propuneau o manifestație la redacția *Luminii*, care fără rost îngrozise populația orașului.

Și, pe când valurile omenеști se retrăgeau spre centrul orașului, în sala de studiu cei șase astronomi își reluasera calculele lor, în mijlocul celei mai desăvârșite tăceri. Ei aveau să vadă cei dintâi ce adevărate pericole aducea cu el înspăimântătorul glob, care pe fiecare secundă era mai aproape cu 400 de kilometri.

Cu toate calculele, ei știau bine că sunt împrejurări de care nu puteau să țină seamă. Și apoi, era ceva ce nu știa nimeni până în acel moment. Oare soarele cel stins venea singur? Nu avea el nicio planetă, niciun satelit? Nu se mai făcuse nicio observație, deoarece cerul nu fusese senin. În orice caz, nu repede se putea stabili acest lucru. Se știa însă că, până în vreo patru luni, astrul cel lugubru trebuia să se afle la cea mai mare apropiere de planeta Venus, când își va exercita și dezastruoasa lui influență asupra planetelor Marte și Pământ. Toate celelalte planete se găseau ferite de apropierea prea mare a soarelui cel stins, căci aveau poziții îndepărtate de zona de perturbații, se găseau de cealaltă parte a Soarelui.

Ah, dacă ar ști omenirea unei planete că oricând e expus la accidente de tot felul globul ceresc ce-o poartă! Zboară Venus în jurul Soarelui cu o iuțeală de peste 50 de kilometri pe secundă, zboară Pământul cu o iuțeală de 30 de kilometri pe secundă. Dar nici venusienii, nici pământenii nu-și dau socoteală de această iuțeală colosală. Corpuri întunecate, sori stinși sunt nenumărați în spațiul fără margini, dar ei nu pot fi văzuți decât atunci când se apropie prea mult de Soare, când ajung în sistemul solar. Iuțeala obișnuită a unui asemenea soare stins poate să fie de zeci de kilometri pe secundă, ba și de sute de kilometri, ca Satan de pildă. E curios cum sorii, cu cât îmbătrânesc, cu atâta au iuțeli mai mari. În universul nostru, format din sute de milioane de sori, dintre cari mulți mai mari decât Soarele nostru, se găsesc sori de toate vârstele: sori tineri, sori maturi, ca Soarele nostru, sori bătrâni, ruginiți, în decadență, ce sunt pe cale să se stingă, sau stinși cu totul. Și, de unde sorii tineri nu fac nici zece kilometri pe secundă în spațiu, cei bătrâni zboară cu zeci și sute de kilometri. Soarele nostru, în drumul lui spre constelația Lirei, ar putea oricând să se întâlnească cu un soare stins. De astă dată, însă, soarele cel întunecat venea dintr-altă parte, aproape opusă. Ceea ce era curios nu era masa lui enormă, ci goana lui nebună, căci sunt rare de tot stelele ce au mișcări până la 300 de kilometri pe secundă.

Satan era o excepție, dar cum nimerise el oare drept prin bietul nostru sistem planetar?

IV
PĂMÂNTENII EXISTĂ!

Aldin era dintre cei câțiva cari știau foarte bine că se apropie un eveniment de cea mai mare însemnătate, care făcea pe oricare venusian să privească viitorul cu mare grijă. El însă nu se gândea la acest eveniment decât cu totul din alt punct de vedere: se gândea la chestiunea omenirii Pământene.

După figură, l-ai fi luat drept un tânăr ce nu împlinise încă 20 de ani; avea însă 28 de ani dar, deși destul de tânăr, era privit cu încredere de toți învățații, cu toate cercetările lui uneori ciudate.

Asales îl iubea mult, îi admira cercetările științifice, dar asupra unui singur punct nu se înțelegea cu elevul lui Ralta: Aldin era veșnic preocupat de chestiunea dacă Pământul e locuit sau nu. Scrisese două mari volume în această chestiune, ținuse nenumărate conferințe și, de câte ori, prin Ralta, făcea comunicări Academiei cu privire la rezultatele observațiunilor sale asupra planetei Pământ, lăsa să reiasă noi argumente pentru dovedirea existenței pământenilor.

— Asta e o manie foarte curioasă, spunea Asales totdeauna. Ralta, tu ești elevul meu, tu ai ideile mele, tu știi că am dovedit că pământenii nu pot să existe din o mie și o sută de motive. Știi bine că din cele mai serioase cercetări reiese că temperatura mijlocie a Pământului e prea scoborâtă și o omenire inteligentă nu ar putea să existe! De ce

nu încerci să convingi pe bietul Aldin? Nu vezi că neglijează calculul noilor perturbațiuni ale planetelor Saturn și Uranus, care de câțva timp ne dau atâta de lucru, pentru a se apuca să observe Pământul cu luneta! Timp prețios pierdut zadarnic!

Ralta surâdea și nu răspundea. El personal nu credea că poate să existe o altă planetă locuită, dar ținea mult la Aldin, știa câtă inimă punea acesta pentru a-și apăra teza. Aldin nu găsea nicio aprobare în cercurile științifice, în schimb făcuse ca ideea aceasta să prindă rădăcini printre venusienii cu oarecare cultură. Câțiva literați de seamă se amuzaseră chiar să scrie romane astronomice ce se petreceau pe frumoasa planetă albastră-verzuie ce strălucea cu atâta putere pe cerul venusian.

În ultimul timp, Aldin avea la tipar un mare volum, o monografie a planetei Pământ, în care reproducea toate observațiunile fizice ce se făcuseră asupra acestei planete din timpurile cele mai îndepărtate și până în prezent, cum și observațiile lui personale. Făcea să reiasă toate schimbările ce le suferea mereu suprafața planetei Pământul, schimbări care erau în legătură cu anotimpurile. Arăta cum imensele pete albastrii erau mări, cum unele pete mici, galbene cu totul, nu puteau fi decât pustiiuri, arăta apoi cum se pot observa sporiri și micșorări ale celor două veșnice calote polare.

Ceea ce-l interesa mai ales de câțva vreme erau cercetările marelui fizician Vasi cu privire la telegrafia fără fir. Vasi era sigur că undele cu ajutorul cărora se puteau

transmite telegrame fără fir în orice parte a planetei, chiar și la antipodi, puteau să spintece spațiul interplanetar, să ajungă până la Mercur sau până la Pământ. În ce privea planeta Mercur, toate dovezile erau contra existenței unei omeniri. În adevăr, planeta aceasta prezintă Soarelui veșnic aceeași față, nu se învâртеște deci în jurul axei sale, nu are succesiunea zilelor și a nopților – singura favorabilă existenței unei omeniri.

Vasi însă – un tânăr înalt, brun de tot, cu ochii negri și ageri, veșnic preocupat de progresele telegrafiei fără fir – împărtășea cu totul părerile prietenului său intim, Aldin, cu privire la existența unei omeniri pe Pământ:

— Cum se poate ca astronomii tăi să aibă spiritul atât de nefilosofic, încât să nege cu încăpățănare existența Pământenilor? Știi, numai în ziua când vom lega o conversațiune cu Pământenii vom face pe venusienii de la Academie să-și schimbe părerile.

Era o minunăție laboratorul lui Vasi. Acoperișul purta o antenă foarte înaltă ce da clădirii o înfățișare de vapor.

— Un vapor ce stă gata să plece în spațiu, spre îndepărtatul Pământ! spunea Vasi în glumă lui Aldin.

În timpul din urmă, Vasi nu spusese totul lui Aldin.

Notița pe care o publicase Kala, redactorul științific al ziarului *Lumea*, nu era cu totul o farsă. Vasi avea oarecare simpatie pentru acel ziarist, care-l vizita des. Și dacă nu pricepea întotdeauna Kala tot ce-i spunea Vasi, apoi nu era vina ziaristului, deoarece Vasi făcuse mari descoperiri, ce nu puteau fi bine înțelese deocamdată nici de fi-

zicienii venusieni. Îl ajutase imaginația? Întâmplarea? Nu știa nici el bine. Știa că găsisese mijlocul de a putea trimite în spațiul interplanetar undele de care se servea în telegrafia fără fir. Era să servească această descoperire la ceva? Nici el nu știa. Credea în existența altor lumi locuite, dar nu știa cum s-ar putea stabili o înțelegere.

Cu o săptămână înainte de descoperirea lui Asales, el făcuse o altă descoperire, tot așa de faimoasă. Într-o noapte, primise în două-trei rânduri telegrame foarte curioase: tot linii, tot puncte, dar care nu spuneau nimic pe limba venusiană. Era însă un cuvânt care revenea mereu, același, același... Imaginația îl ajutase totdeauna. De ce să nu o asculte și acum? Și, aproape fără să-și dea seama de ce face, întrebuișă mecanismul ce-l inventase pentru a trimite în spațiu telegrame fără fir, aranjând astfel aparatul spre frumosul luceafăr albastru-verzui – planeta Pământ – ce strălucea așa de luminos pe negrul catifelat al cerului.

Trimise, una după alta, trei telegrame, la fel: trei puncte, linie.

Trecură zece minute, cincisprezece minute, și – deodată primi răspunsul: trei puncte, linie.

În noaptea aceea nu dormi deloc și experiențele continuă până la ziuă.

În nopțile următoare făcu același lucru, mereu mai preocupat, veșnic cu fruntea încrețită.

Era un tăcut: nu simțea nevoie să spună tuturor gândul ce-l preocupa; și-apoi, dacă ar fi spus cuiva ce chestiune îi frământa mintea, ar fi fost luat drept nebun.

A doua zi după manifestația poporului în fața palatului lui Asales, Aldin se duse la prietenul său Vasi pe care nu-l văzuse de atâta timp. Acum, când planeta lui favorită era amenințată, simțea Aldin și mai mult nevoia să vorbească despre tragica soartă a presupușilor pământeni.

Calculele fuseseră sfârșite și rămăsese ca Aldin în acea zi să redacteze cu ajutorul lor un lung memoriu pe care să-l prezinte Academiei; și, tot în acea zi, Ralta să facă un rezumat popular, care să fie publicat în sute de mii de exemplare și răspândit pe toată suprafața planetei.

Soarta Pământului fusese hotărâtă. Calculele arătau că acea planetă, în urma colosalei atracțiuni a întunecatului soare, își va schimba orbita ei actuală într-o orbită cu totul cometară. Pământul, care se învârtea în jurul Soarelui în 365 de zile pământești, urma să capete o perioadă de revoluție de peste 15 ani. Va ajunge deci până dincolo de orbita pe care îndepărtatul Saturn o descrie în jurul Soarelui, apoi se va reîntoarce, apropiindu-se de Soare mai mult chiar decât Venus. Trecerea aceasta spre regiunile înghețate în care plutea Saturn ar fi avut drept consecință distrugerea unei omeniri pământene, dacă exista în adevăr o omenire pe Pământ.

Aldin era cu desăvârșire supărat. Pe când el se silea să dovedească existența pământenilor, iată că planeta aceasta, printr-o împrejurare tragică, își schimba cu totul drumul, omorându-și omenirea! Era așa de indignat Aldin pe imensul soare stins! Cel puțin, dacă ar fi putut

să facă dovada evidentă că Pământul a fost locuit! Că nu va mai fi, aceasta era altă socoteală: aproape că împărțea majestuoasa nepăsare a lui Asales. Aldin voia să triumfe părerea lui, aceasta îl interesa. Doar nu avea rude pe Pământ! Și apoi, cine știe dacă nu cumva faimoasa omenire pământească nu e decât un trib de gorile și urangutani! Nu, nu era deloc bine dispus Aldin. Era supărat cum nu fusese niciodată. Era hotărât să oprească publicarea faimoasei monografii a unei planete ce se degrada transformându-se în cometă.

Așa necăjit ajunsese la Vasi care, ca niciodată, îl luă în brațe și-l sărută:

— Ce mai e și asta? spuse Aldin mirat.

— Am triumfat amândoi, au triumfat ideile noastre!

Și-l duse în sala de experiențe.

Trei ceasuri fără întrerupere cei doi tineri au discutat foarte aprins. Se auzea mai ales vocea ascutită a lui Vasi, care părea că declamă. Și tot așa declamator vorbea și Aldin. Servitorul – obișnuit, blazat chiar, cu veșnicele discuții științifice, dar de astă dată pus la ușă să nu intre nimeni – își satisfăcea o mare curiozitate trăgând cu urechea. Niciodată nu auzise el pe pașnicul său stăpân declamând ca la teatrul cel mare din Samiri.

Aldin, care era o fire cu totul pasionată, ținea și el adevărate discursuri.

Servitorul, buimăcit, prinsese numai câteva cuvinte fără înțeles: „pământeni”..., „comunicarea asigurată”..., apoi cuvinte ce nu le mai auzise el în viața lui: „Europa”,

„America"... și alte multe cuvinte străine care nu aveau niciun rost. Știa servitorul toate cuvintele tehnice ale fizicii, ale telegrafiei fără fir, le auzise de mii, de zeci de mii de ori, dar nu auzise despre aparate și instrumente cu acest nume.

— Trebuie să fie o știință nouă. Mari oameni sunt și acești doi tineri!

Pe când făcea aceste reflecțiuni, ușa se deschise repede și Aldin ieși ca o furtună.

— Diseară! spuse el lui Vasi și fugi.

Luă un automobil și porunci să meargă cât poate de repede, după ce dăduse adresa lui Ralta. Figura lui era cu totul alta, ochii îi străluceau, parcă aruncau fulgere, fața i se roșise cu totul. Ajuns la Ralta, urcă scara sărind câte două-trei trepte și, fără să mai bată la ușă, intră ca o bombă în cabinetul savantului.

Acesta tocmai redacta expunerea populară ce trebuia să fie împărțită în sute de mii de exemplare, cu privire la marele eveniment ceresc la care erau să asiste.

Aldin, abia respirând, căzu pe fotoliul din fața lui Ralta. Acesta se sculă speriat, își îndreptă ochelarii și-l întrebă cu grijă:

— Ce e? Vreo nenorocire?

— În adevăr, colosală!...

— Ce s-a întâmplat?

— Avem dovada palpabilă despre existența omenirii pământene!

Ralta știa bine că Aldin nu era omul care să glumească și cu toate acestea zâmbi. Aldin se prefăcu că nu-i observă zâmbetul.

— Maestre, continuă el, nenorocirea e mult mai mare decât credeam noi: nu mai e vorba acum de un bloc uriaș de stâncă, ci de o planetă a cărei omenire a ajuns la un grad de civilizație și mai mare decât a noastră. Sunt două miliarde de oameni condamnați de fatalitatea neîmpăcată să dispară. E o omenire disperată ce umple acum văzduhul cu țipetele ei de groază. Există Pământenii, există marțienii, și aceste omeniri corespund prin telegraful fără fir de trei sute de ani venusieni. Vasi a reușit să intre în legătură cu pământenii. Sunt trei zile și trei nopți de când el stă în comunicare cu institutele mari științifice de pe Pământ.

Ralta își duse mâinile la tâmpile: i se părea că-i va plezni în mii de bucăți țeasta... Ceea ce spunea Aldin turburase liniștea obișnuită a învățatului. Nu mai știa ce să creadă. Nu cumva Aldin, bunul său prieten, sub impresia groaznicului eveniment astronomic ce era așteptat, își pierduse mințile?

Ocoli biuroul și, apropiindu-se binișor, luă pe tânăr de mână. Poate pentru că el însuși nu era liniștit, spuse:

- Aldin, dragul meu, îți arde mâna. Ai friguri.
- Nu e de mirare!
- Ești sigur de tot ce spui?

Atunci Aldin își dete socoteala că probabil avea o înfățișare ce nu inspira deloc încredere maestrului, în cameră

nu se afla însă nicio oglindă, nu putea Aldin să-și vadă deci mutra lui disperată.

— Maestre, spuse el, încercând să-și potolească emoțiunea. Desigur, cele ce-ți povestesc îți par basme. Dar nu, nu, îți jur pe ce vrei! Cele ce-ți spun reprezintă numai adevărul. Pământenii sunt atât de înaintați în cultură, încât a fost un joc pentru ei să ne facă să înțelegem ceea ce vor să ne spună. În trei zile numai, Vasi singur, fără ajutorul nimănui, a reușit să înțeleagă totul. E un sistem pe care Pământenii l-au învățat de la marțieni. Lucrul era cu atât mai ușor cu cât nu există nicio deosebire între o ființă omenească de pe Pământ sau de pe Marte și una de pe Venus.

— Cum! Există și marțieni?

— Nu-ți spusei?... Nu... Am uitat. Marțienii sunt și mai înaintați în cultură: ei au găsit cei dintâi mijlocul acela faimos de a se putea înțelege cu omenirea planetei Pământ. Pământenii de la ei au învățat acest mijloc și, dacă nu l-au încercat cu noi, știi care a fost cauza?... Ascultă!... Erau perfect încredințați că Venus e o planetă nelocuită!

— Ei, asta e!

Și Ralta făcu o mișcare de supărare.

— De ce să te superi, maestre? Oare venusienii nu erau perfect încredințați că Pământul nu e locuit?

— Cum se face însă că tocmai acum au găsit cu cale să intre în comunicare cu noi?

— E o idee pe care le-au dat-o tot marțienii. Aceștia, neputând să comunice direct cu noi, au sfătuit pe Pămân-

teni, căci marțienii au aflat de acum două luni despre astrul ce vine drept spre noi.

— Cum așa?

— Observând perturbațiunile planetei Neptun.

— Așa!... Și noi care am neglijat această chestiune! Vezi, avea dreptate Asales!

— Sunt două luni de când Pământenii încearcă să intre în comunicare cu noi.

Ralta asculta și tot nu-i venea să creadă. Ideile i se încurcaseră cu totul. Se întreba dacă nu cumva astrul cel fatal nu va aduce cu el înnebunirea tuturor venusienilor.

— Și de ce graba aceasta de a corespunde acum?

— Din două motive. Unul este acela de a se asigura mai întâi dacă planeta noastră ar fi favorabilă existenței unei colonii de pămâteni. Al doilea motiv e acela de a putea, în cazul cel mai rău, să ne transmită toate rezultatele științifice strânse de mii și mii de ani de civilizație și care nu trebuiesc să piară.

Ralta îl privi lung.

În adevăr, era extraordinar. Dacă Aldin nu-și pierduse mințile, dacă în clipa când spunea acele lucruri nu era nebun, apoi un asemenea eveniment avea o însemnătate fără margini. Iată o idee în adevăr curioasă, aceea ca omenirea unei planete să lase altei omeniri drept moștenire tot tezaurul științific strâns de-a lungul veacurilor.

Ralta se simți înduioșat și îi veniră lacrimi în ochi. Disperarea pământenilor acum o înțelegea el și-l cuprinse o milă imensă, milă fără margini, și în același timp tremura

de emoție gândindu-se la țelul acela măreț al învățaților pământeni, de a-și consacra ultimele momente ale vieții lor grijei de a arunca pe altă planetă întreaga moștenire științifică.

Ralta, la culme, luă în brațe pe Aldin, care se sculase și el tot emoționat.

Asales, care intrase pe ușă tot fără să bată, rămase pe prag, încremenit. O scenă atât de ridicul sentimentală nu mai văzuse el în viața lui.

— Dragii mei, murmură el cu milă, sunteți oare bolnavi?

V

TESTAMENTUL MARȚIENILOR

Era a 30-a zi de la descoperirea lui Asales.

În cupola lui Ralta era întuneric complet. Nici lampa cea obișnuită ce proiecta lumină slabă pe o măsuță, nici ea nu era aprinsă.

Pe scara de observații, cu privirea ațintită prin ocular, Ralta privea planeta Pământ. Acum îl interesa și pe el planeta aceasta, de când știa că e locuită.

Asales, care surprinsese pe Ralta și pe Aldin tocmai când erau mai emoționați, se supăraseră rău când aflase cauza emoției:

— Cum! Iar ideile acelea copilărești? exclamă el.

De prisos fuseseră argumentele lui Aldin. Asales, care venise să se consulte cu Ralta asupra unui amănunt cu

privire la soarele cel întunecat, plecase imediat ce se deschise acea discuție neașteptată și nici nu mai vorbi cu Ralta despre ceea ce-l adusese. Era ursuz de tot bătrânul. Ralta pregătise memoriul care trebuia să apară curând. În aceeași zi, Asales avea să facă la Academie, în ședință publică, o comunicare amănunțită.

După ce privise planeta Pământ, Ralta îndreptă luneta spre soarele cel întunecat. Acum nu mai avea nevoie de indicații: *Satan*, cum botezase poporul noul astru, se vedea cu ochii liberi, căci în 30 de zile ajunsese până la părăginele orbitei lui Neptun, adică se afla în acea seară la 4478 milioane de kilometri. Și nu numai că se vedea cu ochii liberi, dar era un astru în adevăr măreț, deoarece întrecea în strălucire pe Jupiter, neputând fi comparat decât cu Mercur, cu luceafărul serii și al dimineții.

La ora când Ralta îl privea cu luneta, piețele și bulevardele erau pline de sute de lunete. Se crease o nouă negustorie, care făcea afaceri excelente, căci nu era locuitor în Samiri care, în schimbul unei taxe oarecare, să nu privească pe Satan cu luneta.

Ralta privi și el.

Satan prezenta un disc superb de culoare gălbuie. Se vedeau umbre vagi, părți mai luminoase și, în general, înfățișarea enormului soare stins se asemana cu a lui Marte, numai că nu avea calotele polare ale acestei planete.

Drumul lui se făcea întocmai după cum indicase calculul: drept prin sistemul planetar, fără cea mai mică deviațiune. Cu toate observațiile ce se făcuseră la toate obser-

vatoarele de pe Venus, nu se descoperise niciun satelit. Soarele cel stins nu avea nicio planetă, niciun satelit, și aceasta făcea pe venusieni să se liniștească oarecum.

Cu toate că nu descria o orbită în jurul Soarelui cel ade-vărat, Satan își schimba pozițiunea aparentă pe bolta cerească din cauza revoluției planetei Venus în jurul Soarelui.

Cele prevăzute de astronomii venusieni erau să se întâmple cu cea mai mare exactitate.

De altfel, marțienii comunicaseră pământenilor rezultatele calculelor lor și aceștia le comunicaseră venusienilor, împreună cu calculele lor proprii. Toate se potriveau perfect. Acelea ale marțienilor păreau însă cele mai exacte, căci efemeridele ce le calculaseră ei nu dăduseră greș până atunci nici cu erorile obișnuite.

Se petrecuseră atâtea evenimente în ultimele treizeci de zile, încât și Ralta, care își păstra de obicei sângele rece, acum se simțea cu totul altul. Se făcuse și el puțin nervos, era mai iute ca de obicei și, în două-trei rânduri, plecase împreună cu Aldin în cartierele cele mai îndepărtate să vorbească mulțimii despre cele două mari evenimente cerești.

Aldin în fiecare seară lumina pe poporul venusian cu privire la planeta Pământ.

În fiecare zi, Vasi primea noi comunicări și acum erau mai multe instalații de telegrafie fără fir care comunicau cu nenumărate instalațiuni pământești, în scurt timp, înțelegerea devenise deplină și se mirau mereu învățații venusieni de ceea ce aflau din cele lumi cerești.

Groaza era mai mare pe Pământ decât pe Marte. Pe Pământ groaza era colosală din cauza panicei ce cuprinsese poporul. Pe Marte nu mai exista decât o populațiune de vreun milion de oameni. Din cauze meteorologice, din cauza lipsei din ce în ce mai mari de apă și de atmosferă, se întâmplase un lucru ciudat: omenirea marțiană nu degenera, dar toți cei mai slab constituiți dispăreau repede. Populația, care pe vremuri ajunsese până la cinci sute de milioane, în anul 3000 nu mai era decât de cel mult un milion. Milionul acela de marțieni număra în același timp ființele omenesti cele mai culte din întreg sistemul solar și chiar civilizația pământenilor nu mai era decât o jucărie de copii pe lângă aceea a marțienilor.

Aceștia, cari erau cei mai amenințați, planeta lor trebuind să fie smulsă de sub atracțiunea Soarelui și aruncată în spațiu, aceștia erau cei cari priveau tragica lor soartă cu mai multă seninătate. Era interesant, în această privință, testamentul lor filosofic lăsat învățaților pământeni, testament ce aceștia îl comunicaseră apoi venusienilor. Iată câteva rânduri:

„Legile neînfrânte ale firii vor ca planeta noastră să fie zvârlită în haos, departe de razele binefăcătoare ale mărețului Soare. Sunt zeci de mii de ani de când ne luptăm cu lipsa de apă, de când cucerim locul nostru sub Soare cu o muncă fără preget. Acum suntem însă definitiv condamnați. Vom muri, fără să ne plângem în contra soartei. Ne-am făcut datoria până la sfârșit. Lăsăm moștenire tinerilor frați pământeni și venusieni toată averea noastră

științifică, toate rezultatele științifice la care am ajuns și nu le cerem decât să scrie cu litere de aur în cărțile lor că a existat odată, la 227 milioane de kilometri depărtare de Soare, o planetă a cărei omenire s-a trudit până la distrugerea ei să răpească naturii o parte din secretele sale, să ridice o parte din voalul ce acoperă atâtea mistere".

Testamentul acesta făcuse mare vâlvă, pe Pământ ca și pe Venus. Dar, dacă învățații admirau acest sânge rece, această înaltă filosofie, acest dispreț enorm pentru moarte, nu tot așa era cu poporul. Publicul cel mare, de pe Venus, dar mai ales cel de pe Pământ, părea în adevăr că înnebunise în masă.

Acum, când Satan se vedea din ce în ce mai bine, când ajunsese în strălucire aproape și pe Luceafăr, groaza mulțimii sporise enorm.

Cu câteva luni mai înainte, când astronomii Pământeni anunțaseră descoperirea lui Satan, ce nu se vedea decât numai ca o steluță, se speriaseră, ce e drept, destui, dar cei mai mulți se mulțumiseră să-și cheltuiască o avere întreagă de... spirit. Ziarele erau pline cu glume la adresa astronomilor și revistele umoristice se întreceau în caricaturizarea astronomilor.

Pe măsură însă ce Satan lua proporții din ce în ce mai mari, glumele înghețau pe buze și bieții spirituali alergau pe tăcute la astronomi, cerându-le părerea.

Institutele mari științifice, astronomii din toată lumea își făcuseră însă datoria, publicaseră de multă vreme toate amănunțele și revistele tehnice, ca și cele populare, discutaseră chestiunea din toate punctele de vedere.

Pământul avea să-și schimbe drumul său în jurul Soarelui: era o lege fatală contra căreia nu se mai putea face nimic. În loc să se învâртеască în 365 de zile împrejurul Soarelui, urma să-și facă revoluția în vreo 15 ani. Omenirea era deci condamnată.

Groaza creștea odată cu sporirea strălucirii lui Satan, care în curând trebuia să se prezinte ca un disc din ce în ce mai mare. Avea dimensiunile reale ale Soarelui îngrozitorul Satan, dar nu era un corp luminos: la fel cu planetele, primea și el lumina de la Soarele nostru. Strălucea, făcea umbră chiar, o umbră foarte ușoară – dar ce ar fi fost dacă Satan s-ar fi prezentat ca un adevărat soare!

Ralta, după ce privi noul astru vreo jumătate de oră, după ce notă observațiunile, se dete jos de pe scară.

În birou îl aștepta Lati, care la acea oră târzie nu se culcase încă.

— Nu te-ai culcat?... E aproape ora unu!

— Nu mi-e somn. Văd bine că Satan al tău are o mare influență și asupra mea. L-ai observat?

— Da. Până acum nu se vede mai nimic. Copiii sunt liniștiți?

— Nu prea. Până au adormit mi-au vorbit de Satan, cum vorbește de altfel toată lumea. Bari m-a întrebat foarte discret dacă voi, astronomii, nu puteți să goniți pe Satan. Când i-am spus că nu, mi-a răspuns cu tristețe: „Atunci la ce servește să fii ani de zile așa bun prieten cu stelele, să le privești mereu, dacă oricând pot să dea peste noi cu dușmănie?”. L-am sărutat și i-am spus că, în orice

caz, Satan nu are nimic cu noi. Ah! dar Bari al nostru are ideile lui! A șoptit, dulce de tot: „Nu are nimic cu noi, dar n-ai auzit că sunt milioane de copii pe Pământ?... Nu e păcat să moară toți?...” A adormit și fața tot încruntată îi era, iar Nata, în patul celălalt, cu fața întoarsă spre zid, suspina ușor. După ce a adormit, am sărutat-o. Am simțit urmele lacrimilor, plânsese!

Ralta asculta cu băgare de seamă povestea aceea simplă a mamei care nu se gândește decât la copiii ei.

— Să mergem mâine, spuse el, la conferința lui Aldin. Avem o lojă unde vom sta neobservați. Aldin va rezuma istoria Pământului și va face descrierea scenelor actuale. Va fi admirabilă conferința și țin să mergem cu Bari și cu Nata. Pentru ei va fi o frumoasă lecțiune descrierea lui Aldin, căci e vorba de o altă omenire, de o soră a noastră mai mare, ce e în pericol de moarte.

— Închipuiește-ți, adăugă el după un moment de tăcere, aseară am făcut cunoștință cu un astronom pământean. Știi că pământenii sunt împărțiți în state. Destul de curios pentru civilizația lor! Vasi m-a pus în comunicare cu un observator astronomic situat în emisferul de nord al Pământului, pe niște munți numiți Carpați, pe vârful Omul. E un observator oficial al țării numită împărăția Română. Astronomul se numește Receanu. Bineînțeles, ne-am recomandat. Mi-a povestit multe amănunte asupra țării lui: parcă simțea nevoia să vorbească numai de acel stat în care se născuse. Aștepta și el moartea cu seninătate. În țara lui, ca în toate țările de pe Pământ, s-au găsit însă

și destui fricoși cari nu pot să vază moartea în față. Închi-
puiește-ți! Vor să facă o revoluție contra astronomilor! Cu
toată gravitatea situației, sunt și destule părți comice. În
altă țară, poporul a dărâmat un observator și a tras focuri
spre fatalul Satan.

Ai să vezi, conferința lui Aldin va fi foarte interesantă.
El a vorbit cu nenumărați învățați pământeni, cu oameni
de stat, a notat totul: ar putea să scrie o enciclopedie pă-
mântească.

În noaptea aceea, Ralta visă ca niciodată. Se vedea bine
că Satan îl influențase și pe el, dar nu soarele cel stins îl
visă el. Se făcea că se află pe un munte înalt. Mergea spre
sud cu teamă, când deodată se opri: muntele se sfârșea
cu un perete cu totul drept. În jos nu se vedea nimic, parcă
Venus nu mai avea forma rotundă a tuturor astrelor, și
Ralta privea în spațiu: în jos ca și în sus, înaintea lui –
iarăși nimic! Se mira astronomul de această ciudățenie.
Era însă un lucru extraordinar, nemaivăzut până atunci
de vreo ființă omenească: incontestabil, se afla pe o pla-
netă pătrată. Se lupta curiozitatea astronomului cu groa-
za omului. Se aplecă puțin, să vază mai bine, doar-doar
va zări jos iarăși suprafața venusiană; dar nu, nu se vedea
nimic decât cerul care nu mai era albastru, ci cenușiu în-
chis. Și nu mai încăpea nicio îndoială că ajunsese la o
latură a planetei, căci în jos, ca și în sus, el vedea stele:
sute și mii de stele parcă atunci se aprindeau pe bolta
cerească, ce se continua până sub picioarele lui. Îl cuprin-
sese atunci o amețală nebună și, fără să se mai gân-
dească, sări în abisul fără fund, sări în spațiu.

Planeta nu-l mai atrăgea spre ea. Crezuse că va încerca o senzație spăimântătoare, dar nu, plutea foarte bine: un fel de aeroplan ceresc. Se gândea Ralta: e interesant pentru mine, dar ce se va face Lati, cum mi-am lăsat eu copiii? Ar fi voit să se reîntoarcă pe munte, pe planetă, dar nu putea. Se întorcea, se zvârcolea, dar de prisos!

Noroc că s-a deșteptat.

VI PĂMÂNTUL – O IMENSĂ COMETĂ

Era o sală imensă, în care puteau să încapă mii de oameni, și totuși nu mai găseai un singur loc liber. Sutele de loji erau de asemenea înțesate și abia pătrunse prin coridoare Ralta cu familia lui.

Cu mult mai înainte de ora opt seara, sala era plină de public.

Venusienii sunt iuți din fire, vorbăreți, pasionați și evenimentele descrise îi surescitaseră cu totul. Așteptând apariția lui Aldin, în grupuri mari, discutau ba despre Satan, ba despre omenirile minunate ale celor două planete. Știau ei multe lucruri din ziare, dar țineau toți să asculte pe Aldin, care de ani de zile pleda pentru existența Pământenilor, deși avea pe toți învățații în contra lui.

Apariția lui pe estradă produse pentru un moment un zgomot mai mare: toți se grăbeau să-și reia locurile, să asculte cu atenție. Câteva clipe și urmă o tăcere adâncă.

Aldin căpătase o mai mare energie de câtăva vreme: citeai aceasta în ochii lui negri și strălucitori cari priveau acum acea mulțime înfiorată.

Aldin se adresa mulțimii și acesteia îi trebuiau amănuntele ce o interesau. De astă dată, mulțimea voia să știe cât mai multe amănunte despre planeta vecină. Și, lucru ciudat, venusienii nu se interesau atât de mult de curioasa planetă Marte, cu milionul ei de locuitori, cât de planeta Pământ. E drept că acest astru era cel mai strălucitor după Soare. Mulți venusieni îl priveau cu lunetele instalate pe piețele publice dar, văzând doar un disc neînsemnat cu pete întunecoase și luminoase, nu înțelegeau cum acel glob ar putea fi locuit.

Aldin făcu un istoric scurt al observațiunilor al căror obiect fusese planeta Pământul, apoi intră în amănuntele pe care de atâtea zile le înregistrase telegraful interplanetar.

— Nu trebuie să credeți, spunea el, că ar exista vreo deosebire fizică între Pământenii și noi. Evoluțiunea a fost la fel, căci împrejurările în care se află cele două planete nu se deosebesc decât prea puțin. Ca și pe Venus, există două sexuri, ca și pe Venus, există iubire și ură și toate virtuțile și viciile cu care e înzestrată omenirea noastră. Sunt însă deosebiri în modul de organizare socială. Astfel, în anul acesta, Pământenii sunt încă împărțiți în diferite state: un continent, numit Europa, cuprinde douăsprezece state; un altul, America de nord, face excepție, căci nu există decât un singur stat; în Asia, alt continent, există trei state. [...]

Știința Pământenilor însă, trebuie să recunoaștem, e cu mult mai înaintată ca a noastră. Așa, pentru noi ultima planetă a sistemului solar e Neptun; ei au descoperit două și mai îndepărtate.

Telegrafia fără fir o întrebuințează de mult timp, comunicând cu marțienii cari, ce e drept, i-au învățat multe lucruri. De douăzeci de ani ei posedă un puț enorm care are o adâncime de treizeci de kilometri, ceea ce le-a permis să cunoască mai bine interiorul planetei lor. Zeci de mii de pământeni și-au găsit moartea lucrând la acel puț, dar în sfârșit, cu ajutorul tehnicei din ce în ce mai perfecționate, pământenii au ajuns până la acea colosală adâncime, pe când noi nu am ajuns, în interiorul planetei noastre, nici până la cinci kilometri.

În fizică, ei au izbutit să dea de rost constituției materiei, ba în prezent se folosesc de puterea intraatomică, putere ce noi abia acum o studiem. Au întrebuințat această putere extraordinară și în războaie dar, din cauza efectelor ei dezastruoase, statele au făcut o convenție prin care s-au obligat să nu se mai folosească de ea decât numai în scopuri științifice. Pământenii, pentru mijloacele lor de locomoțiune, nu întrebuințează decât această putere, căci sunt stăpâni să dezintegreze atomii mai iute sau mai încet, după cum au nevoie. De aceea aerul lor e populat de imense vapoare care pot să transporte greutatea neînchipuite. Un fizician român a făcut această descoperire, care a fost una din cauzele victoriilor aceluia popor neînsemnat pe vremuri.

Pământenii pot, apoi, să transforme elementele, reușind să facă aur și din plumbul cel vulgar.

Numărul învățaților lor e enorm față de al nostru, dar nu învățații conduc statele, ci o anume clasă, aceia care la noi populează câteva orașe izolate de civilizația noastră și cărora noi le zicem în batjocură „politician!„. Pământenii sunt încă sub sclavia acestor nepricepuți. Astronomii Pământenii ne-au telegrafiat însă că, de câteva luni de zile, de când cu descoperirea lui Satan, situația s-a schimbat. În toate statele s-au declarat revolte. Poporul nu vrea să mai știe nici de politicieni, nici de învățați. E o anarhie de neînchipuit, care contrastează cu înțeleapta purtare a marșienilor. „Sfârșitul lumii!“ țipă toți pământenii. Și nimeni nu mai lucrează, nimeni nu mai vrea să știe de ordine.

Dacă astronomii nu au suferit nimic încă de pe urma furiei populare, cauza e că observatoarele se află așezate toate pe vârfuri de munți și mulțimea nu găsește că e plăcut să facă vizite așa de sus puse. Milionarii pământenii au oferit învățaților comori fără seamăn dacă îi pot face să părăsească planeta, să emigreze la noi. Bineînțeles, astronomii au refuzat: întâi, fiindcă nu ar avea ce să facă cu acele bogății, care în curând nu vor mai prețui nimic; al doilea, fiindcă nu au găsit încă mijlocul de a putea să vie până la noi. În ultimii ani se studia mijlocul de a vizita Luna, satelitul Pământului, întrebuițându-se puterea intra-atomică, dar nu s-a ajuns încă la rezultate sigure. Poate că dacă Satan ar fi întârziat câțiva ani, pământenii ar fi format o colonie pe Venus.

De astă dată, mulți dintre cei cari ascultau pe Aldin protestară:

- Asta ne-ar mai lipsi!
- Unde să le dăm loc?
- Abia ne-am înțeles între noi!
- Vom lua puștile și tunurile din muzee! Le vom tăia pofta să facă o colonie!

Hotărât, venusienii nu erau deloc ospitalieri.

Aldin tăcu. Surâdea. El cunoștea mulțimea.

- Dacă însă ar fi fost amenințată planeta noastră și am fi avut mijlocul să emigrăm pe Pământ?

- Nu ne primeau!
- Ei se omoară încă între ei!
- De aceea îi pedepsește Satan!
- Lasă-i să piară!

Aldin asculta amuzat. Era egoismul nu al unui individ, ci al unei omeniri. Se mai poate întrebuița cuvântul „egoism”? În orice caz, nu era un sentiment de omenire civilizată.

Aldin trecu peste aceste reflecțiuni. Mulțimea nu-și poate face educația așa de repede. Marțienii nu ajunseseră la înalta lor înțelepciune decât după o epocă întreit și împătrit de lungă față de aceea a venusienilor. Vorbi deci înainte și murmurele se stinseră repede.

Din cele spuse de Aldin reieșea că pe Pământ era o anarhie complectă. Și, pe zi ce trecea, veneau noi amănunte, mai toate de la fizicienii și astronomii refugiați în observatoarele de pe munți. Aceștia erau încă în comunicare cu învățați rămași prin împrejurimile centrelor mari.

Sufla un vânt de nebunie ce nu se poate descrie. Zeci de mii de inși își pierduseră mințile și, îngrămădiți ca turmele de oi, mergeau pe bulevardele orașelor mari răcnind, cântând, huiduind. Încetase orice activitate și foamea începuse să se simtă pretutindeni. Mulțimea se deda acum la jafuri, devastând locuințele celor bogați, grânarele, depozitele de alimente de tot felul. Puțini erau cei cari se mai foloseau de judecata lor, dar și aceștia, ce puteau oare să facă? Era o jale fără margini. Mame cu părul despletit, cu ochii mari cercuiți de durere, își strângeau copiii la sân, hoinărind pe străzi fără să știe unde se duc, cântând sau plângând.

Privirile tuturor erau îndreptate spre cer și vedeau cu ochii cum, mereu, strălucirea lui Satan sporea. Întrecuse cu mult strălucirea lui Venus. Astronomii nu-i înșelaseră; pericolul era real.

— Cometă! Ne vom face o cometă! țipau pământenii, deși nu știau nici ei ce spun. Auziseră, vag, că Pământul va avea de acum înainte un drum cometar, va descrie o enormă elipsă ce va duce Pământul până dincolo de Saturn.

Câțiva, cu mâinile tremurânde, palizi, încercaseră să răsfoiască scrieri de astronomie, dar nu pricepeau nimic, căci literele dansau înaintea ochilor lor. Grupuri de nebuni ardeau pe piețele publice biblioteci întregi, dansând cu frenezie în jurul imensului rug.

Și, cu toate acestea, încă mai erau câteva luni de zile până la marele eveniment..

Când Aldin își isprăvi conferința, un venusian se ridică și întreabă:

— Te cunoaștem toți, știm că ești un om cu sufletul curat, un om care nu știe ce e minciuna. Știm că numai știința te interesează. În numele tuturor celor de față, în numele venusienilor din toată lumea, spune, te rugăm din tot sufletul, e adevărat că Venus nu e deloc amenințată?

— Tot ceea ce Asales a spus la Academie, tot ceea ce Ralta a scris în memoriul său asupra acestei chestiuni – e purul adevăr. Cum credeți că am putea noi să ascundem adevărul? Știți bine că cei doi mari învățați, Asales și Ralta, sunt în același timp două suflete alese. Credeți că ar putea să vă ascundă, măcar o clipă, un pericol atât de mare? Nu, nu veți suferi nimic, tot răul îl vor suferi astronomii, căci perturbările ce planeta noastră le va resimți, oricât de ușoare vor fi ele, ne vor da mult de lucru; dar, pe de altă parte, noi suntem încântați, deoarece vom avea de studiat fenomene cerești cu totul neobișnuite. Liniștiți-vă, deci, liniștiți-vă familiile! Gândiți-vă ce s-ar întâmpla dacă ne-am pierde toți capul în fața unui pericol ce nu există!

Răspunsul lui Aldin fu acoperit cu aclamări. Simțeau venusienii nevoia să se manifesteze, să țipe, să cheltuiască o energie prea mult acumulată.

Ralta era vesel și el. Uitase de pământeni. Era încântat că Aldin, cu farmecul vocii și argumentelor lui, liniștise mulțimea. Se înspăimânta când se gândea că tot ce se petrecea pe planeta Pământ acum, se putea întâmpla și pe Venus.

VII
SATAN

Omenirile celor trei planete priveau cu groază astrul ce se mărea neîncetat și care întrecuse cu mult Luceafărul în strălucire.

Filosofia lor obișnuită nu împiedica pe marțieni să simtă un fior de câte ori, în nopțile senine, se uitau spre astrul zvăpăiat ce-și urma drumul său cel drept cu cei 400 de kilometri pe secundă.

Pe Venus, îngrijorarea era mare.

Pe Pământ, însă, groaza provocase un adevărat dezastre. Astronomii și învățații cari se aflau izolați pe vârfurile munților nu aflau decât unele părți din scenele groaznice ce se petreceau în orașele mari, ca și pe câmpiile întinse.

— Sfârșitul Pământului! țipau cei săraci ca și cei bogați, femeile ca și bărbații, cei culți ca și cei inculți, cei plini de viață ca și cei ale căror zile erau numărate de boli de tot felul sau de bătrânețe.

Nu, nimeni nu voia să moară. Fiecare parcă spera că o puternică agitație omenească va putea să înlăture pericolul. La ce slujea oare știința, dacă lăsa omenirea cu totul nearmată?

Propunerile cele mai fără rost se succedau unele după altele și nimic nu era mai tragic, și în același timp mai comic, decât să vezi adunări unde mii de oameni cercau să-și dea părerea.

Creiere care nu funcționaseră niciodată, ființe omenești care nu văzuseră în viață decât arta de a mânca, arta

de a bea, arta de a se reproduce, arta de a petrece, arta de a goni urâtul – acum făceau cele mai uriașe eforturi pentru a reflecta asupra marelui pericol ce amenința Pământul întreg.

— Să se îndrepte mii de tunuri spre Satan! propunea unul.

— Să scoată astronomii Pământul din drumul lui! opina altul.

— Să construim orașe subterane, spuneau cei mai înțelepți.

— Să ne refugiem în puțul ce l-am construit!

Toți țipau, toți urlau și se despărțeau pentru a se aduna din nou. Și vedeai pe unii făcând socoteli savante de cât drum a făcut Satan de la descoperirea lui și cât mai avea să facă până să ajungă la cea mai apropiată distanță de Pământ.

Toți cei cari în viața lor întreagă nu se interesaseră de cer, acum acuzau pe astronomi că nu sunt în stare să îndepărteze pericolul.

— La ce servește știința?!... țipa un orator de stradă, făcând gesturi dezordonate. Pentru ce s-au cheltuit milioane și miliarde de lei? continua el să răcnească, aprobat de mulțimea înnebunită de spaimă.

La început, astronomii din toată lumea încercaseră să liniștească pe pământeni, arătându-le că marțienii vor suferi și mai mult. Poate că s-ar găsi un mijloc pentru pământeni să trăiască, poate că vor ajunge cu bine până la orbita lui Saturn, dar Marte era condamnat să dispară din sis-

temul solar, marțienii erau meniți să vadă cum, încetul cu încetul, Soarele se va micșora, până ce va rămâne ca o stea. Dar niciun marțian nu va trăi ca să vadă acest lucru minunat. Omenirea marțiană va fi dispărut de mult, înghețată de frigul îngrozitor, lipsită de lumină.

Dar aceasta nu mângâia deloc pe pământeni, ba îi înfuria și mai mult, căci îi îngrozea acea soartă. Alții nu voiau să creadă în existența marțienilor și declarau cu încăpățănare că totul nu e decât o invenție a astronomilor.

Comunicațiile regulate dintre state erau întrerupte. Cei bogați, unii din ei, scăpaseră cu ajutorul aeroplanelor care nu fuseseră distruse de furia poporului. Dar unde își puteau găsi refugiul, când omenirea întreagă era în prada aceleiași groaze?

Liniște nu era decât pe munți. De acolo, învățații pământeni comunicau venusienilor bogățiile științifice ce nu trebuiau să piară. Înțelegerea era acum deplină. Zi și noapte erau mereu în corespondență și sute de învățați venusieni erau ocupați cu primirea acelor bogății științifice. Toate ramurile științei aveau reprezentanții lor cari se îngrijeau ca rezultatele științei ce profesau să treacă pe Venus. Alții făceau istoricul acelor științe, transmițând venusienilor viața și descoperirile eroilor științei pământene. Istoria glorioșilor călăi nu privea știința: nu se pomenea deci nici de Cezar, nici de Napoleon, nici de cei cari urmaseră lor în încâlcita istorie a omenirii pământene.

Satan se apropia și munca științifică a atâtor generații nu trebuia să piară.

Pe când mulțimea înspăimântată arunca blesteme spre cer, pe când amenința cu pumnii și scrâșnea din dinți, învățații, cu totul liniștiți, absorbiți de munca lor istovitoare, continuau să telegrafieze colegilor de pe planeta vecină minunile la care ajunseseră după veacuri de cercetări. Venusienii aflară modul de a întrebuința energia solară, modul de a lumina în timpul nopții suprafețele întinse cu ajutorul excesului de lumină captat în timpul zilei, vederea la distanțe mari cu ajutorul telegrafiei fără fir, arta de a prelungi viața cu zeci de ani, arta de a întrebuința electricitatea din atmosferă etc. etc.: sute de mii de minuni ale științei și tehnicei pământești.

Oh! De-ar fi putut să zboare și o parte din ei spre planeta vecină! De s-ar fi putut găsi mijlocul să treacă prăpastia de zeci de milioane de kilometri ce-i despărțeau! Dar nu, aceasta era cu neputință!

Și, cu toate acestea, erau încă învățați pământenii cari acum, cuprinși ca de friguri, studiau zi și noapte să găsească dacă nu cumva puterea intra-atomică, anume întrebuințată, nu i-ar putea transporta, în câteva luni pământești numai, pe frumosul Luceafăr al serii și al dimineții.

Iar Satan se făcea tot mai mare, tot mai strălucitor, începând să arate pentru ochii liberi, nearmați cu lunete, un disc destul de pronunțat.

Pământenilor, în clipe de zăpăceală mai mare, li se părea că aud un zgomot înfiorător, un zgomot asurzitor... Și nu erau decât bătăile inimei lor, sângele ce le izbea templele cu violență, sângele ce circula mai iute ca niciodată.

Mulți cădeau pe străzi, loviți de o moarte fulgerătoare. Dispăreau membrii unei familii, fără să se știe ce s-au făcut. Marea, oceanul, fluviile, lacurile adânci – au înghițit de la început multe ființe omenești care își pierduseră cu totul judecata și cărora nu le rămăsese decât ideea că trebuie să fugă de moartea ce-i pândea mereu. Scăparea o găseau în sfârșitul vieții.

Biete ființe omenești, care odinioară se crezuseră atotputernice, care nici nu voiau să-și dea seama de unde trăiesc, care erau încredințate că Pământul e sigur și solid așezat pe temelii, opunându-l bolții cerești, cea veșnic mișcătoare! Mulți abia acum aflau că Pământul e în realitate rotund ca o minge, că aleargă împrejurul Soarelui cu 30 de kilometri pe fiecare secundă, că afară de Pământ mai sunt și alte planete care circulă tot în jurul stelei Soarele.

Îngrijați veșnic de ziua de mâine, fie ca să găsească o pâine, fie ca să mai strângă un alt milion, cufundați în plăcerile moleșitoare – bieții pământeni nu ajunseseră încă la acea vârstă când să încerce să-și dea socoteală de ceea ce-i înconjura.

În prezent, când vedeau că cele spuse de astronomi se adevăresc, când observau cu ochii lor apropierea unui astru ce până acum câteva luni era nevăzut – toate acestea fiind prevăzute de astronomi –, acum începeau să creadă. Credeau, în adevăr, în spațiul cel infinit, căci îl vedeau ca o imensă și neagră prăpastie în care Pământul se va cufunda tot mai mult, din ce în ce mai departe de Soare. Unora frica le ascuțise mintea, le rafinase sensibilitatea: pricepeau acum ceea ce nu pricepuseră o viață întreagă.

Pe măsură ce Satan se apropia, groaza creștea și mai mult. În unele orașe, groaza ajunsese la apogeul ei, căci oamenii nu mai blestemau, nu mai urlau, nu mai amenințau cerul, ci, stând jos, prin colțuri de case, pe piețe, pe acoperișuri de case, priveau noaptea pe Satan cel tot mai mândru și mai strălucitor, muți, nemaispunând o vorbă, nemaișoptind nimic. Nici respirația nu li se mai auzea. Liniștea aceasta nu era întreruptă decât rar de geamătul vreunui muribund, de răcnetul vreunui nebun.

Ceea ce nu fusese în stare să facă nicio putere omenască, niciun geniu al omenirii pământene, făcuse groaza: adusese egalitatea tuturor. În fața lui Satan nu mai era nicio deosebire, niciuna. Religiile care făcuseră pe oameni să se omoare, să se arză sau cel puțin să se urască; bogățiile care dedeseră unor privilegiați dreptul de a înngenunchea pe cei slabi; inteligența care pusese o prăpastie între reprezentanții ei și aceia ai prostiei – nimic din toate aceste motive de ură, de dușmănie, nu mai exista. Albi și negri, bogați și săraci, inteligenți și proști – formau acum o turmă imensă și îngrozită, din care piereau nenumărați indivizi pe fiecare zi.

Numai două singure motive îi mai deșteptau din amorțeala lor: foamea și setea.

Razele Soarelui linișteau pe mulți; când cerul era înnorat și mai ales când ploaia cădea cu putere, când vântul mugea fioros, oamenii parcă mai uitau, păreau că-și vin puțin în fire. Dar nopțile senine, când cerul era plin de stele, Satan tronând tot mai mare și mai strălucitor – acele

noapți erau nopți de groază. Mai toți se ascundeau în case, aprindeau lumini, lăsau perdelele. Și cu toate acestea Satan parcă îi atrăgea, discul lui tot mai mare parcă le stătea mereu înaintea ochilor. Simțeau nevoia să-l vadă, dădeau perdelele la o parte, se uitau... dar atunci reîncepea criza. Femeile, rele dintâi, dădeau semnalul, țipând prelung în noapte. Tăcerea nopții era sfâșiată deodată de țipetele omenirii spăimântate.

Pământul putea să piară deoarece era un adevărat infern.

Dar nu, nu bătuse încă ora fatală și învățații pământenii, galbeni de oboseală și de emoțiune, nu încetau o clipă să trimită venusienilor întreaga moștenire științifică. Eterul tremura sub undele puternice ce-și trimiteau cele două planete, pe când, rareori, de la îndepărtatul Marte soseau alte unde, ce dădeau astronomilor pământenii fie noi vești despre Satan, fie sfaturi care să fie transmise venusienilor, căci știința planetelor condamnate era singura floare ce merita să nu piară.

Din zbuciumul veacurilor, din tot ce înveselise omenirea, din tot ce o amuzase, nu mai rămăsese nimic, nimic...

VIII GRIJA VENUSIENILOR

Cu toate asigurările date de astronomi, venusienii erau și ei neliniștiți și, cum Samiri era centrul cel mai mare de

pe întreaga planetă, cum acolo se aflau trei dintre cei mai însemnați astronomi venusieni, acolo veneau toți de pretutindeni. Peste munții cei înalți și veșnic acoperiți de zăpadă, peste oceanele întinse, zburau aeroplanе nenumărate către Samiri.

Deoarece Asales nu voia să primească pe nimeni, Ralta și Aldin erau cei cari trebuiau să primească nenumărate vizite. La început era aproape o distracție pentru Ralia și pentru Lati să vadă venusieni veniți din toate continentele planetei ca să se asigure că Venus nu va pătimi nimic. Mai târziu însă, vizitele acestea deveniră de nesuferit. Ralta nu mai avea un moment liber, deoarece erau sute de venusieni, în fiecare zi, cari umpleau sala de așteptare și biroul. Primea câte zece-douăzeci odată și răgușise dând mereu aceleași explicațiuni.

Într-o zi, printre alții, un venusian aștepta în sală. Vedeau el că greu îi va veni rândul, căci erau peste douăzeci de inși cari mai așteptau. Venise cu aeroplanul de la vreo 2000 de kilometri depărtare. Venusianul, nervos, se adresa celorlalți:

— Mă rog, dv. vreți să vorbiți cu d-l Ralta?

Ceilalți îl priviră mirați.

— Dau o mie de lei celui care va renunța pentru azi la această vizită.

Mirarea fu și mai mare.

Un venusian prost îmbrăcat se apropie și spuse:

— Eu plec.

— Poftim!

Și repede îi puse în mână o hârtie de 1000 de lei.

Exemplul fu contagios. Toți se repeziră.

Un singur om rămase, ursuz, într-un colț. Era un ziarist.
Lui îi trebuia un interviu cu Ralta.

Sala era goală.

— Dumneata?

— Eu nu primesc.

— Dau două mii.

Ziaristul tăcu.

— Dau trei mii.

Ziaristul nu se mișcă.

— Zece mii de lei! strigă venusianul cel grăbit și ziaristul sări în sus.

Primea.

Când ușa se deschise, ieșind din cabinetul lui Ralta vreo zece vizitatori, venusianul intră repede și, după ce închise ușa cu cheia, se așează în fața astronomului, care rămase surprins.

— Domnul meu, începu venusianul, mă numesc Lori.

— Miliardarul faimos!...

— El însuși. Un miliardar care nu mănâncă, nu doarme. Satan mi-a luat liniștea, somnul, pofta de mâncare, și nu vreau să-mi ia și viața. Eu sunt un om practic: am venit la d-ta să cumpăr adevărul. Ceea ce s-a scris în ziare, ceea ce tot spuneți prin memoriile dv., nu mă poate liniști. Simt eu că ne ascundeți ceva. Vreau să știu: mă voi mai bucura eu de miliardele mele sau nu? Vreau să știu adevărul, numai adevărul!

Se vedea bine că omul acela era bolnav de friguri. Era galben ca ceara, tremura, ochii îi erau împăienjeniți.

Ralta se uita încurcat.

— Dar...

— Niciun dar! Eu plătesc adevărul, cu orice preț, numai adevărul!

— Vă spun că nu se va întâmpla nimic.

— N-am nicio garanție.

— Cuvântul meu.

— În afaceri nu ajunge, și aceasta e o afacere.

— Atunci?

— Poți d-ta să-mi dai o hârtie timbrată, iscălită de d-ta, că nu are să se întâmple nimic?

După o clipă de tăcere, Ralta spuse:

— Da.

— O plătesc cu un milion de lei. Ajunge?

Ralta era bogat, dar nu era milionar. Avea nevoie, desigur, de instrumente noi, puternice, care ar fi costat sume enorme; dar putea oare să primească o propunere așa de ciudată?

Se gândi câteva clipe, apoi spuse:

— Bani nu pot să primesc, dar există un mijloc să ne înțelegem. D-ta să construiești un observator după indicațiile mele, înzestrat cu tot ce va fi necesar, până la suma de un milion de lei. Observatorul va purta numele d-tale.

— Scrie hârtia și iscălește-o.

Peste cinci minute, venusianul ieși pe ușă cu hârtia iscălită de Ralta. Era foarte liniștit. Ar fi fost nebun astro-

nomul să pună la cale clădirea unui observator, dacă Venus era să piară! Nu, astronomii aveau dreptate: Venus nu va pieri. Avea acum siguranța acestui lucru. Milionul îl va trece la capitolul pierderilor.

Veniră însă mulți alți venusieni înspăimântați.

Un tânăr întrebă pe Ralta, cu totul confidențial, dacă mai poate să se însoare sau nu. O femeie măritată îi ceru sfatul, iarăși confidențial, dacă mai e nevoie să fie credincioasă soțului său. Ralta se amuza, dar se și supăra. Nu s-ar fi gândit niciodată că sfârșitul planetei poate să fie pus în legătură cu asemenea chestiuni curioase.

Nu mai avea însă timp pentru observațiuni și calcule. Să închidă ușile! Cercase o dată, dar fusese peste puțință. În câteva ceasuri se îngrămădiseră sute de oameni, cari făceau un adevărat scandal. A trebuit să-i lase pe toți înăuntru.

Asales jubila; ba, uneori, chema la telefon pe Ralta tocmai când știa el că e mai ocupat cu faimosul său birou de informații astronomice:

— Ralta? Alo! Aci Asales. E adevărat, dragul meu, că la noapte ne vom ciocni cu Satan?

Apoi râdea și, neașteptând răspunsul, închidea telefonul. Mulțumită caracterului său brutal, era ferit de neplăcerile pe care Ralta și le crease oarecum singur, din bunătatea lui, și pe care acum nu le mai putea înlătura.

Aldin suferea ca și Ralta. La el veneau mai ales cei cari se interesau de pământeni. Un mare negustor veni să-i ceară sfatul dacă nu cumva se poate inventa un mijloc de

transport cât de repede, ca să poată scăpa o parte din lucrurile prețioase de pe Pământ. Aldin începu să râdă cu zgomot dar, cum marele negustor insista, astronomul se supără și-l dete afară pe ușă. A doua zi însă, un ziar publică știrea că în curând se va încerca transportul obiectelor de preț de pe Pământ pe Venus, și că se oferise lui Aldin o avere nepomenită ca să ia conducerea transportului.

Nu, nici venusienii nu erau teaferi în acele momente. Satan influențase și asupra lor. Lumina micului disc avea o culoare gălbuie, urâtă, ce nu te înveselea deloc.

Singur Mercur era liniștit, frumosul Luceafăr al venusienilor. Pe Mercur nu exista viață, nu era această planetă decât un pustiu imens, gălbui și, sub razele Soarelui cel veșnic și puternic, nicio manifestare a vieții nu proslăvea natura. Nici plante nu existau, căci nu era nici apă, nu era nici aer.

Singurele planete locuite erau Venus, Pământul și Marte și, dintre ele, singură planeta Venus mai avea dreptul să posede o omenire. Așa orânduise natura.

La sute și mii de ani de lumină de la planetele ce se învârtesc în jurul sorilor ce-și trimet lumina lor spre sistemul solar în sute și mii de ani, nici că se bănuia tragedia cosmică ce se petrecea pe cele trei planete ale umilului Soare. Existau și alte omeniri, pe diferite trepte ale evoluției; omeniri ce abia atunci își dădeau socoteală de ce se petrecea în jurul lor, omeniri ce ieșiseră din scuticele sălbăticiei, omeniri ce mergeau repede spre apogeul lor,

omeniri ce declinau sub razele roșiatice ale unui soare muribund. Dar nicio omenire de pe planetele acelor sori nu știa despre existența acestor trei omeniri. Pentru ele nu existau alte planete, alte omeniri. A fost orânduit așa, ca oamenii îndepărtatelor planete să fie despărțiți prin prăpăstii neînchipte pe care doar atracțiunea și lumina să le străbată, căci numai acestea leagă sori ce formează universul stelar cel cu sute de milioane de stele sori, cel cu mii de milioane de planete.

Când omenirile altor planete fuseseră distruse în câteva clipe de întâlnirea soarelui lor cu un alt soare, ce știuseră oare marțienii, pământenii și venusienii? Ei văzuseră poate aprinzându-se pe bolta înstelată o stea nouă, și nu s-au gândit că acel punct luminos reprezenta dezastrul a miliarde de ființe inteligente!

Nenorocirea fără margini a celor două omeniri din sistemul solar trebuia să rămână neștiută pentru vecie. Nimeni nu era să înregistreze nimicirea atâtor ființe omenesti.

Venusienii, cari nu erau amenințați de urgie, și tot își pierduseră cumpătul! Ziarele nu mai publicau decât știri asupra lui Satan și asupra omenirilor celor două planete. Activitatea din toate ramurile nu încetase, dar vedeai bine că ar fi ajuns un moment de panică pentru ca echilibrul să se rupă cu totul. Se observa ușor că venusienii nu aveau toată încrederea în cele spuse de astronomi, mai ales că o dată Asales, înfuriat pe un ziarist indiscret care pătrunsese nu știu cum în cabinetul lui de lucru, spusese:

— Aha! Vrei un interviu cu Asales, cu celebrul Asales? D-ta ești din aceia cari din două rânduri adevărate scriu o mie de minciuni? Află atunci că adevărul e următorul: Satan vine drept spre noi, ne va da foc! Mai vrei? Nu foc, pucioasă aprinsă, lavă vulcanică! Nu va rămâne picior de venusian prost, iar noi, astronomii, avem mașini speciale cu care vom emigra... În Soare! Acolo vom fi în siguranță. Ți-ajunge? Acum poftim afară!

Reporterul, din aventura lui, făcuse un articol. Destăinuirile lui Asales le tipărise cu litere mari, groase și, deși făcea spirite dându-și aere că nu crede în cele spuse de învățatul cel supărăcios, totuși din articolul lui reieșea o mare neîncredere față de asigurările astronomilor că nu se va întâmpla nimic. Câteva ziare luară partea reporterului și blamară pe Asales, care în asemenea momente critice nu trebuia să glumească.

Publicul, din toate acestea, scotea concluzia că trebuie să fie ceva la mijloc și că astronomii și ziariștii își bat joc de el. Mai contribuia apoi la nesiguranța generală și faptul că mai toate ziarele, care pe Venus erau foarte răspândite, se întreceau în publicarea de amănunte senzaționale. Știrile erau desmințite, uneori chiar de ziarul care le publicase, dar prima impresiune era cea care rămânea. Tot ce poate născoci mintea omenească se publicase în ultimele zile. Până și ziarele financiare și cele umoristice, toate, dar absolut toate, nu se ocupau decât de sosirea lui Satan.

Moda profitase. Se purtau rochii, pălării, umbrele, manșoane, brățări, ace de cravată – “Satan”. Milioane de cărți

poștale reprezentau pe Satan în chip ba de om, ba de drac negru cu ochi și coarne roșii, ba de moșneag cu barba albă, ba de tânăr îmbrăcat după ultima modă.

La teatru făcea furori o piesă intitulată „Satan sau Pielea Lumii”. Ca personaje – reprezentanți ai tuturor planetelor. Ba, autorii piesei, doi tineri poeți, aduseseră pe scenă și reprezentanți ai cometei Halley care fusese văzută pentru ultima oară cu vreo patruzeci de ani mai înainte.

Ba, ceva mai mult. În anul 2985 apăruse o stea nouă dintre cele mai strălucitoare, care întrecuse mult pe luceafărul Mercur și chiar planeta Pământ fusese văzută timp de o săptămână, ziua namiaza mare. Autorii piesei puseseră pe scenă și reprezentanți ai omenirii acestei stele noi. Nimic nu era peste putință pentru tinerii poeți. Și-apoi, publicul se amuza atât! Asales, caricaturizat, apărea și el pe scenă și era primit la fiecare intrare pe scenă cu adevărate urale. Actorul se silise și izbutise să imite perfect nervozitatea bătrânului învățat, ticurile lui, modul lui de a vorbi, de a râde sarcastic, de a se supăra.

Poporul, dacă îl ura pe Asales, apoi îl ura din cauză că descoperise pe Satan. Descoperitorul îndrăcitului soare stins nu putea să fie popular.

Aldin avea și el pică pe Asales, care nu voia nici acum să se încredințeze că există pământeni, care pretindea că toate comunicările primite erau opera unor farsori de pe Venus cari se amuzau de credulitatea naivilor învățați.

Trecuseră 76 de zile de la descoperirea lui Satan, care acum trecuse dincoace de orbita lui Uranus, strălucind

pe cer ca o lună mică, o lună cu totul curioasă, ce făcea umbră obiectelor. Cu cât Satan se mărea, cu atât creștea și îngrijorarea venusienilor, mai cu seamă că scenele sălbatice ce se petreceau pe Pământ, și pe care le aflau din ziare, îi îngrozeau.

E drept că oricât de multă fantezie ar fi avut cei ce redactau articolele din ziarele venusiene, tot nu ar fi putut să se apropie de adevărul celor petrecute. Ar fi trebuit un poet mare, care să fi avut un talent extraordinar, ca să descrie scenele de groază ce aveau loc în acele momente pe Pământ.

IX CLIFE DE GROAZĂ

Nu, nu ar putea să existe un istoric al tuturor evenimentelor ce se petreceau în acele zile pe planeta Pământul. Erau scene ce nu aveau altă legătură între ele decât numai spaima, groaza, nebunia. A vorbi de o țară, de un oraș, însemnează să vorbești de toate țările, de toate orașele.

Un învățat din București, capitala Imperiului Român, descrisese astfel lui Aldin cum fugise din acel mare oraș.

Bucureștii număra două milioane de locuitori. Nu putea fi comparat cu Samiri, dar era un oraș destul de frumos, cu numeroase bulevarde largi, cu edificii cam strânse poate unele lângă altele, dar frumoase, cu adevărate palate, dintre care unele pentru știință. Dintre toate,

cel mai frumos era acela numit Casa Științei, clădit cu ceva mai mult de o mie de ani mai înainte. În sala cea mare de ședințe se afla portretul în ulei al întemeietorului ei – un profesor de matematică de la universitatea din acel oraș. Pe vremea aceea știința nu ocupa primul loc pe Pământ, ea făcuse progrese, se crease o industrie frumoasă, dar în România, pe atunci regat, țara era condusă numai de politicieni, cari turmentau țara cu certurile și intrigile lor. Profesorul de matematică avusese mult de luptat; mic la statură, blajin, el nu părea făcut să aibă o energie destul de mare, și cu toate acestea, încet-încet, reușise să grupeze în juru-i pe toți cei setoși de știință, pe cei de sus ca și pe cei de jos, organizând astfel o societate cu zeci de mii de membri cari luptau din răspuțeri să clădească un palat și pentru știință. Profesorul își ajunsese ținta înainte de a muri, și acum, peste o mie de ani, casa, modestă la început, devenise cel mai frumos palat din întreg orașul. Acolo era un adevărat templu înălțat științei, acolo veneau uneori și politicienii mai inteligenți, să uite de zbuciumul vieții lor fără țel. Trecuseră zece veacuri și portretul profesorului de matematică tot agățat în sala de ședințe se afla, surâzând blajin harnicilor săi urmași. Președintele actual al acestei vaste societăți științifice era învâțatul care comunicase cu Aldin, un fizician de seamă, numit Radu Argeș.

Argeș, ca toți colegii săi, urmărise cu interes știrile ce soseau cu privire la apropierea lui Satan. Îl asurzeau și pe el, seara, pe bulevarde, țipetele vânzătorilor de gazete

cari anunțau pieirea lumii, dar nu ar fi crezut niciodată că va putea să fie martor la scenele de groază ce s-au desfășurat în urmă.

În Imperiul Român, ca în toate statele de pe Pământ, se afla poliție, armată, așa că furia poporului în contra învățaților putea să fie înfrântă. În Imperiul Român însă, ca și în toate celelalte state, groaza era prea mare ca să mai poată fi potolită cu forța armată, când înșiși soldații erau cuprinși de spaimă. Prin anul 2500 se mai întâmplase o panică grozavă: se zvonise că Pământul se va ciocni cu capul unei comete. Dar nu toată lumea își pierduse capul; erau destui cari își dedeseră seama că nu poate fi vorba de sfârșitul lumii și se luaseră în grabă toate măsurile ca liniștea să fie restabilită. De astă dată, panica nu mai putu fi stinsă, deoarece toată lumea își pierduse capul. În aceleași momente, aceleași lucruri se petreceau, de altfel, în toate statele de pe planeta Pământ.

Într-o seară, Radu Argeș, când să iasă pe poarta cea mare a Palatului Științei, văzu că e peste puțină: poarta nu se putea deschide, deoarece bulevardul întreg, cât vedeai cu ochii, era ocupat de o mulțime imensă.

— Vreo manifestație politică, se gândi Argeș, o fi căzut guvernul.

Dar nu, erau țipete de groază, țipete de disperare. Telegramele aduseseră vestea din America – alt continent pământean – că Pământul era definitiv condamnat să-și schimbe drumul în jurul Soarelui.

Vestea aceasta înnebunise pe toți. Nimeni nu mai voia să stea în casă și, în câteva ore, bulevardele principale

gemeau de o lume cu totul zăpăcită, care țipa, urla, plângea, fără să știe ce vrea.

Mintea tuturor era ca paralizată.

Se încercase repede împrăștierea mulțimii, dar agenții poliției erau și ei tot așa de emoționați. Era peste putință să fie împrăștiat milionul de oameni și copii cari ocupaseră toate bulevardele. Unde să-i alunge, apoi?

În acea noapte, Capitala nu a știut ce e odihna. Ici-colo, oratori improvizați, suiți pe treptele vreunui monument sau pe grilajul vreunei case, țineau discursuri din care nu reieșea decât pierderea judecății celor cari le țineau. Erau mulți cari își păstrasera sângele rece în fața acestei ne-bunii generale, dar ei erau izolați, pierduți în acea masă imensă în care individul părea că se simte mai la adăpost în contra influenței îngrozitorului Satan.

— Satan! Satan! urlau unii.

— Huo!... răspundeau grupuri de mii de oameni.

Către ziuă abia, la razele aurorei, obosiți, tremurând de frig, începură să se îndrepte spre casele lor.

A doua zi, orașul dormea: funcționarii nu se duseseră pe la birourile lor, lucrătorii uitaseră fabricile, ale căror motoare nu funcționau, ca într-o zi de sărbătoare.

Radu Argeș încercase a doua zi un mijloc să liniștească publicul: imprimă, el, cu ajutorul a încă doi-trei colegi, în tipografia Palatului, afișe mari ce fură lipite pe toate zidurile și prin care se anunța că în seara aceea se va ține o ședință publică, la Ateneu, dându-se explicații cu privire la influența lui Satan.

Ateneul era o sală în care încăpeau câteva mii de oameni, dar în acea seară era prea strâmt. Publicul se bătea pe locuri, câțiva fură răniți, mulți leșinară: fură pur și simplu aruncați afară.

Radu Argeș, înconjurat de toți membrii de seamă ai societății, își începu cuvântarea cu o expunere a sistemului solar.

— Satan! Satan! țipa publicul.

— Da, voi vorbi și despre el, dar cum voiți să înțelegeți de ce natură e pericolul ce ne amenință, dacă nu vă voi da aceste explicări?

Dar publicul nu mai era cel din trecut și Radu Argeș fu nevoit să intre într-altă serie de explicații. Astfel, le spuse că Satan nu vine drept spre Pământ, cum credeau unii, și prin urmare cele două astre nu se vor ciocni.

— Ne va face o cometă cu coadă! țipă cineva.

— Nici cometă. E adevărat că ne schimbă drumul, dar această schimbare nu înseamnă că se va sfârși Pământul. Vom putea să trăim, în alte împrejurări, e drept.

— Ne trimite sau nu până la Saturn? strigă un domn bine îmbrăcat, în care mulțimea recunosc pe Mina, cel mai de seamă poet.

— Da, vom trece chiar de Saturn, dar până atunci...

— Sunteți niște șarlatani! urlă poetul. Apoi, întorcându-se spre public, suit pe scaun, începu să strige:

— Fraților, știința a dat faliment, învățații vor să ne orbească! Fraților, dacă nu ne agităm noi, vom pieri din cauza acestor șarlatani!

Un muget de durere îi răspunse.

Radu Argeș înțelese că nu mai era nimic de făcut. În ochii celor de față citea groaza, ura.

În același moment se produse o mare învălmășeală, sute de bastoane fură azvârlite spre podeaua pe care se aflau invitații. Aceștia, apărându-se cu mâinile, cum puteau, se retrăgeau, dar în același moment sute de inși se și uniseră și înaintau spre ei. Fu un moment de zăpăceală nepomenită. Domul vuia într-una. Radu Argeș nu mai știa de soarta tovarășilor săi, cum nici aceștia nu știau de a lui. După ce primise o lovitură de baston în cap, care îl amețise, se întoarse și, neștiind încotro să apuce, nimeri pe o ușă la întâmplare. Fugi drept înainte printr-un coridor slab luminat. Era cu capul gol. Peste câteva minute, scoborând scări în spirală, se trezi jos, unde sala gemea de lume.

Trecu neobservat, ieși afară, se sui în primul automobil ce văzu la poartă și ajunse la Casa Științei. Toate acestea le făcuse fără să-și dea seama: era doar instinctul de conservare care îl scăpase.

Acum, când sta la biroul lui, cu capul în mâini, acum își dădea seama de grozăvia ce se desfășurase.

Deodată, foaia albă a cărții ce se afla din întâmplare pe masă se acoperi cu o pată roșie. Sânge? Da. La cap avea o rană: părul îi era plin de sânge. Se spală repede și apa cea rece îi redete puțină liniște.

În Palat nu era nimeni, nici servitorii cel puțin. Nu trecură însă cinci minute și sosi Barbu Rafail, un profesor de

geologie. Rafail era într-o stare de plâns: nu numai că pierduse pălăria, dar haina îi era ruptă, părul lui cel mare era vâlvoi, iar un ochi umflat, cu un cearcăn mare albastru.

— E serios! murmură Rafail.

— Să sperăm că va trece.

— Cum să treacă, ar trebui întâi să treacă afurisitul de Satan!

Rafail se spală și el, tot gemând pe când se ștergea cu prosopul, și spuse:

— Nu mi-e necaz de altceva, dar voiam să montez pentru muzeul nostru namila ceea de dinoterium, care întrece pe cel găsit de Grigore Ștefănescu acum o mie de ani. Mi se pare că nu voi mai avea timpul să isprăvesc.

— Ce vrei, murmură cu multă filosofie Radu Argeș, noi vom rămâne tot niște simpli naivi! Dacă am fi niște oameni cum se cade, ar trebui să ne pierdem și noi capul. Ne-am încăpățânat să nu ne pierdem sângele rece.

— Dar e îngrozitor ce se petrece. Ai auzit că berlinezii au dat foc capitalei lor? La Moscova a izbucnit o revoluție cum n-a fost niciodată. În Budapesta, de asemenea, locuitorii au dat foc propriilor lor case și au fugit în câmp!

— Dragul meu, vom pieri când ne va veni rândul. În contra lui Satan nu putem să facem nimic.

Se așezară pe câte un scaun sau, mai bine zis, căzură emoționați și obosiți pe scaune.

— Dar ceilalți colegi? întrebă Radu Argeș după o tăcere scurtă.

— Eu știu?! răspunse Rafail, privind în gol.

— Să nu-i fi omorât!

Rafail se strâmbă: ce e drept, îl durea îngrozitor și ochiul drept, care primise lovitura unui pumn zdravăn.

— Periculoasă profesie! spuse Rafail.

— Care?

— Aceea de învățat. Uite, îți mărturisesc că mi-aș lua concediul.

— Pentru a te duce unde? Pretutindeni e aceeași ne-bunie, pretutindeni e aceeași spaimă. De ieri nu a mai sosit nicio scrisoare, niciun ziar din străinătate, iar telegramele – rare și acelea – numai cu Satan!

— Prin urmare, nu putem fugi nicăiri?

— La munte, spuse Radu Argeș.

— Iată o idee: la Receanu, pe Omul!

Se sculară amândoi în picioare: ideea aceasta era excelentă.

În adevăr, Receanu era directorul unui observator așezat pe un munte înalt de aproape 2000 de metri.

— La urma urmei, spuse Rafail, astronomii ar trebui să pătimească, nu noi! Ce-are a face fizica și geologia cu Satan, căci satanologia nu e cunoscută până acum! Satan e un corp ceresc – asta privește pe astronomi!

Rafail era scund, cam gras, chel și cu un suflet foarte bun, dar împrejurările îl făcuseră să se supere pe bieții astronomi.

Și cu toate acestea, la astronomi era scăparea: vântul nebuniei nu putea să se urce pe liniștitele vârfuri ale munților.

Amândoi erau surexcitați: li se părea că Palatul va fi înconjurat din clipă în clipă.

— Aide! spuse Rafail, care luase o șapcă, punând-o pe partea stângă a capului din cauza ochiului drept.

— Dar Palatul, cu sălile lui de conferințe, cu cinematograful și muzeele lui, cu cupola și lunetele lui! Tu nu vezi că ne-au fugit și servitorii?

Rafail însă era cuprins de o frică din ce în ce mai mare:

— Palatul! Dar crezi tu că are să mai existe Palatul? Crezi tu că mulțimea are să mai judece? Praf și pulbere se va alege și de Palatul tău și de dinoteriul meu!

Radu Argeș simți o lacrimă că-i alunecă pe obraz. Zăpăceala colegului său îl impresionase mai mult ca orice.

— Ai, ai repede, continuă Rafail, trăgându-l de haină.

— Nu, nu a sosit momentul.

— Vino!

Și, luându-l de mână, trecură prin două-trei săli întunecate și se apropiară de ferestrele ce dădeau pe bulevard.

Era liniște. Câteva automobile treceau liniștite. Era prea liniște chiar, căci de obicei, pe la orele zece seara era o mare animație pe acel bulevard.

Argeș se întoarse spre Rafail:

— Nu, nu putem să plecăm. Și-apoi, unde ne-am duce?

— La Receanu!...

— Nu. Eu trebuie să păzesc Palatul.

Și, făcând doar un pas, învârti comutatorul. Sala se luminează deodată. Era sala pentru ședințele Comitetului. În perete, surâzător și blajin ca totdeauna, matematicia-

nul stătea la locul lui – el, care până atunci fusese parcă îngerul păzitor al acelei mari instituții, unde zeci de mii de oameni veneau să capete lumină.

— Uite, el nu ne lasă! șopti Argeș. Rafail nu mai judeca însă ca de obicei. Gemea ca un copil căruia nu i s-a îndeplinit o dorință și, rugător, spunea mereu:

— Aide! Aide!

Și doar avea o familie: avea acasă părinți ce-i trăiau și o soră. Dar Rafail îi uitase.

Radu Argeș nu avea pe nimeni pe lume. Cu toate acestea, nu se gândea deloc să fugă din acel mare oraș ce se transformase într-un iad.

Cu câteva zile mai înainte, el corespundase cu un fizician marțian, dar nici unul nici altul nu vorbise de Satan. Îi interesau alte chestiuni. În special, Radu Argeș se interesa de noua corespondență cu venusienii și tocmai făcuse un rezumat al unor cercetări prețioase cu privire la lumea ciudată a atomilor, a căror forță acum o întrebunțau.

Nu, el nu putea să plece: trebuia să-și apere sfânta locuință a științei! Stinse lumina, apoi luă de mână pe Rafail și se întoarseră în birou. Geologul se văita mereu.

— Culcă-te puțin, spuse Radu Argeș și-l împinse spre canapea.

Rafail căzu pe acea mobilă și, cu mâna la ochi, gemând mereu, adormi repede, pe când Argeș, la biroul lui obișnuit, cu capul în mâini, se pierdu în gânduri, fără legătură însă.

Desigur, trebuie să fi dormit amândoi câteva ceasuri. Radu Argeș se trezi cel dintâi, auzind un zgomot asurzitor. Ce era oare? Ploaia? Vântul? Desigur, furtuna, uraganul numai putea să producă zgomotul acela îngrozitor.

Ieși în coridor, intră apoi în sala de ședințe. Când deschise ușa, atunci înțelese totul: era mulțimea care urla astfel, spărgând geamurile, aruncând cu ce nimerea. Închise iute ușa și se repezi în odaia în care Rafail dormea încă.

— Scoală! spuse el.

Acesta se deșteaptă speriat:

— Ce e?... Au venit să ne omoare?

— Aide.

Rafail auzi și el zgomotul.

— Ne omoară! gemu el.

— Aide! îi spuse Argeș cu autoritate.

Îl luă de braț, pe când acesta se văita mereu, și-l duse pe o scară strâmtă; scoborâră: se aflau la parter. Scoase o cheie, deschise o ușă mică și ieșiră afară. Era o altă ieșire, ce da într-o frumoasă alee. De aci se auzeau răcnetele celor din bulevard, zgomotele de geamuri sparte.

— Ne omoară!... Și Rafail strângea de braț pe colegul său.

Era răcoare și îmbrăcămintea lor – ușoară de tot.

Încotro mergeau?

Argeș voia să ajungă la un prieten al său care locuia aproape de gara de vest a Bucureștilor. Nu se vedea însă niciun automobil. Un aerodrom pe lângă care trecură era închis. Trebuiau să meargă deci pe jos. Nu se vedeau pe străzi nici sergenții cari păzeau: și ei erau cu mulțimea,

desigur că și ei spărgeau geamuri; erau oameni și nu erau numai păzitori ai liniștei publice.

Drumul era lung și Rafail abia mergea. Se văita mereu. Rațiunea părea că-l părăsește încetul cu încetul.

Deodată se făcu întuneric de tot: lumina electrică se stinsese pretutindeni. Cei doi oameni auziră strigăte și mai înfiorătoare ca mai înainte. Era întuneric beznă și aproape că nu mai știa Argeș încotro să apuce.

Începuse să plouă. Ploua mărunț și era din ce în ce mai frig. Nu se vedea, nu se auzea nimeni. Și țipetele mulțimii din bulevard se auzeau tot mai slabe.

— La Receanu, să mergem la Receanu! murmura Rafail, tremurând de frig și frică.

Înaintau greu, căci acesta abia se târa.

Într-un rând, auziră zgomot: țipete și tropăituri pe urma lor. Se deteră repede la o parte: erau câteva sute de inși ce alergau nebuni. Unde se duceau, ce voiau? Cine putea să știe!

În câteva rânduri mai trecură asemenea cârduri de oameni ce fugeau și țipau prin întuneric.

Ploua mereu și cei doi bieți oameni erau rebegiți de frig. Casele nu erau luminate nici una, prăvăliile aveau toate obloanele trase. Orașul părea mort cu desăvârșire.

Argeș ar fi putut să creadă că, afară de el și de Rafail, nu mai există nimeni în tot Bucureștii, dacă nu ar fi trecut din când în când cârdurile de oameni ce fugeau țipând.

Câțiva câini hoinari – lăptoși, aduși desigur de la țară de către țărani și lăsați în Capitala plină de toate mirosu-

rile ispititoare – mergeau mirosind, uneori alături de cei doi oameni, mârâindu-se, mușcându-se câteodată, când găseau ceva de mâncare ce nu le ajungea la toți.

Mergeau cei doi oameni fără să știe nici ei unde: cotiseră nenumărate străzi, trecuseră bulevarde, și mergeau mereu înainte.

Rafail se opri:

— Nu mai pot.

În adevăr, Argeș simțea cum e nevoie din ce în ce mai mult să-l târască. De ce să nu se oprească? Să bată la o ușă. Cine nu va deschide? Aveau nevoie să spună cine sunt?

— Vino încoa, încet. Ai, încet! spuse Argeș și-l duse pe Rafail spre un grilaj. Stai aci, uite, poți să stai jos.

Și Rafail se lăsă pe piatra umedă și rece, cu mâinile ținându-se de fiare.

Era o poartă modestă înaintea căreia se opriră. Argeș încercase să o deschidă.

Dar nu, era închisă bine.

Căută soneria. Nu era. Începu să bată. De prisos, nu răspundea nimeni.

— Să încercăm aiurea, spuse el. Stai aci.

Făcu câțiva pași înainte și dete peste un oblon al unei prăvălii; părea o cârciumă, după modesta ei înfățișare, o cârciumă de periferie. Bătu, discret la început, apoi tot mai tare. În sfârșit, auzi o voce:

— Ce vrei?

— Oameni buni. Deschide!

Se auziră apoi mai multe voci, o conversație. În urmă, vocea dintâi spuse:

— Intră pe poartă!

Argeș merse mai înainte și, aproape pe dibuite, dete de poartă. Era închisă. Se auzi însă o ușă care se deschide și niște pași grei ce se îndreptau spre poartă, care se deschise:

— Pe cine cauți?

— Sunt cu un prieten, bolnav, care nu mai poate să meargă. Plouă, e frig și nici nu știm pe ce stradă ne aflăm.

Argeș fugi înapoi și ridică pe Rafail.

— Aide, suntem scăpați!

— Ne omoară? suspină Rafail.

— Nu, nu ai teamă. Dar să taci, auzi, să taci!

Intrară pe poartă. Curtea era mai joasă. Spre stânga se vedea o ușă pe unde venea o lumină slabă. Era o casă veche, sărăcăcioasă.

Intrară, precedați de un băietan înalt și gras. Din sală pătrunseră într-o odaie mare, dar cu pereții joși, cu o ușă ce da în prăvălie. Erau vreo cinci-șase inși înăuntru, speriați, pe cele două-trei paturi ce umpleau odaia. Afară de băiatul cel înalt și gras, era o femeie în vârstă, un bătrân și vreo doi-trei copii. O lampă mică ardea pe o masă de lemn.

Argeș puse pe Rafail pe un scaun de brad vopsit în roșu, iar el rămase în picioare.

— De unde veniți, domnule? întrebă moșul.

— Din oraș, de aci, spuse Argeș.

— E revoluție mare!...

— E revoluție mare!... Mari pacoste au căzut pe capul nostru.

Rafail asculta și el, dar tot cu mintea întunecată.

Băietanul spuse și el:

— A vrut să scoată armata și armata n-a ascultat: soldații zic că, dacă vine Satan, la ce să mai asculte?

— Păzește, Doamne! spuse femeia.

— A dat foc lumea la multe case boierești..., adăugă băietanul.

— Oameni buni, spuse Argeș, mulțumit că oamenii aceștia simpli nu înnebuniseră și ei; uite, și noi am suferit după urma revoluției. Prietenul meu e bolnav. Eu pot să stau aci într-un colț, dar lăsați-l pe el să doarmă.

Argeș tremura și el de frig.

— Vai de mine, să vă dăm ceai... nu? Ceaiul încălzește!... Marine, culcă pe domnu' colo în pat...

Băietanul și cu Argeș ridicară pe Rafail ca pe un copil și-l puseră în pat. Femeia se duse în prăvălie și puse de ceai, pe când băietanul vorbea cu Argeș:

— Mă iartă, domnule, dar e adevărat că se prăpădește lumea?

— Nu, nu se prăpădește, dar așa e lumea: în loc să fie liniștită, face mai rău decât dacă ne-ar amenința un adevărat pericol.

— Vine Satan, domnule, așa scrie toate gazetele!

— Și dacă vine?!

— Are să arunce foc și pară peste noi, are să ne ardă focul Ghehenei!

Era părerea tuturor – aceeași nebunie. Unii înnebuniseră de-a binelea, alții încă nu – aceasta era singura deosebire. Dacă însă oamenii cu carte, și se înspăimântau cu totul, dacă ei, cei dintâi, dădeau exemplul, – ce era să mai facă sărmanii locuitori de pe la marginile Capitalei, ei cari nu puteau să priceapă nimic, ei cari credeau că Satan era însuși Diavolul care venea să pedepsească pe necredincioșii Pământului!

Băietanul povestea ce văzuse, căci atunci se reîntorsese și el acasă.

— Era o lume cum n-am mai văzut, și toți țipau. Te lua jalea, domnule! Țipau și femeile și copiii. Zău dacă nu erau nebuni! Pe Bulevardul Neatârării au dat foc la o casă mare și frumoasă, pentru că acolo – spunea unul – sta un vrăjitor din cei cari au adus pe Satan.

— Aia, vezi, aia, domnule! se amestecă femeia, care re-intrase în odaie. Ei au adus pe Satan, cu necredința lor, arde-i-ar necuratul numai pe ei!

.....
A doua zi, cerul era tot posomorât, tot trist. Burnița mereu și era frig.

Argeș lăsa pe Rafail culcat și el plecă spre gara de vest, care era în apropiere.

Peste noapte orașul se schimbase cu totul. Treceau oameni pe stradă, dar tot în grupuri, discutând, ținând uneori. Se vedea bine că nu se duceau nicăieri, umblau fără rost. Unii purtau uniformă, dar erau ori cu capul gol, ori cu pălării civile.

Argeș ajunse repede la gară. Niciun automobil.

Sui treptele, intră în sala cea mare. Pustiu. Se duse pe peron. Nimeni. Pe linia întâi era un tren care părea gata să plece, dar mașina nu era sub presiune și nici mecanic nu se vedea.

Merse drept spre o bancă unde ședea tolănit un hamal:

— Prietene, când pleacă trenul?

Hamalul se ridică și veni spre el. În mână avea o sticlă. După mirosul pestilențial de rachiu ce duhnea din gura hamalului, știa ce e și în sticlă.

— Tren!... Care tren?... Dumneata să fii sănătos! Am scăpat, dom'le, de toate belelele! Vezi 'mneata, când ai o nevastă rea și gâlcevitoare o pedepsește Dumnezeu, aduce pe Satan. A luat-o dracu pe nevastă-mea, pe ea o ia Satan, ai să vezi... pe mine nu!...

Și trase o înghițitură.

— Bea și 'mneata!... Trage-o dușcă, știi, asta dă un curaj îndrăcit! Vezi, uite, șeful a fugit, subșeful a fugit, casierul a fugit – toți au fugit. Numai eu, Drăgoi, am rămas!... Eu păzesc totul. Și când o veni domnu' șef, pe toate i le dau în primire. Și casa de bani. A uitat-o casieru' deschisă... Nu m-ating de bani, doamne ferește!... Bea, dom'le, asta îți dă curaj!

Argeș se dete înapoi: duhoarea de rachiu îl amețise; iar bețivul, fredonând un cântec, se culcă înapoi pe bancă, așteptând pe domnu' șef, pe domnu' subșef, pe domnu' casier etc. – cari așteptau și ei să treacă Satan.

Argeș plecă înapoi.

— Dom'le, ți-pă bețivul, du-te acasă de te culcă, să te găsească sfârșitul Pământului în pat!...

Fugi Argeș cât putu, de teamă să nu vie hamalul după el. Și-apoi, ce-ar mai fi căutat acolo? Era peste putință să mai părăsească Bucureștii cu trenul, îi venise un alt gând; nu erau oare atâtea aeroplanе?! Dacă ceilalți își pierduseră capul, însemna să înnebunească și el?

Dacă cu atâta timp înainte bucureștenii își pierduseră capul, ce era să fie mai târziu! E drept că un asemenea eveniment ceresc venea când majoritatea pământenilor tot nepregătită era. Știința tot nu luminase toate mințile, întunericul intelectual era cu mult mai mare decât pe Venus, pe planeta vecină.

Cei mai mulți dintre pământeni nu se deosebeau cu mult de cei de cu câteva veacuri mai înainte. Știința făcuse progrese uimitoare, dar cu cât înainta mai mult, cu atât se săpa o prăpastie mai adâncă între învățați și mulțime. Erau poate o sută de mii de membri în societatea Prietenii Științei, care înălțase mărețul palat al Casei Științei.

Rezultatele științei erau utilizate de industria ce făcea deci progrese din ce în ce mai mari, dar cele mai multe principii științifice puțini le înțelegeau.

Știința tot ca un lux era privită. În special astronomia nu putea să fie iubită de cei mulți, deoarece se ocupa cu niște obiecte ce nu serveau la nicio petrecere pământească.

Distraクションile, sporturile, literatura, arta – acestea erau ocupațiunile omenirii și, prin urmare, și ale imperiului

despre care vorbim. O cântăreață de operă, un violonist sau un pianist, un poet sau un romancier – erau idoli veșnic adorați. Un politician sau o baletistă aveau de o mie de ori mai mare preț decât un învățat de ale cărui descoperiri se folosea omenirea întreagă.

Bărbații se trudeau toată viața lor să câștige cât mai mulți bani, ca să satisfacă toate capriciile cele mai nebune ale soțiilor și amantelor lor. Femeia ajunsese și ea un obiect de lux ca multe altele, și erau prea puține cele care încercau să dovedească că acest sex are și alte îndatoriri mai nobile, mai frumoase.

Așa era în Franța, așa era în Germania – așa era pretutindeni.

Cum se putea oare ca o mulțime atât de nepregătită să nu înnebunească atunci când i se anunța că Pământul va fi zvârlit până la 1600 de milioane de kilometri de Soare, până dincolo de planeta Saturn?

Poeții, mai ales, cu sensibilitatea lor de femei isterice, invectivaseră pe Satan, îl insultaseră în sonete, torțete, poeme, înfuriaseră și mai mult mulțimea, tremurând împreună cu ea de frică, cuprinși cu toții de groază, alunecând repede spre nebunie, care îi primea hidoasă, rânjind, cu brațele-i osoase larg deschise...

.....
Un aeroplan, îi trebuia un aeroplan!

Dar atunci privi cerul și pentru prima oară îl văzu pustiu. De obicei, de dimineața până seara mii și mii de aeroplan străbăteau văzduhul. Vedeai aeroplan pentru

o persoană sau două, aeroplan-omnibuze în care încăpeau zeci de pasageri, aeroplan-camioane. Veneau aeroplan din țări străine, plecau aeroplan pentru alte orizonturi. În acea zi tristă, umedă, cerul era pustiu. Niciun aeroplan nu turbura pacea ce învăluia Capitala, după cum nu circulau nici automobilele, nici trenurile.

Unde erau locuitorii? Cei mai mulți dormeau încă, sau erau bolnavi, sau nebuni, sau uzi încă de ploaia din timpul nopții. Văzu grupuri, dar îi făcea rău lui Argeș să privească fețele oamenilor. Toți aveau ochii holbați, obraji palizi, toți priveau în gol sau spre cer, parcă așteptând să se întâmple ceva.

Îi era frig, înghețase sub ploaia ce cădea fără încetare, nemiloasă.

În câteva minute fu îndărăt.

Intră pe poartă, intră în sală, dar se opri. Auzi vocea lui Rafail, voce schimbată însă:

— Auziți voi, vine Satan, vine și ne omoară, unul nu va rămâne. Se va ciocni cu Pământul, îl va face praf și voi toți veți pieri, împreună cu mine. Auziți, sună ceasul pocăinței!

— Auzim, auzim, răspundeau glasuri plângătoare.

— Auziți, voi care credeți că veți moșteni Pământul: nimic nu se va alege din tot ce vedeți, nimic. Vom pieri până la unul și nu se va mai deștepta nimeni!

Țipete îi răspundeau.

Argeș înțelese totul: Rafail, deșteptându-se, zăpăcise capetele acelor oameni simpli, cari abia așteptau să înne-

bunească; erau de ajuns vorbele fără șir ale bietului Rafail.

O casă de nebuni. Ce să mai caute Argeș înăuntru? Se gândi o clipă. Mai putea spera că Rafail cel puțin se va vindeca? Nu. Era de prisos. Simțea acum că-i era greu să-și păzească el singur capul. Îi zvâcneau tâmplele, îi palpita inima cu putere. Putea el însuși să se ferească de acea boală, mai molipsitoare decât ciuma?

— Auziți, voi, păcătoșilor, a sunat ceasul de apoi! sporjea nebunul.

— Auzim, auzim! urlau cu toții, cu voci de se îngrozi Argeș. De astă dată se întoarce, păși ușor și ieși afară.

Odată ieșit pe poartă, respiră. Unde să se ducă însă? Spre oraș? Dacă îl recunoștea cineva? Se întoarce iar spre gară și apucă pe șinele drumului de fier, drept-drept înainte, ca un automat.

— Ei, prietene, țipă un glas din urmă, nu umbla pe șine că te calcă trenul!...

Era bețivul care se clătina pe peron.

— Ei!... Bagă de seamă!... Și în urmă începu să râdă, vesel de gluma ce o făcuse.

Argeș mergea pe linie, drept înainte, și peste câteva ore se trezi în fața unei gări pe ale cărei linii se aflau nenumărate vagoane. Era Chitila.

Nu mersese deci drept spre vest ci, în acea încurcătură de linii, apucase drumul cel bun, spre Sinaia. Gara era pustie. Peronul era plin de lume; mulți erau trântiți pe jos, alții, în picioare, vorbeau tare. Vreo zece-doisprezece inși îi ieșiră repede înainte:

- Vii din București?
- Da.
- E revoluție?
- Nu știu.
- E adevărat că s-a scufundat?
- E adevărat că e în flăcări?

Întrebările aveau loc toate deodată și fiecare din cei de față îl trăgea de haină.

- Nu știu, spunea Argeș, zmucindu-se.

Oamenii se uitară lung la el și se îndreptară iar spre peronul gării, discutând.

- S-a dus București..., spunea unul.
- Stăm tot aci? întrebă altul.
- Aci! Aci e mai bine.

Erau și femei și copii, stăteau toți înghesuiți. Sălile erau și ele pline, iar într-un colț al peronului, privind în zare, un amplotat, cu chipiul pe ceafă, parcă aștepta sosirea unui tren, care însă nu se grăbea să apară.

Ploaia încetase și începuse să bată un vânt rece dinspre nord. Perdeaua de nori se rupsesse în câteva locuri, de se vedeau petice din senin. Se făcuse mai multă lumină.

Argeș mergea înainte.

— Unde te duci? îl întrebă un mașinist, îmbrăcat cu paltonul peste bluza lui albastră.

- La Sinaia.
- Pe jos?
- Dar cu ce?

— Merg și eu până la Ploiești; ai să luăm o mașină, dar să-mi ajuți!

Argeș îl urmă instinctiv.

Mecanicul nu vorbea, era trist, morocănos, și din când în când, scurt, țipa lui Argeș câte un ordin, în special să aibă grijă de foc.

Zbura mașina fără să-i pese. Uneori erau grupuri de oameni pe linie: sirena fluiera strident, dar mașina nu-și încetinea mersul ei nebun. În multe rânduri, pe la gări, unde se aflau sute de oameni, aceștia primeau trecerea trenului cu chiote și ridicând pălăriile în sus. Mecanicul nu vedea, nu auzea: el pândea înainte cu ochii, având grijă mai ales în apropierea garilor să vadă dacă linia e liberă. Linia întâi era însă liberă pretutindeni, toate vagoanele fiind pe celelalte linii.

Argeș se gândea:

— Dacă mecanicul e nebun?! Dacă macazul ne trimite pe o linie ocupată de vreun tren?

Pericol nu era să vie un tren spre ei, mai ales că linia București-Ploiești era dublă.

În vreo 35 de minute ajunseră la Ploiești. Mecanicul opri mult departe de gară, dete mâna lui Argeș, ridică gulerul paltonului și plecă.

Argeș se dete și el jos. Ce era să mai facă cu mașina? Trebuia să se ducă pe jos.

Câmpiile pe care le trecuseră erau pustii. Cai și alte animale umblau slobozi prin toate părțile. La unele biserici sunau clopotele tânguitor, sunau mereu a pustiu și a jale.

.....

Peste patru zile abia ajunsese Argeș la Receanu, care nu-l recunoscuse când îl văzu. Câteva zile fu în stare să reziste, ba luă parte la convorbirile astronomului cu venusienii. A patra zi însă căzu la pat și nu se mai ridică.

Cu o zi mai înainte, Receanu primise știrea că în București era o anarhie neînchipuită. Jumătate orașul era o ruină din cauza incendiilor. Pe toate barierele fugeau locuitorii încotro vedeau cu ochii, fără să se fi întâmplat ceva, îngroziți numai de articolele ziarelor, de discursurile de pe la răspântii ale nebunilor, de versurile smintite ale poezilor.

Frumosul oraș de odinioară, plin de viață, semăna acum cu ruinele unui oraș vechi, dezgustător de curând.

Argeș, în ultimele lui momente, plânse pentru prima oară:

— Adio, Recene! spusese el astronomului emoționat. Dacă cumva se schimbă lucrurile, dacă va renaște Bucureștii la o nouă viață, aveți grijă de Casa noastră!

Și-și dedese sufletul pe Vârful Omului, acolo unde nebunia nu ajunsese încă, pe muntele cel înconjurat de toate părțile de ființe omenești ce-și pierduseră cu totul judecata, îngrozite de puternicul Satan.

X

REAPAR FANTOMELE TRECUTULUI

Am spus în treacăt că existau pe Venus câteva orașe populate numai de aceia ai căror strămoși, odinioară, cu

un veac înainte, guvernau planeta, risipiți pe vremuri în diferite țări.

Odată ce toate statele se uniseră, odată ce guvernarea se redusese numai la ceea ce era necesar bunului trai al omenirii, iar nu ambițiunii sau ghiftuirii unei anumite clase de oameni – politicienii, mari și mici, fuseseră goniți de pretutindeni. Era un entuziasm atât de mare încât stăpânii de odinioară nu găsiseră pe nimeni să-i apere. Guvernau oamenii înțelepți, guvernau învățații, dar redusese noianul de legi la cele mai însemnate, făcuseră astfel ca libertatea individului să fie cât mai mare. Îngrijeau de școli, de cultură și nu aveau nevoie de zeci și sute de mii de funcționari cari să încaseze dări, cari să mențină ordinea provocând scandal. Dărilor și le plătea fiecare după venitul ce-l avea și nu avea nimeni pe cine să înșele.

Fiecare cetățean venusian ajunsese conștient de drepturile și datoriile lui și se putea spune că poporul se guverna singur. Învățații erau mai mult sfătuitori înțelepți. Nu ajunsese omenirea de pe Venus la idealul organizației ei, tot se mai iveau uneori neînțelegeri, dar dispăruseră multe defecte și vicii sociale: dovadă era faptul că se desființaseră pușcăriile, care deveniseră nefolositoare, se desființaseră o mulțime de instituții pentru care se cheltuiau înainte sume enorme de bani fără niciun folos real.

Trecuse un veac. Omenirea venusiană făcea necontenite progrese, dar politicienii tot mai existau. Trăiau uruzi în orașele lor prost administrate, unde pentru posturile de diriguitori se sfâșiau precum câinii. Se insultau, se

loveau, se omorau; dar erau devotați aceleiași idei! Era o rămășiță a vechii sălbăticii, și cele trei orașe aveau armate proprii. În fiecare an, primăvara sau toamna, se ținea o serbare militară, când cele trei armate imitau vechile războaie.

Trăiau cei câteva sute de mii de venusieni în batjocura lumii întregi, mai încăpățânați ca totdeauna. Rar veneau ei prin orașele celelalte. Îi cunoșteai numaidecât, căci purtau semne distinctive la gulere și aveau bastoane. Niciun venusian nu mai purta baston. Erau obiceiurile atât de pașnice, încât și inofensivul baston părea o armă sangvinară. Când un venusian din cele trei orașe venea în trecere într-unul din orașele civilizate, îl vedeai trecând grăbit, cu pălăria pe urechi, cu bastonul sub subțioară, strecurându-se de-a lungul mărețelor grădini ce înconjurau casele cele distanțate unele de altele.

De când cu Satan, numărul politicianilor ce veneau în Samiri era din ce în ce mai mare. Samirienii, ocupați numai cu noile evenimente, nu observaseră acest lucru. Poliția orașului înșiși cetățenii o făceau, și apoi contra cui o poliție, dacă nu existau pungași, hoți, criminali? Spiritele erau agitate, se țineau adunări, mari consfătuiri, și cine mai observa pe locuitorii celor trei orașe faimoase în istoria venusiană?

Prima oară când se vorbi despre ei, fu cu următorul prilej:

Pe Piața Păcii din Samiri, acolo unde avusese loc serbarea unui veac de unire, se adunaseră câteva mii de ve-

nusieni, cari comentau ultimele știri cu privire la Satan. Un orator spunea, între altele:

— Avem toată încrederea în învățații noștri, dar – dacă ne ascund tot adevărul? Dacă există un pericol și pentru noi?

În acel moment, din mijlocul mulțimii se auzi un glas:

— Îmi dați voie să spun și eu câteva cuvinte?

— Vorbește! spuseră mai multe voci.

În mijloc înaintă un om mărunț, chel, cu pălăria mare și cu un toiag în mână.

Câțiva venusieni râseră.

— Sât!... exclamară alții.

Individul se opri în mijloc, încrucișă brațele tot ținând bastonul cel noduros și, rotindu-și ochii, începu:

— Văd aci mii de oameni adunați. V-ați părăsit fiecare lucrul vostru, v-ați lăsat nevestele și copiii îngrijați, ca să vă consfătuiți. Aveți dreptate mare: omenirea nu a trecut niciodată prin timpuri mai grele. Voi vă dați socoteală și sunteți îngrijați. Aveți perfectă dreptate, căci oricare om cu judecata sănătoasă trebuie să se gândească la viitor. Și voi aveți multă judecată.

Străinul vorbea frumos, vorbea tare și totuși blajin, vorbea răspicat de i se auzea deslușit fiecare cuvânt.

Auditoriul se interesa din ce în ce mai mult.

Străinul lăsa să-i scape ușor bastonul și, ridicând brațele în sus, spre cer, exclamă ca un actor desăvârșit:

— Voi pierdeți timpul vostru sfătuindu-vă, timpul vostru cel atât de prețios. Și timpul pierdut nu mai revine!

Voi, săracii, cei cari abia aveți ce să mâncați pe ziua de mâine! Fac oare toți ca voi?

Un glas se auzi:

— Sunt unii cari nici nu vor să știe!

— Atât mai rău pentru ei! Vor trebui să auză, căci voi sunteți poporul, în mâna voastră stă puterea, voi ați clădit turnurile de unde ei se uită la cer, la cerul de unde au adus pe Satan! Voi, cari sunteți înlăturați de la orice guvernare! Să restabilim dreptatea!!

Un murmur prelung se auzi. Poporul se gândea de mult la acest lucru, dar străinul îl spusese cel dintâi. Străinul avea dreptate. Dacă nu ar fi fost Asales cu lunetele lui, cine ar fi știut de Satan? Și oare Satan nu răspunsese vreunei chemări? Cine știe?!

Erau chiar în Samiri sute de mii de oameni cari, deși aveau oarecare cultură, tot nu puteau să înțeleagă bine rostul observatoarelor, banii cheltuiți pe lunete și instrumente de tot felul. Știau ei că fizica și chimia erau temeliile marilor fabrici venusiene, de unde ieșeau nenumărate obiecte necesare. Nu pricepeau ei bine însă pentru ce unii învățați stau noaptea în turnuri înalte privind cerul. Vechile superstiții începuseră să se redeștepte în venusieni, ei nu le omorâseră pe toate. Instrucția și educația venusienilor lăsau încă mult de dorit pe vremea când Satan își făcuse apariția.

— Da, strigară câțiva, Asales a adus pe Satan!

Erau destui oameni mai luminați de față, dar unii aveau judecata paralizată de frica ce le inspira astrul cel

monstruos, iar alții nu îndrăzneau să vorbească, văzând cum majoritatea ascultătorilor era câștigată de străinul cel cu căutătura sinistră.

În acel moment se produse o mare îmbulzeală. De pe un bulevard veneau câteva mii de venusieni, cu steaguri albe, cântând Imnul Păcii – imnul ce se cânta pe întreaga planetă. O muzică organizată, cum erau vechile muzici militare de pe vremuri, cânta și ea. Era un zgomot asurzitor. Cei câteva mii de venusieni avuseseră o adunare unde vorbiseră Ralta și Aldin. Entuziasmați de asigurările acestor doi învățați, venusienii făceau demonstrații pe străzile orașului.

Adunarea ce se ținea pe piață fu întreruptă. Manifestanții se contopiră. Cei mai mulți imitară pe cei cari urmau muzica și începură să cânte Imnul Păcii. Venusianul cel cu gesturi de teatru pierduse efectele sale oratorice. Bombănind, el își luase bastonul de jos și se pierduse în valurile de oameni.

Seara se vorbi însă în multe părți despre cuvântarea lui. Unii îl aprobau, alții îl blestemau. Aldin fu cel dintâi care află și înștiință pe Ralta, iar acesta telefonă lui Asales. Bătrânul, ca totdeauna, râse zgomotos:

— Crezi tu, spuse el, că învie morții? Crezi tu că strigoii pot să existe? Indivizii aceia au devenit o legendă: ei au trăit, azi nu mai trăiesc. Oare au ei judecată? Nu te mai îngriji. Ce, nu cumva o să reînființăm pază și poliție? Ar fi să ne reîntoarcem la vechile sisteme. Culcă-te liniștit! La revedere, dragul meu. Ah! Spune-i lui Aldin să mai

lase conferințele cu pământenii. Nu vorbesc de partea ridicolă a afacerii, dar tot povestind venusienilor noștri cum sunt organizați închipuiții pământenii, ne dă un foarte prost exemplu. Auzi? Fără supărare.

Ralta știa bine că maestrul îi adresează și lui aceeași imputare. Era un defect al lui Asales acela de a fi cam brutal și încăpățânat. Da, dar se mai găsea oare pe întreaga planetă un om cu mintea lui luminată? Nu. Asales ar fi trebuit să se fi născut pe Marte, fostul paradis al învățaților, nu pe lumea plină încă de alte patimi decât aceea a științei. Ceea ce-l făcea pe Asales brutal era teama de a veni în contact cu acei venusieni cari nu se dezbrăcaseră încă de partea animalică, de pasiuni violente, de patimi. Asales nu pricepea cum poate să trăiască cineva pentru altceva decât pentru știință. În fond, era omul cel mai bun la inimă. Știa aceasta mai ales unica lui fiică, o frumoasă fată în vârstă de vreo 25 de ani, care nu se măritase încă deoarece Asales nu găsisese încă un bărbat demn pentru ea. Ara era amenințată să îmbătrânească fată dacă Asales se încăpățâna să trăiască până la o sută de ani.

Și era construit bătrânul ca nimeni altul. Înalt, voinic, el se hrănea cu toate acestea foarte puțin, nu știa ce e somnul și muncea mereu, ocărind pe toți cei cari îl înconjurau că-și pierdeau timpul mâncând și dormind.

Era o figură în adevăr curioasă, o inteligență extraordinară, o minte cu totul luminată. Și cu toate acestea nu-l iubea poporul.

Nu-l iubeau decât cei cari îl cunoșteau bine.

Aldin îi recunoștea și el toate calitățile, dar avea un mare necaz din cauză că bătrânul era un dușman neîmpăcat al ideii pluralității lumilor locuite. Acum, când toți învățații, când până și Academia din Samiri recunoscuse existența pământenilor și a marțienilor, singur Asales își permitea cele mai urâcioase glume cu privire la această chestiune. Se jurase însă Aldin că-l va convinge. Deocamdată nu-l prea vizita. Îi vorbea cu mult respect de câte ori îl întâlnea la Ralta și ultima oară când venise în casa lui, când cu calculele pentru soarele Satan, fusese nevoit să vină.

Ei, și cu toate acestea, avea Aldin și simpatii în casa bătrânului cel ursuz: Ara, fiica lui Asales, vedeți, ea credea în pluralitatea lumilor locuite și ar fi pus locuitori și pe Mercur ca să fie pe placul lui Aldin!

Era frumoasă, dar puțin cam rece, mândră chiar. Cu toate acestea, cu Aldin era alta: pentru el, ea își făcea glasul mai blajin, privirea mai dulce, iar acesta, la rândul lui, găsea că drăgălășenia fetei putea să pună în echilibru brutalitatea tatălui.

Într-o zi, însă, avusese loc o discuție prea aprinsă, Asales, după obiceiul lui, împinsese lucrurile prea departe, iar Aldin răspunsese prea hotărât. De aci, răceala care urmasă, spre disperarea bieteii Ara, care ținea la amândoi și care nu putea să dea dreptate unuia fără să nu supere pe celălalt. Ar fi luat ea partea lui Aldin, dar ar fi supărat pe Asales, care ar fi văzut în acest act o groaznică nenorocire.

Asales liniștise pe Ralta cu privire la neastâmpărul venusienilor, dar după câteva zile se văzu că grija acestuia era întemeiată. Politicienii, în număr mare, făceau agitații în Samiri, mai ales în cartierele celor mai săraci, cari puteau fi ușor ademeniți cu tot felul de promisiuni.

Pentru prima oară se simțea în Samiri lipsa de pază, și cetățenilor liniștiți începuse să le pară rău că nu au un serviciu pentru asigurarea ordinei publice. Se vorbea chiar că se formase un fel de ligă de apărare. Ceea ce era îngrijitor era faptul că niciun locuitor din Samiri nu era înarmat, pe când locuitorii celor trei orașe, faimoșii politicieni, aveau tot soiul de arme care în Samiri se găseau doar prin muzee.

Orașul cel mare și atât de liniștit odinioară era acum mereu în fierbere. Învățații erau ocupați cu alte lucruri, și apoi, ce erau ei să facă? Trebuiau oameni energici. Cultura însă tocise energiile războinice: majoritatea venusienilor nu știau ce va să zică a răni sau a omorî. Acum, însă, câteva zeci de mii dintre ei luau lecții de cruzime de la politicieni.

Cele trei orașe reprezentau fiecare câte un partid politic: orașul Marid era regalist, orașul Sarda era republican, iar orașul Coram era imperialist. Ideile acestea vechi, ruginite, uitate cu totul, acum reînviau. Membrii fiecărui partid făceau propaganda respectivă și nu o dată veniseră în conflict. Deocamdată, partidul care câștigase mai mulți aderenți printre samirieni era cel imperialist, și aceasta din cauza conducătorului partidului – un bărbat scund,

chel, dar cu o rară energie, care își câștiga simpatiile cu figura lui semeață, cu privirea lui ageră, cu voința lui de fier. Se spunea că omorâse pe doi dintre propriii lui partizani, cari nu-l ascultaseră. Partizanii săi povesteau multe legende despre acest om minunat, care era învingător întotdeauna la manevrele ce obișnuiau să facă cele trei orașe și de care samirienii înainte își băteau joc. Era un tactician renumit.

Ziarele, atât de numeroase în Samiri, se întreceau acum să dea amănunte și despre mișcarea aceasta atât de nouă, ba se găsiseră destui reporteri cari să intervieveze pe Sandy, șeful imperialiștilor, să-i dea fotografia, să înșire mâncările ce acesta le prefera, ticurile lui, modul de a se îmbrăca. Aceasta ațâța curiozitatea și făcea pe Sandy din ce în ce mai popular. În același timp, șefii celorlalte două partide, văzând pericolul, făcuseră o coalițiune. Avuseseră loc și câteva încăierări serioase pe strade. Pentru prima oară de o sută de ani cursese sânge în Samiri.

Samirienii asistau neputincioși. Ei nu știau ce să facă, nu înțelegeau ce măsuri să ia și, cu toate că Satan se făcea din ce în ce mai mare, cu toate că se apropia pe fiecare zi tot mai mult, samirienii se ocupau aproape numai de acest eveniment ciudat, mirându-se și ei cum se va sfârși. Mulți erau cei cari acuzau pe învățați că nu încep ei o mișcare pentru a pune capăt acelor agitațiuni periculoase. Ralta intervenise din nou pe lângă Asales, dar acesta îi spusese:

— La urma urmei, dacă samirienii voiesc o altă organizare socială, dacă s-au plictisit cu binele, dacă vor împă-

rați ca Sandy – să facă ce vor! Nu cumva vrei să înființăm o armată, să fabricăm puști și tunuri? Iacă, te numesc general, ia comanda!

Nu, cu Asales nu se putea înțelege nimeni. Ara, fiica lui, vedea bine că Ralta avea dreptate și prin telefonul fără fir vorbise și cu Aldin, care era și el îngrijat. Asales nu voia să mai știe de nimeni. Avea câteva persoane la care ținea, iubea mult pe Ara, își devotase viața astronomiei: de restul lumii nu voia să știe!

Ralta voia cu orice preț să înceapă o mișcare și toată speranța lui era în Aldin. Acesta se consultase de mult cu Vasi, fizicianul, și găsiseră că știința lor, sporită mai ales cu moștenirea științifică ce o primiseră de la marțieni și pământeni, avea destule arme puternice în contra agitatorilor. În special, învățaseră de la marțieni un mijloc expeditiv și care nu da greș: era o anumită radiare, niște raze puternice, față de acțiunea cărora nimic nu putea să reziste. Cu ajutorul acelor raze, orice corp parcă se topea, dispărea pe loc, fie un metal, fie un corp omenesc. În mai puțin de o secundă, corpul atins de razele acelea se prefăcea în praf, dar nici praful nu se mai vedea.

Mijlocul acesta era însă prea barbar: a întrebuința acele raze însemna a distruge zeci de mii de ființe omenești și, probabil, multe din mărețele edificii samiriene. Marțienii nu mai aveau nevoie să le întrebuințeze, dar, ca să nu se piardă acest mare secret, îl transmisese pământenilor și aceștia îl dedeseră venusienilor. Vasi făcuse experiențe în mic și își distrusese aproape în întregime vasta lui gră-

dină: din arborii seculari nu mai rămăsese nimic, nici fărmămiturile lor. Și totul se făcuse pe tăcute: niciun vecin nu auzise zgomot. Când îndreptai razele acelea spre un obiect, îl vedeai dispărând: puțin praf doar se mai observa uneori, apoi nimic.

— Ia închipuiește-ți, spunea Vasi lui Aldin, că le vine chef imperialiștilor să schimbe organizația noastră socială. Nu ajunge oare o clipă să nu mai rămână niciun partizan?!

Aldin se cutremură. Dar dacă va fi absolută nevoie...

Acasă la Ralta, știrea că Vasi va încerca la trebuință puterea acelor raze produse o mare turburare. Ralta, cât și Lati, se înfiorară. Oare are dreptul omul să omoare pe om? Nu sunt boalele, bătrânețea, accidentele? Mai e nevoie ca oamenii să se omoare între ei? Și cine să omoare? Tocmai cei mai liniștiți oameni din lume!

— Nu, e peste putință! spunea Lati, cu mâinile împreunate.

— Dar dacă va fi nevoie..., adăugă Ralta, dus pe gânduri. Și, în adevăr, era nevoie.

În ziua când Satan se arată ca o lună ce egala jumătate din discul Liniei Pământului, samirienii partizani ai lui Sandy parcă își pierduseră mințile. Se formase o procesiune cum nu se mai văzuse decât la serbarea anuală, când se ridiculizau vechile obiceiuri venusiene. Pe bulevardul cel larg se înșiraseră rânduri de câte douăzeci de oameni înarmați cu puști, ciomege, săbii, tesace, comandat fiecare rând de un locuitor al orașului Coram. Erau mii de ase-

menea șiruri. Zece șiruri aveau un alt conducător, iar în fruntea acestei adevărate armate – Sandy, călare pe un cal roib, cu o chivără în cap, cu o sabie enormă în mână. Samirienii aceștia, beți de entuziasm, urlau cât puteau:

— Trăiască Sandy, împăratul planetei Venus!

Tropăind greu, în sunete de trâmbițe, zecile de mii de oameni ajunseră pe piața cea mare, unde se auziră noi aclamațiuni. Majoritatea locuitorilor nu lua parte la această mascaradă, ba se retrăseseră în casele lor, unde așteptau cu teamă să vadă ce va aduce ziua de mâine.

Unde se ducea această armată? Ce voia împăratul?

Totul era bine întocmit. Sandy făcuse planul de luptă împreună cu generalii săi. El știa că niciun samirian nu se va opune. Singuri învățații erau periculoși. Chimiștii, fizicienii – cine știe la ce mijloace puteau să alerge pentru a se împotrivi în contra instalării împăratului și a vechilor obiceiuri!

Mai periculos ca oricare altul – credea Sandy – era Asales. Întotdeauna, din depărtare, admirase Sandy acea siluetă majestuoasă. În ignoranța lui enormă, Sandy credea că Asales era un mare vrăjitor înzestrat cu mari puteri oculte. De el se temea Sandy mai mult. Îi fusese ușor să-și convingă armata că trebuie să pună mâna pe Asales, căci acesta nu era deloc simpatic samirienilor. Ba din contra.

Cântând imnul imperial, noii soldați se îndreptau acum grăbiți pe bulevardul ce ducea spre locuința lui Asales.

— Trăiască Împăratul! țipau unele rânduri.

— Jos Asales, descoperitorul lui Satan! răcneau alții.

Și cântau, zbierau, pe când împăratul, legănat de mișcările calului cel roib, privea mândru pe întinderea bulevardului, care era pustiu în fața trecerii armatei revoluționare. Peste o oră, cel mult, erau să ajungă pe malul mării, lângă dealul pe care se ridica frumosul palat al celui mai încăpățânat învățat din sistemul planetar. De astă dată, mulțimea nu venea să-i ceară sfaturi, ci viața, pentru ca în urmă să reînceapă viața de odinioară, cu faimoasele lupte politice, cu șefii de partide, cu alegerile cele pline de emoții, cu glorificarea intrigei și răutății, cu abrutizarea sufletului omenesc, opunându-se iar pentru veacuri mersului omenirii spre adevărata civilizație.

XI DANSUL MORȚII

Eterul interplanetar palpita mereu, undele telegrafiei fără fir transmițând vești de pe o planetă pe alta. Învățații venusieni nici nu se mai gândeau la cele ce se petreceau pe planeta lor, căci știrile ce le soseau de pe planeta Pământ erau din ce în ce mai îngrozitoare. Se sfârșise cu trimiterea descoperirilor și invențiunilor: acum, astronomii pământeni nu mai făceau decât să transmită venusienilor ultimele știri ale evenimentelor de pe Pământ și de pe Marte – ei, primii reporteri cerești.

Marțienii, liniștiți cu totul, așteptau moartea fără să le pese, ba mulți dintre ei continuau însemnate cercetări științifice.

Discul din ce în ce mai mare al lui Satan transformase însă Pământul într-o vastă casă de nebuni. Cadavrele celor sinuciși, ale celor omorâți, ale celor morți de congestiuni cerebrale, de spaimă, de groază – erau fără număr, și întregul Pământ nu mai era decât o imensă cloacă de miasme cadaverice. Cei rămași în viață nu mai biruiseră să îngroape pe cei morți. În urmă, se obișnuiseră și cu mirosul cadavrelor descompuse. Molimi, multe necunoscute încă, se dezlănțuiseră cu furie: mureau cei loviți de boală în câteva ore. Și tot nu secerase moartea niciun sfert din cele două miliarde de locuitori.

Groaza era pretutindeni aceeași.

Într-un oraș mare pe vremuri și din care rămăsese încă vreun milion de locuitori, oraș ce fusese centru al luminei și al culturei, de unde porniseră cele mai mari descoperiri ale științei pământene, oraș care cuprindea muzee bogate, – populația se adunase pe piețele principale, ca în fiecare seară.

Satan se vedea acum în timpul zilei și nu mai înspăimânta pe pământeni așa de mult. De altfel, nu se mai temea nimeni de Satan, căci nimeni nu mai avea conștiință de ceea ce se petrecea. Din contră, toți erau de o veselie neînchipuită. Fețele lor galbene și supte, ochii lor înconjurați de mari cearcăne negre, privirea lor cea rătăcită – contrastau cu totul cu manifestările lor de bucurie exagerată.

Purtau facile nenumărate, căci electricitatea ce lumina odată orașul-lumină cine era să o mai procure? Mii și mii de facile luminau piața cea imensă. Uneori, un edificiu se

aprinsese, arsese câte o mahala întreagă. Ce le păsa locuitorilor! Din contra, era o nouă priveliște. Lumina flăcărilor șerpuitoare și fumul cel des le ascundeau în timpul nopții bolta aceea plină de stele care le păreau tot atâția dușmani.

Pe o estradă, un om cu părul mare, cu pletele în vânt, cu capul gol, luă cuvântul. Vorbea în versuri și mulțimea asculta entuziasmată. Era unul dintre cei mai mari poeți ai acelei vremi, și dezastrul cel apropiat, dacă îl înnebunise, apoi îi și înzecise talentul.

De unde găsea el acum acele expresiuni mărețe ce puteau să emoționeze până și sufletele nebunilor? Unde mai auzise el ritmul acela sonor, neîntrebuințat de niciun poet pământean? Ce geniu îi sufla la ureche poema ce o recita în acel moment?

Poetul nebun cânta gloria apusă a omenirii, cânta tot ce fusese nobil și mare, tot ce se înălțase deasupra gloatei. Cânta zbuciumările ce ridicaseră omenirea la rangul de zeități, operele ei artistice și științifice, iar mulțimea respira ca un singur om, de frică să nu piarză un singur cuvânt.

La lumina lugubră a torțelor, priveliștea era măreață: mulțimea îngenunchease și se ruga încet, fără să știe cui, amintindu-și de vremurile apuse când existau încă templele pentru sutele de religii ce făcuseră farmecul strămoșilor.

Iar poetul, ca un mare preot, continua poema lui ce se-măna cu o rugăciune ce nu mai fusese spusă încă. Era rugăciunea nu a unui popor, ci a unei întregi omeniri.

Apărută fără voia ei pe un glob ceresc, evoluând după legi pe care știința tot nu le putuse descoperi bine, omenirea aceea se vedea condamnată să dispară. Nu mai era judecata cea care îi conducea, ci numai puternicul instinct de a trăi. Se simțeau acum pentru prima oară izolați, legați de un glob ceresc pe care nu-l aleseseră și care, condamnat să piară, îi târa cu el la moarte.

Poetul tăcuse și mulțimea încă se ruga: era un murmur ce tot mai tare se auzea, mugetul unui uragan îndepărtat, dar care se apropia cu fiecare moment.

Dar momentele lucide trecură ca un fulger. Câțiva scoaseră strigăte de veselie. Un individ schiță un pas de dans și – iată alții că-l imitără.

— Loc! Loc! țipără sute, apoi mii de oameni.

Și iată că mijlocul pieței se goli. Înghesuindu-se, mulțimea se da în lături, spre edificii, lăsând un loc cât mai mare în mijloc.

Acolo, câteva zeci, apoi câteva sute de inși cuprinși de o furie nebună dansau un dans necunoscut, inventat de cel dintâi care schițase gestul, învățat pe loc de ceilalți: dans nebun, ce nu urma nicio regulă a artei, dans al morții, cum strigară câțiva. Și, în curând iată că dansau mii de oameni – siluete macabre la lumina zvăpăiatelor torțe ale căror flăcări ondulau în bătaia vântului ce începuse să sufle cu putere, gonind nourii negri ce acopereau cerul.

Gemea vântul tot mai tare, lovind vechile edificii ce păstrau încă tezaure de artă și știință, iar dansul era tot mai intens. Mii de oameni dansau acum la lumina torțe-

lor – bărbați și femei și copii, bătrâni cu bărbile albe, tineri ce abia le mijeja mustața, unii aproape goi, zdrențuroși, murdari, alții cu rupturi de vestminte odată elegante.

Erau egali, egali cu totul, nu mai exista nici o deosebire. Erau acolo foști mari demnitari, cum și cei cari nu avuseseră în viața lor ce să mănânce, erau o parte din învățații al căror suflet slab nu putuse să reziste influenței nefaste a lui Satan, erau curtezane celebre și femei a căror bogăție fusese numai virtutea lor, erau artiști faimoși și lucrători din fabrici. La un loc, la lumina acelorași torțe, în aceeași stare sufletească, dansau cu patimă, tăcuți, fără muzică să dea ritmul.

Dansau mereu dansul morții, dansau în loc să se gândească, căci la ce s-ar mai fi gândit?!

Voiau să mai trăiască, să simtă viața, voiau să se amețească până în ultimul moment, până când Satan îi va fi aruncat spre sfera lui Saturn.

XII RAZELE MARȚIENILOR

Aldin aflase pericolul ce amenința pe Asales.

Era numai admirația ce avea pentru bătrânul soare al științei venusiene? Nu, era și gândul că Ara era în pericol. În clipa când armata imperialistă, îngrozind lumea, pornise ca o hoardă de sălbatici spre palatul lui Asales, Aldin, cu un automobil, alergase la Vasi.

— A sosit momentul să ne apărăm, spuse el.

— E pericol?

— Mare. Imperialiștii au pornit spre palatul lui Asales.

Atât fu de ajuns pentru Vasi. Într-o clipă, scoase cu grijă dintr-un dulap practicat în zid o cutie ce nu avea dimensiuni mari; apoi, luându-și pălăria, se scoborî repede, urmat de Aldin.

— Am un automobil.

— Lasă-l să aștepte, aeroplanul meu e gata.

În adevăr, în grădina acum pustie se afla aeroplanul, care se sui în aer cu cei doi tineri, luând direcțiunea sudului. În vreo câteva minute se scoborâră în curtea lui Asales.

Suiră repede scările.

În cabinetul de lucru – sală imensă, cu zeci de mii de volume – lucra Asales la o masă încărcată cu hârtii. Alături, pe un scaun lung, Ara, cu o carte în mână, nu citea, ci privea lung pe una din ferestrele ce dădeau în bulevarul luminat.

Asales privi surprins pe cei doi vizitatori neașteptați. Se sculă încet și veni înaintea lor. Vasi depusese cutia cea neagră și pătrată pe o masă. Asales le dete mâna și-i întrebă cu privirea.

— Maestre, zise Vasi, căruia Aldin îi spusese totul pe drum, o armată imperialistă de zeci de mii de oameni, printre cari și samirieni, se îndreaptă în acest moment spre locuința d-tale, cu strigăte de „Jos Asales!”. Situația e critică. Am venit să te apărăm.

În acel moment intrară pe ușă Ralta și Lati. Amândoi știau totul și erau foarte îngrijați. Uitând de copii, pe cari

îi lăsaseră acasă, veniseră să stea alături de bătrânul învățat.

Asales era prea emoționat ca să vorbească. Era poate să explodeze ca de obicei, dar Lati, luându-l de mână, îi arătă pe Ara. Fiica lui! Nu era singur pe lume! Plecă capul în jos: dragostea lui pentru Ara îi învinsese încăpățânarea.

Vasi, vorbind mereu, desfăcu cutia. Era un aparat foarte simplu în aparență: nu era nevoie decât să lase să treacă un curent electric, pentru a se produce faimoasele raze marțiene.

Bătrânul asculta interesat.

— Ai inventat tu asta? întrebă el pe Vasi.

— Nu, face parte din moștenirea marțienilor.

— Ești sigur că are efectele despre care vorbești?

— Da.

— Atunci, de la marțieni sau nu, îl vom întrebuința.

— Ne vom apăra, spuse Ralta, care era înfierbântat ca niciodată.

— Suntem în dreptul nostru, spuse Aldin.

— Credeți că vor avea curajul să mă atace?

— Oh! De asta sunt sigur, spuse Aldin. Nu-i mai cunoști pe samirienii noștri. Sandy, comicul împărat, i-a transformat cu totul. Și aceasta numai lui Satan se datorește.

— Atunci, suspină Asales, va trebui să sacrificăm atâtea vieți omenești!

Vasi ridică din umeri. În urmă, pe când ceilalți discutau acel eveniment, el, cu ajutorul lui Aldin, puseră o masă

în dreptul ușii ce da în mijlocul balconului. Aparatul fu instalat pe masă și pus în legătură cu curentul electric: o simplă mișcare, o învârtitură, și razele marțiene luau naștere.

Vasi părea comandantul unei fortărețe asediate: da ordine, indica fiecăruia unde să stea, ce să facă.

— Băgați de seamă, imperialiștii au și puști – instrumente de acelea care, cu ajutorul prafului de pușcă, trimit bucăți de fier până la o mie sau două de metri. Să nu priviți pe fereastră, căci, deși se întunecă, tot ni se vor vedea siluetele. Eu voi da direcția razelor, Aldin e însărcinat cu stabilirea curentului.

Se întunecase bine, dar salonul cel mare, cum și întreaga clădire a lui Asales, rămăsese în întuneric. De altfel, cât se putea vedea pe bulevard, mai nicăieri, la nicio fereastră, nu se vedeau lumini. Bulevardul era cu totul luminat. Era însă pustiu. În depărtare se auzeau cântece și chiote.

— Vin! spuse Aldin. Și în acel moment îi răsări în minte demonstrația ce avusese loc mai înainte, când samirienii nu erau încă sub influența politicianilor.

Asales rugase pe Ara și pe Lati să se ducă în camera celei dintâi, ferestrele dând în grădină. Acolo ar fi fost la adăpost, dar nici Ara nu voia să părăsească pe tatăl său, nici Lati pe soțul său. Emoționate, dar cu destul curaj, ele se așezaseră una lângă alta într-un colț, pe o sofa, ținându-se de talie, Ara cu capul pe umărul drept al lui Lati.

Asales se preumbla cu Ralta în sus și în jos prin sala cea vastă, pe când Vasi își examina aparatul, dând explicații lui Aldin.

Aceași scenă ca și rândul trecut, dar mult mai sălbatică. De astă dată era o adevărată turmă de sălbatici. Se vedeau de departe, la lumina cea vie a electricității, douăzeci-treizeci de călăreți ce veneau în fruntea armatei: era împăratul Sandy I cu statul său major, generali și colonei, cum îi botezase el, deși niciunul nu avea uniformă.

Trâmbițe stridente spintecau tăcerea acelei frumoase seri.

La vreo mie de metri departe de casa lui Asales, hoarda sălbatică se opri. Vasi, privind de pe balcon, nu înțelegea această oprire. Înțeleseseră însă toți când un servitor al lui Asales intră speriat pe ușă.

— Ce e? întrebă Asales, apărând ca o umbră în acel întuneric.

— Un domn vrea să vă vorbească!

Servitorul tremura de frică.

— Să intre.

Și Asales trecu în anticamera sălii în care se afla biroul. Acolo aprinse lumina electrică. Ralta era cu el.

Intră un individ înalt, care își luă de pe cap o pălărie imensă. Purta la brâu o sabie, ce făcea zgomot pe podea la fiecare mișcare a individului.

— D-l Asales?

— Da.

— Sunt trimis din partea înaltului împărat al acestei planete, Sandy I, să-ți pun în vedere că nu dorește deloc vărsare de sânge. Voiește însă să te predai, ca un gaj că liniștea nu va fi turburată de învățații al căror cap ești. Altfel, vom proceda cu forța.

Asales îl privea cu un dispreț fără seamăn.

Urmă o tăcere de câteva clipe și bătrânul savant răspunse:

— Du-te și spune stăpânului tău că Asales, cel căruia i se face cinstea de a fi tratat ca un rege al timpurilor vechi, își bate joc de această propunere și că așteaptă să vază dacă va avea cineva îndrăzneala să se apropie de casa lui cu gânduri dușmănoase.

Individul se îngălbeni puțin:

— Vom fi fără milă!

— Mă rog.

Și-i arătă ușa.

Încurcat în sabia lui cea lungă, banditul plecă bombă-nind: nu se așteptase la o asemenea primire.

Asales stinse lampa și reintră cu Ralta în sala cea mare:

— Vor să mă ia cu asalt. Vasi, e rândul tău să le răspunzi! Eu mă spăl pe mâini: ce vor căuta, vor găsi!

Și totuși, bătrânul era și el emoționat, căci, ca niciodată, el, care nu-și manifesta niciodată sentimentele, se duse spre colțul unde Ara se afla tot cu Lati. Fiica se sculă. Era înaltă tot ca tatăl său, cu care semăna. Asales o aplecă ușor și o sărută lung pe frunte, apoi se întoarse spre Ralta:

— Ah! Acum ce-o hotărî soarta! Dar îți spun drept că nu aș fi crezut niciodată că la optzeci de ani îmi va fi dat să asist la asemenea scene.

În întuneric, aparatul abia se deosebea. Alături, Vasi, cel mai cu sânge rece din toți, sta gata:

— Bagă de seamă, Aldin, când voi zice da, întoarce comutatorul!

Începutul tragediei se apropia. Trupa se puse în marș: vreo câteva clipe numai și imperialiștii se aflau înaintea palatului.

Era un urlet, nu urlete.

Se făcu tăcere pentru o clipă.

Apoi sunetul trâmbițelor stridente spintecă aerul.

— Asales! răsună o voce puternică. Predă-te sau vom preface casa ta în ruine! Ai timp prea puțin!... Gândește-te repede! Voi număra până la trei și când voi spune trei, vom trage prima salvă.

Glasul tuna în tăcerea nopții.

Armata se înșirase în fața casei, cât ținea bulevardul în largime, iar mult departe, și la dreapta și la stânga, cât vedeai cu ochii – numai soldați.

— Una! răsună glasul.

Un fior trecu prin cei cari așteptau tăcuți în sală.

— Două! tună glasul.

Dar trei, vai, nu mai zise, căci în același moment o lumină orbitoare se produse și un fulger intens ilumina pentru o clipă bulevardul, întunecând bolta cerească.

Niciun vaiet, niciun țipăt.

Un alt fulger, și un altul.

— Destul! țipară femeile, care, deși nu vedeau nimic, deși nu auziseră nimic, erau îngrozite. Nimeni dintre cei din sală nu știa care fusese efectul razelor marțiene.

Atât numai că nu se auzea nimic.

Prima rază fusese trimisă drept în largimea bulevardului; celelalte – în stânga și în dreapta. Dar cine mai pu-

tea să vază! Lumina fulgerelor fusese atât de orbitoare încât nimeni nu mai putea să deosebească ceva. Aceasta ținu câteva clipe pline de groază, până când ochii se obișnuiră iar cu lumina lămpilor electrice, ce acum păreau doar niște simple candelă.

Trecuseră poate patruzeci-cincizeci de secunde de la prima săgetare a razelor. Și de abia atunci se auzi un răcnet oribil, răcnet de groază. Se auzeau tropăituri de fugă nebună. Erau cei rămași în viață, cari, revenindu-și în fire, fugeau nebuni de groază.

Morți și răniți nu existau.

Acei cari fuseseră atinși de puternicele fulgere fuseseră distruși ca prin minune. Razele făcuseră imense strade drepte prin rândurile armatei. Patru raze fuseseră zvârlite – patru străzi largi se iviseră deodată. Soldații, la început, nu înțeleseseră nimic; fură cuprinși de spaimă însă, când văzură golurile cele imense. Căpeteniile lor și faimosul împărat dispăruseră ca prin farmec.

Cu o mișcare instinctivă, cei rămași fugeau să își scape viața. Fugeau acum în goană nebună, fugeau urlând din fața forței mistuitoare care secerase atâtea vieți omenești fără să lase urmă. Era necunoscutul pentru ei, era puterea unor oameni mai presus de oameni, era o putere divină, ca aceea pe care o adorau odinioară.

Bulevardul rămăsese iarăși pustiu. Orașul întreg părea că nu mai e locuit. Casele toate se aflau în întuneric, deși era încă devreme.

În colțul lor, cele două femei plâneau. Toți erau turburați, afară de Vasi. Dacă Aldin nu ar fi închis curentul,

Vasi cu sânge rece ar fi distrus întreaga hoardă. El părea că se amuză. Până și Asales simțise un fior, căci își închipuisese scena fără să o vadă.

Vasi își puse liniștit aparatul în cutia cea neagră și pătrată. Era parcă încântat: razele marțiene își făcuseră efectul, rețeta marțienilor nu dăduse greș.

Desigur că nu mai era niciun pericol: nu ar mai fi avut curajul niciun revoluționar să se apropie de casa vrăjită.

Vasi, luându-și bună-seara, părea foarte preocupat.

— Ești îngrijorat, Vasi? îl întreabă Aldin.

— Nu, sunt curios să știu rezultatele exacte ale puterii razelor marțiene. Minunată invenție! Ne-ar fi trebuit câteva mii de ani ca să dăm de ea. Marțienilor le-au trebuit trei sute de ani de-ai planetei lor, după ce au descoperit principiul, ca să obțină rezultate ce nu lasă nicio urmă. Privește, bulevardul e gol: nici morți, nici răniți, nici cadavre, nici sânge. E foarte igienic, foarte igienic! Îmi pare rău că am distrus arborii cei atât de frumoși, dar nu se putea altfel.

Vasi plecă, încântat de succesul razelor marțiene, care nu ucideau ci pulverizau, reduceau la neant.

— Foarte igienic! murmură Vasi, singur, pe când se îndrepta spre aeroplanul său.

XIII ARA

Sala de studiu nu era cu totul în întuneric: lumina electrică a bulevardelor ajungea până sus și lumina puțin

acea odaie imensă, cu numeroasele rafturi pline de volume. Asales era obosit: căzuse pe un scaun și privea în gol. Ralta și Lati se aflau lângă el.

Ralta cerca să scuze actul lor, nebun desigur, dar cu totul îndreptățit. Doar prin monosilabe se exprima, încet, rar. Se vedea bine cât era el însuși de emoționat. Lati, aproape de el, îl ținea de mână.

Lângă ușa balconului, privind bulevardul cel luminat și tăcut pe care nu trecea decât rareori câte un automobil electric în goana mare, fără să auză cel mai mic zgomot, Ara își îndrepta ochii din când în când spre Aldin care, rezemat de celălalt canat deschis al ușii, o privea numai pe ea.

— Aldin, șopti ea, de ce nu ne-am născut în vremi mai fericite, de ce ne-a fost dat să asistăm la asemenea lucruri grozave? Aldin, nici tu, nici tata nu credeți într-o putere divină, și nimeni din jurul meu nu crede. Am citit o carte veche, aruncată de tata în fundul unui raft. Am găsit în ea rugăciuni, acele rugăciuni pe care strămoșii noștri le adresau unei ființe mari și puternice, pe care ei o numeau Dumnezeu. El guverna totul, cerul cu astrele lui, el răsplătea pe cei buni și pe cei răi de pe Venus. Aldin, unde e acel Dumnezeu?

Era adorabilă nevinovăția ei. Avea 25 de ani, dar sufletul ei era de adevărat copil. Pentru ea, știința era o poveste frumoasă, ca multe alte povești și, dacă o atrăgea, apoi aceasta se datora numai poeziei nesfârșite a acelui infinit în timp și în spațiu. Se îngrozea însă când se gân-

dea că toate acele lumi erau guvernate numai de veșnic neînțeleasa putere a atracțiunii universale, fără să privegheze și să controleze totul o putere conștientă, o putere neajunsă de oameni.

— Aldin, continuă ea, unde e mama? Poți tu să îmi spui? Eram de zece ani când a murit. Era frumoasă, dulce, blajină. Și azi nu mai este. Sunt cincisprezece ani de când nu mai respiră și ea aerul parfumat al primăverii. Și cu toate acestea, nu se poate să fi pierit pentru totdeauna.

Aldin nu-și pusese niciodată asemenea întrebări. O privea surprins. Ea, tremurând de emoțiile prin care trecuse, îndrăzneată fără să vrea, i se spovedea lui, ființei iubite, îi spunea toate gândurile ce-i frământau mintea în acel moment.

Parcă nu vorbea, parcă fredona ușor un cântec plin de armonie:

— Aldin, vezi tu ce tragică soartă poate să aibă nu numai omul, ci o omenire întreagă! La ce-ar mai folosi viața, ce rost ar mai avea iubirea, iubirea noastră, dacă o ființă brutală sau un corp ceresc inconștient poate să nimicească viața într-o clipă?

Aldin o privea mai atent ca niciodată. În adevăr, ochii aceia mari, strălucitori, cu reflexele infinitului din spațiu – pot fi ei meniți să se stingă vreodată pentru totdeauna? Desigur, era nedrept. Dar așa era! Pe el nu-l muncise niciodată ideea de ce e dincolo de viață. Nu se întrebase niciodată pentru ce natura dă omului inteligență, ca apoi aceasta să dispară ca și cum nu ar fi fost niciodată. Înțele-

sese că individul nu are nicio însemnătate ca individ și că tot ce poate să facă e să se mulțumească să fie o umilă verigă a imensei ființe în timp și spațiu ce se numește omenire. Întrebările Arei erau întrebări pe care cei vechi le numeau metafizice, adică dincolo de experiența omenască. Pentru Aldin, singura preocupare era aceea ca omenirea, nu individul, să-și poată da cât mai bine socoteală de ceea ce-o înconjoară. Și atât. Întrebările Arei îl dureau. Vedea bine că el nu poate să răspundă.

Ara, cum vrei să-ți răspund eu la asemenea întrebări? Sunt legi fatale care ne guvernează. Oamenii, ca și orice viețuitoare, nu sunt născuți pentru vreun scop oarecare. Nici marșienii nu ar putea să-ți dea un răspuns. Iar acea ființă divină despre care vorbești tu era o născocire a vechilor oameni, cari se temeau de toate fenomenele naturale pentru că nu le înțelegeau.

Ara îl privi lung:

— Atât poți să-mi spui?

— Atât. Ar trebui să mint, ca să spun mai mult.

— Și după moarte nu ne vom mai revedea? Niciodată?

Aldin era să repete inconștient: niciodată!

Ce-l reținu? De ce să se mintă pe el însuși? Pentru prima oară simți el că acel simplu cuvânt ar fi fost acum de o brutalitate fără seamăn.

— Niciodată! repetă Ara. Și cu toate acestea, dacă voi toți vă înșelați, dacă ceea ce știți nu e decât prea pământesc, prea aproape? Dacă ceea ce nu puteți ști e prea sus, prea departe? Știați voi acum câteva luni că există omeniri la

fel cu a noastră pe alte planete, ba încă mult superioare? Tu bănuiai, și erai singurul. Și cu toate acestea, acele lumi existau de milioane și milioane de ani! Și noi nu știam nimic! Pot furnicile din grădina noastră să știe că existăm noi? Dacă ar exista ființe superioare nouă, așa cum noi suntem superiori furnicilor, am putea noi oare să știm?

În depărtare, un orologiu suna orele, sonor, rar.

Tăcuseră amândoi. Ea – visând, el – încurcat.

— La revedere, Ara! spuse Lati, apropiindu-se de ea și sărutând-o.

Ralta și Lati plecaseră.

Aldin, cel din urmă, se închină înaintea lui Asales și voi să se retragă și el.

— Rămâi, Aldin, spuse bătrânul, cu vocea blajină ca niciodată.

Suferea. Suferea pentru întâia oară. Gândul că din cauza lui dispăruseră atâtea vieți omenești îl chinuia mereu.

— Stai, stai jos. M-am purtat cam brusc cu tine în ultimul timp, recunosc.

Aldin voi să protesteze.

— Nu, taci. Știu eu, așa e: m-am purtat brusc. Mi-a spus și ea.

Și arătă pe Ara, care se apropiase.

— Stai și tu, Ara. Stați amândoi.

Se răcorise afară. Începuse să bată vântul, la început încet, apoi tot mai tare.

— Ce vrei, Aldin, e firea mea așa. Dar tu știi că țin la tine. Și știi, fără să-ți mai spun eu, că și ea ține la tine. Ea, singura ființă pentru care trăiesc.

Ara se lăsă în genunchi lângă tatăl ei și bătrânul, tot vorbind, îi mângâia fruntea și părul.

— Prin împrejurări ca astea de acum nu a trecut încă nimeni. Vezi bine, acum toți suntem altfel. Pacea de odinioară a pierit, liniștea vieții noastre e distrusă. Dacă e drept ce se spune, că există oameni pe Pământ – era prima concesie ce o făcea lui Aldin – apoi ai auzit cât de mare e turburarea lor. Un asemenea eveniment ceresc nu se putea să nu ne zăpăcească pe toți. Credeam la început că nu va fi la mijloc decât curiozitatea astronomului de a asista la o nouă priveriște cerească, dar văd acum că omul are și el partea lui. Copiii mei, ceea ce s-a petrecut adineauri mi-a luat liniștea pentru totdeauna. Au pierit, desigur, mii de oameni. Pentru mine! Din cauza mea! E îngrozitor! Toate argumentele din lume nu mă vor putea liniști. Credeam că voi putea să rezist la orice încercare. Mă simțeam puternic cu totul, dar clipele de adineauri mi-au scos la iveală slăbiciunea. A trebuit să omor mii de oameni ca să pot să trăiesc eu. Nu, trebuia să mă opun, să nu las pe Vasi să comită o asemenea monstruozitate!

Ara plângea.

Aldin, după o scurtă tăcere, spuse:

— În cumpănă atârna mai greu viața unui învățat ca d-ta decât a zeci de mii de ignoranți.

— Nu, nu e drept, nu mai vorbi așa! Și chiar de ai avea dreptate, chiar dacă viața ignoranților nu ar avea nicio valoare, e omul care simte, e omul care primește lovitura! Și am primit-o, uite, aci, drept în inimă!

— Tată!

Asales continuă:

— Voi mai putea să trăiesc? Voi mai putea să lucrez, dacă voi mai trăi? Nu știu. De aceea, Aldin, te întreb: vrei să fii copilul meu? Vă iubiți, știu de mult, și gândul că Ara va avea în orice moment pe cineva lângă ea este singurul care ar putea să mă liniștească.

Aldin se așează și el în genunchi înaintea bătrânului, care luă mâna Arei și o puse într-a tânărului.

— Îți dau pe Ara, e tot ce am mai scump din toată averea mea! spuse bătrânul cu vocea tremurândă.

XIV ȘTIINȚA ÎNVINGE

A doua zi, bulevardele, dar mai ales Piața Păcii, erau pline de lume. Vânzătorii de ziare țipau mereu:

— Groaznica luptă din Samiri! Cinci mii de victime! Razele care omoară!

În realitate, nu era nicio victimă în înțelesul adevărat al cuvântului: cei cinci mii de revoluționari – dacă erau, în adevăr, cinci mii – pieriseră fără să lase nicio urmă. Aceasta încurcase mult pe ziaristi, cari după orele 12 noaptea vizitaseră teatrul luptei – decât numai pălării, câteva săbii, câteva puști – obiecte aruncate de cei cari fugiseră – și dispariția a nenumărați arbori de pe bulevard. Era deci adevărat ce spuneau supraviețuitorii: din

cele cinci mii de victime nu rămăsese nici cenușa lor. Articolele de reportaj, cu toate titlurile și subtitlurile lor, nu spuneau mai nimic. Descrierea se oprea la aruncarea razelor orbitoare. Ce mai puteau să spună, dacă nu erau la mijloc nici vaietele răniților, nici gemetele muribunzilor, nici piramidele de cadavre?

Ziarele vorbeau doar de panica extraordinară ce cuprinsese pe imperialiști. Era exactă cifra aceea de cinci mii de dispăruți? Cine putea să știe deocamdată? Era o armată improvizată în două-trei săptămâni: nici comandanții nu își cunoșteau oamenii.

Un lucru se știa: Asales poseda o armă spăimântătoare, care putea să distrugă milioane, nu mii de oameni! Ar fi fost un joc pentru "bătrânul vrăjitor", cum îi zicea lumea, să distrugă întregul oraș în câteva clipe.

Pălăriile mari și bastoanele locuitorilor din Coram pie-riseră. Toate bulevardele mișunau de lume, numai bulevardul lui Asales era pustiu. Nimeni nu îndrăznea să treacă prin fața locuinței bătrânului învățat. Câțiva reporteri, foarte curajoși, trecură în goana automobilelor. Bineînțeles, nu văzură nimic extraordinar: palatul cel în stil sever al lui Asales era liniștit, ca totdeauna, cu câteva ferestre deschise.

Niciunul nu avusese curajul să ceară un interviu, nici prin telefon: oare nu s-ar putea ca bătrânul, supărat, să trăznească pe imprudent la aparatul telefonic? Ce nu putea să facă Asales!

Erau câțiva cari tratau de basme povestea cu miile de morți dispăruți. Printre aceștia erau mai ales academi-

cienii. Unul dintre ei propusese să meargă la Asales o comisie care să ceară amănunte.

Plutea un mare mister în toată această afacere. Mulțimea uitase totul și nu mai comenta acum decât tragica dispariție a celor cinci mii de revoluționari. Trecuseră două zile și, în acest interval, familiile celor dispăruți dăduseră alarma. În adevăr, erau câteva mii de samirieni cari nu se mai reîntorseseră la locuințele lor și despre cari nu se știa nimic. Ziarele publicară liste și se stabili, în trei zile, că lipseau 3500 de samirieni. Câți locuitori din Coram dispăruseră, aceasta nu se putea ști.

Era deci adevărat. Nu era o simplă glumă, o farsă a ziarelor. Dar unde, unde erau cei 3500 de oameni? Cei cari fuseseră de față povestiră toate amănuntele. Atât știau, că bulevardul era înțesat cu revoluționari. Trei sau patru fulgere orbitoare porniseră din balconul lui Asales. Câteva clipe rămăseseră înmărmuriți: văzură aleile ce se croiseră subit în rândurile lor... și atât! Pieriseră pe loc miile de victime.

Samirienii se cutremurau: Asales putea oricând să-i distrugă! De aceea nu voia să știe de nimeni. Oare nu aveau dreptate cei cari afirmaseră că Asales adusese pe Satan în sistemul solar? Bătrânul era un geniu rău și puternic.

Mulți dintre colegii de la Academie veniseră să-l viziteze. Servitorul declarase tuturor că stăpânul său e bolnav în pat și că nu poate să primească pe nimeni.

Era adevărat, de altfel. Asales era bolnav. Nu era culcat în pat, dar era grav bolnav. Era deprimat sufletește. Nu

mai putea să lucreze. Se preumbla încet, cu pași rari, în lungul cabinetului său de lucru și numai Ara putea să-l vadă: nici Ralta, nici Aldin, nimeni.

— Vreau liniște, nu vreau să vorbesc cu nimeni.

Vasi era cel care jubila. El se preumbla pe bulevarde, sta ceasuri întregi pe piață, ascultând comentariile, discuțiile. Era acum sigur de eficacitatea razelor marțiene. Nu-l interesa câtuși de puțin pierderea celor câteva mii de revoluționari, nici plânsetele familiilor lor. Se amuza mult de groaza poporului, ba încă așa de mult încât Aldin îl blama:

— Dar bine, tu nu ai inimă deloc! Tu ești autorul, nu Asales, care e acum atât de urât de mulțime...

— Și temut.

— Da, și temut, dar ar trebui să-l vezi: nu-l mai recunoști! Mi-a spus Ara la telefon, căci nici pe mine nu vrea să mă primească. Aveam nevoie de el, tocmai acum, când nu mai sunt decât vreo câteva zile și Satan intră în acțiune.

— Știința triumfă!

— Dar știința e omenească! E drept să piară mii de oameni de pe urma științei?

— Ai fi voit mai bine să piară o inteligență ca aceea a lui Asales? Asasinarea trebuia să fie răsplata acestui mare învățat?

Aldin lăsă capul în jos.

Și-aduse aminte de sălbăticia scenei, de urletele acelor zeci de mii de oameni cari, dacă nu ar fi fost opriți, ar fi fost cel mai mare pericol pentru întreaga civilizație venusiană.

— Gândește-te, urmă Vasi, dacă Sandy triumfa, ar fi urmat cu siguranță întoarcerea la vechile organizații. Știința, care azi e independentă, ar fi fost călcată în picioare de ignoranți. Ar fi trebuit veacuri de luptă ca să ajungem iar unde suntem azi, cu toate că nici azi nu a ajuns omenirea venusiană acolo unde ar fi trebuit să ajungă. Avem încă milioane de ignoranți, cari știu doar să citească, să scrie, să facă versuri, să inventeze basme, să se amuzeze, să inventeze tot soiul de petreceri care de care mai ridicole.

— Tu ai dori ca fiecare locuitor de pe Venus să facă cel puțin o descoperire științifică!

— Ba nu, dar aș dori cel puțin să se priceapă. Nu vezi, ei tratează pe Asales drept un vrăjitor! Știința e aceea care dă toate armele de luptă: cel puțin să se folosească și ea de ele, și de cele mai brutale chiar. Iată, eu, autorul masacrelor – dacă se mai poate întrebuința acest cuvânt – sunt gata să-mi iau cutia cea pătrată și să pornesc spre cele trei orașe infame.

— Să le distrugi?!

— De ce nu! De acolo pornește răul, de acolo se împrăștie ideile în contra cărora strămoșii noștri au luptat atâta timp. Câteva raze – și imperialiștii, regaliștii și republicanii vor intra pe poarta cea mare a trecutului! Omenirea e un organism care trebuie să fie mereu sănătos și, după cum tai o putreziciune, un abces, ca să scapi un corp omenesc, așa trebuie operată omenirea venusiană de acele tumori periculoase.

Vasi vorbea repede, apăsător, autoritar, și Aldin nu mai discută. Găsea însă că procedeul acesta era prea brutal. Era însă în adevăr, eficace.

Mintea lui era ocupată însă de alte imagini, mai plăcute decât imaginea urei. Acum, când Asales îi dăduse binecuvântarea lui, era îndreptățit să vie în casa lui ori-când, și tocmai acum nu putea să vadă pe Ara. Se mulțumea să vorbească cu ea la telefon, ba încă de cinci-șase ori pe zi.

Pentru prima oară în viața lui, Aldin își pierduse capul. Viața lui fusese până atunci cea mai liniștită, ocupată numai de cercetări științifice. Emoțiile lui cele mai mari le încercase numai când făcea o observație astronomică mai interesantă, când auzea de vreo descoperire însemnată în orice altă ramură a științei. Ultimele evenimente îl turburaseră însă cu totul. De când cu apariția lui Satan, se întâmplaseră atâtea evenimente curioase!

Avea el destulă putere asupra lui, și tot nu se putea liniști. Simțea nevoia să umble, să vorbească, să discute, și biroul îi sta încărcat cu reviste, cărți și manuscrise. Noaptea se mulțumea cu câteva observații. Cum nu avea observatorul lui, se folosea de acela al lui Ralta. Și atunci tot numai pe Satan îl observa.

Știința triumfa și de astă dată. Satan își urma drumul indicat de astronomii celor trei planete. Câtva timp, Satan fusese văzut în timpul zilei și acum se desfăcea din razele Soarelui, întârziind din ce în ce mai mult pe cerul serii. Lună din ce în ce mai enormă, lumina ca și Luna Pământului pentru pământeni.

Era o priveliște cu totul nouă pentru venusieni, cari, de patru zile, de când cu lupta, erau cuprinși din nou de groaza astrului ce se apropia. Spre miezul nopții, străluceau spre sud, aproape una de alta, cele două planete amenințate: Pământul și Marte – Pământul cel verzui, Luceafărul enorm, măreț, și Marte, astru modest, roșiatic.

Satan spre cele două astre se îndrepta, din seară în seară, mărimdu-și faza, secera lui luminoasă dându-i o înfățișare și mai fantastică.

Pământenii aveau însă două Luni pe cer. Noptile lui erau feeric luminate, cu cât Satan întârzia din ce în ce mai mult după apusul Soarelui.

Venusienii știau că, atunci când Satan va fi luminat de Soare aproape în plin, influența lui asupra lui Marte trebuia să se simtă. Așa le spusese Asales, Ralta și Aldin, și toți credeau, dar groaza tot nu puteau să o înlăture. Satan se vedea și ziua pe cerul venusian, ca o frumoasă seceră albă, la oarecare depărtare de Soare, spre estul lui. Când se însera însă, când Soarele se lăsa sub orizont, Satan se aprindea din ce în ce, se îngălbenea, și lumina lui, palidă față de aceea a Soarelui, era însă destul de puternică, tot mai puternică, căci se putea observa de oricine cum, pe seară ce trecea, se depărta de Soare, din ce în ce mai luminat. Știința triumfa.

Mulți fuseseră cei cari făcuseră haz când auziseră despre apariția unui astru nevăzut încă cu ochii liberi:

— Ce ne sperie pe noi cu asemenea minciuni! Când s-a mai întâmplat așa ceva? spuneau cei mai deștepți, prin localurile publice.

Revistele umoristice caricaturizau mutra lui Asales în toate chipurile.

Acum însă, când vedeau că se realizează toate cele spuse de Asales, când Satan își urma drumul așa cum îl indicaseră astronomii, schimbându-și și fazele întocmai cum indicase calculul, acum se încredințaseră că astronomia nu era știință zadarnică. Dacă totul se întâmpla așa după cum prevăzuseră astronomii, urma de la sine că și restul profeției trebuia să se întâmple tot așa.

Venus nu era deci amenințată. Venusienii simțiră însă pentru prima oară un viu interes pentru soarta celor două planete. La început era numai un sentiment de curiozitate, înăbușit și acela de dezlănțuirea atâtor alte evenimente. Acum, când revoluția fusese sfârșită și când momentul fatal se apropia, îi cuprinse o adevărată milă pentru locuitorii celor două planete.

Știrile de pe Pământ erau din ce în ce mai rare: nu mai rămăseseră decât două instalații de telegrafie fără fir care mai funcționau. Toate celelalte încetaseră, deoarece astronomii, suiți pe munții unde se aflau și observatoarele lor, erau lipsiți de mai tot ceea ce le era necesar lor și instalațiunilor ce le aveau. Mai era o instalație pe un munte numit Gaurisankar, munte colosal de înalt dintr-un lanț numit Himalaia, și alta pe un munte mai modest, numit Omul, dintr-alt lanț de munți, numit Carpații.

Venusienii, de la mic până la mare, știau numele acestor doi eroi: cel dintâi se numea Nanki-Po, cel de-al doilea – Receanu. După cât știau ei, groaza era aceeași pretutin-

deni; multe orașe pieriseră incendiate; mureau, pe fiecare zi, sute de mii de oameni, pretutindeni. Aceasta știau ei de la alte posturi telegrafice, unde mai rămăseseră câțiva învățați cari scăpaseră de furia mulțimii.

Omenirea putea să fie privită ca pierdută, deoarece viața inteligentă abia mai exista, reprezentată prin câteva sute sau mii de inși, risipiți ici și colo. Oceanele cele odată străbătute de vapoare monstruoase erau acum pustii, locurile unde vântul verii făcea să tremure întinse lanuri de grâu erau acum pline de ierburi sălbatice, de bălării.

Era o tristețe fără margini și pe întreaga planetă Venus. Locuitorii nu mai făceau afaceri, viața comercială și industrială se oprise cu totul. Era ceva apăsător în aer. Nu se mai adunau ca înainte. Seara se strângeau devreme prin casele lor și mulți nici nu mai voiau să mai privească cerul. Satan, cu lumina lui palidă, îi înfiora. Nu voiau să-l vază și-l așteptau să treacă spre cerul dimineții. Știau ei toți că, odată ce se va vedea numai spre dimineață, vor fi scăpați de amenințarea lui.

Cine da, înainte, însemnătate evenimentelor astronomice?! Acum, când aluneca pe cer o umilă stea căzătoare, când zbura lin câte un frumos bolid, toți se speriau, tremurau, așteptau să cază bolta cerească întreagă cu toate astrele ei. O cometă neînsemnată, un astru ce abia licări câteva seri de-a rândul spre apus, cu o coadă numai de câteva grade, produse o vie surexcitare. Din toate orașele emisferului de nord, cometa era privită ca un astru ce nu mai fusese niciodată văzut și care cine știe ce groaznice nenorociri putea să aducă.

Astfel, o liniște mare apăsa peste toată planeta. Rar mai vedeai elegantele aeroplane străbătând văzduhul.

Trenurile electrice numai își făceau datoria, străbătând continentele în lung și în lat. Vapoarele tot mai circulau, dar numai cele pentru pasageri.

Toți așteptau trecerea lui Satan care, cu cei 400 de kilometri pe secundă, tot părea că merge prea încet.

„Grăbește-te, soare hodorogit, soare stins”, spunea un poet venusian într-o poemă, „iuțește-ți zborul, treci ca o săgeată, părăsește pentru vecie spațiul nostru! Vezi, tremură omenirile tuturor planetelor sub lumina ta galbenă. Spectru al morții, du-te în infinitul din care ai apărut! Du-te, sacrificator de nobile ființe omenești, tu, ființă brută și inconștientă, a cărei viață e numai mișcarea fără țel!”

XV

ULTIMELE ZILE ALE PĂMÂNTENILOR

Dacă un pământean ar mai fi avut mijlocul să călătorească pe planeta lui, multe lucruri i-ar fi fost dat să vadă.

Pământul părea că nu mai era locuit: pe câmpii nu mai vedeai nicio ființă omenească. Animalele erau însă nenumărate. Turme de oi, cirezi de vaci, herghelii de cai rățăceau în bună voie, fără stăpân. Ici sfărâmurile unui aeroplan, dincolo ale unui automobil... dar ce era înspăimântător era numărul enorm de schelete omenești. Albite toate, oasele acelea dădeau o priveliște ciudată. Multe

oseminte omenești nu erau însă cu totul curățite: corbii, vulturii, hienele își făcuseră datoria, dar diferitele insecte încă nu. Se înmulțise colosal numărul vulturilor de tot felul și al tuturor păsărilor ce se hrănesc cu stârvuri. N-au-zeai decât croncănirile și certele lor. Îmbuibați peste măsură, de multe ori erau atacați de semenii lor. Rar, rar de tot, la fereastra vreunei case de țară vedeai apărând câte-un chip omenesc, înfățișare de fantomă.

În orașe, însă, acolo era privescerea mai lugubră decât pe câmpii. Mahalale întregi, în cele mai multe orașe, fuseseră prada focului și multe cartiere, mai pretutindeni, ardeau încă, înăbușit, răspândindu-se în atmosferă un miros acru, pestilențial.

Pe străzi crescuse iarbă, ici și colo, printre pietre: natura își relua drepturile ei, ea voia viața cu orice preț, natura era risipitoare ca totdeauna...

Cu toate molimele, rămăseseră încă pretutindeni ființe omenești, fantome ce se târau de-a lungul zidurilor, mirate și ele că tot mai văd lumina zilei. Omul, pretutindeni, căzuse pe ultima treaptă, înainte ca planeta să fi suferit vreun accident. Groaza triumfase asupra rațiunii, revoltei îi urmasse idiotizarea complectă. Nimeni nu se mai plângea, nimeni nu-și mai da seamă de ce mai urma să se mai întâmple. Ființele omenești mai delicate, intelectualii în majoritate, cari nu avuseseră destulă putere să reziste, pieriseră cei dintâi. Dintre învățați chiar, cei fără o mai adâncă filosofie, mulți pieriseră, se sinucisera. Alții fuseseră omorâți de poporul cel înfuriat, încă din primele zile.

Afară de cei câteva sute de astronomi, fizicieni, chimiști, matematicieni, cari duceau acum și ei cea mai mizerabilă viață, nu mai rămăsese decât tot ce avea omenirea pământescă mai josnic. Aceștia rezistaseră mai multă vreme, numai ei urmau să fie martorii unui fenomen pe care nu puteau însă să-l priceapă.

Ei rătăceau, singuri sau în turmă, pe strade. În „Orașul Luminei”, de asemenea, rămăsese numai pleava societății: femeile pierdute, apașii, hamalii și cioclii. Dar nici unul nu-și mai putea exercita meseria... Umblau rătăcind prin vechile muzee, acum devastate, dădeau cu piciorul în imense in-folii cu foile rupte, scui-pau statuile și tablourile cele fără preț odinioară sau, obosiți, adormeau în paturi cu dantele rupte și murdare din palate pe ferestrele cărora fluiera vântul. Totul era al tuturor, dar nimeni nu se folosea de ceva.

În pelerinajele ei, mulțimea descoperise un tezaur cu monede de aur. Vederea aurului făcu să strălucească ochii tuturor: și-aduseseră aminte de puterea de odinioară a aurului. Se uitară o clipă unul la altul și apoi se repeziră, luând cu pumnii monedele cele galbene. Se îmbrânciră, se loviră, muriră mulți striviți, înghesuiți, udând movila de aur cu sângele ce le țâșnea din răni... Când se treziră, cei cu sânul plin de aur plecară pe străzi iar în procesiune, amuzându-se să zvârle în ferestrele pe care nu le spărsese vântul, pe care nu le plesnise dogoarea incendiilor. Ce preț mai puteau să aibă monedele acelea, odată așa de ispititoare, căutate cu atâta lăcomie și muncă, strânse cu atâta grijă! Nimic, nu prețuiau nimic, nu aveau altă valoa-

re decât aceea a pietrișului din prunduri, a nisipului de pe malul mării...

Nimeni nu vorbea. Omul pierduse graiul. N-avea gânduri. Ce era să-și mai comunice unul altuia? Nici „mi-e foame” sau „mi-e sete” nu mai știau să spună, în mii și mii de colțuri, pe sub arcadele palatelor, la uși de temple, în mijlocul stradelor, vedeai indivizi pe moarte, cu ochii mari, holbați, cu buzele vinete și cojite, cu două găuri mari în obrajii lor ca pământul. Mureau de foame și de sete. Acum nu mai murea nimeni de groază.

Răsărea Soarele și apunea, străluceau luceferii bolții înstelate, lumina Satan cu lumina lui cea galbenă, lumina Luna cu obișnuita ei paliditate, dar pământeni nu își mai ridicau privirile lor spre cer: ei nu mai știau de pericolul ce-i amenința. Natura fusese poate îndurătoare cu ei, le luase cunoștința.

Era o tăcere mormântală peste tot Pământul. De câteva zile, însă, marea și oceanul se agitau din ce în ce mai mult. Veneau valuri furioase unele după altele, fără să bată vântul, fără să fie furtună. O dată în 24 de ore, de câte ori Satan trecea la meridianul unei localități, se nășteau marea enormă, mai puternică decât cele produse de Lună. Valurile mărilor și oceanelor pătrundeau în interiorul uscatului până la zeci de kilometri și, când se retrăgeau, luau totul cu ele, curățind Pământul de murdăria lui, lăsând doar un strat de nisip fin și pietricele.

Pe zi ce trecea mările erau tot mai puternice, pătrundeau tot mai departe – valuri binecuvântate care purificau uscatul de mortăciuni.

De astă dată se înfiorară și cei câțiva învățați cari mai rămăseseră în viață și cari, dacă își mai aveau mintea întreagă, apoi la înfățișare semănau tot cu ceilalți pământeni. Valurile mării luară viața multora din ei; scăpaseră numai cei cari se aflau la sute de kilometri departe de orice mare sau ocean și puținii cari se aflau pe munți.

Și mereu veneau valurile, tot mai înalte, ca dealurile, ca munții, sfărâmând totul, distrugând totul, purificând totul.

Venusienii nu mai primiră într-o zi vești telegrafice de pe Gaurisankar: Nankir-Po murise de foame. Cu câteva zile mai înainte, neputând să mai comunice cu Venus, înștiințase pe colegul său din Carpați despre apropiatul lui sfârșit.

Acesta își aștepta și el sfârșitul.

Primise apoi știrea că un cutremur îngrozitor făcuse să se scufunde podișul ce despărțea marea cea mai apropiată de câmpia ce se întindea sub poalele Carpaților. Mareele gigantice ale mării trimiseseră valurile până dincolo de fosta capitală a Imperiului Român, care acum zăcea sub apă. Câmpia se umpluse toată de apele mării, care se revărsau fără să mai aibă nevoie de maree.

Își aștepta deci în liniște moartea, întocmai ca și înțelepții lui colegi de pe Marte. Moartea omenirii pământene îi părea acum un basm, ba nu-și mai aducea aminte nici de viața ei înfloritoare de odinioară.

Acum vedea și el apele. La o depărtare nu tocmai mare, într-o dimineață, când răsărea Soarele, el văzu un pustiu de apă ce se întindea spre întregul sud...

ani, poate că venusienii vor ajunge să transmită știința lor omenirilor ce vor popula planetele Jupiter și Saturn, care la acea epocă erau globuri pe care abia răsăriseră primele semințe ale vieții universale. Afară numai dacă până atunci vreun nou Satan nu va pune capăt visului vieții!

Zbura grupul de marțieni paralel cu suprafața planetei, zburau marțienii cu o iuțeală din ce în ce mai mare, lacomi să vadă cât mai mult. Se întunecase însă, abia se mai vedea. Marțienii se lăsară jos. Stelele împodobeau acum bolta cerească. Nu se vedea însă nicio planetă, căci planetele mari – Jupiter și Saturn, ca și Uranus și Neptun – se aflau în conjuncțiune cu Soarele, adică, pentru marțieni, se aflau de cealaltă parte a Soarelui: de aceea scăpau ele de influența îngrozitorului Satan.

Înainte de a se scoborî pe suprafața planetei, aproape în același timp, din mii de locuri țâșni lumina: centrele marțiene, pentru care Soarele apusese, fuseseră iluminate. Erau mii de săli dreptunghiulare luminate, dar lumina nu se vedea de unde vine. În fiecare sală – sute de marțieni.

Grupul se scoborî la intrarea uneia dintre sălile cele mai mari și pătrunseră toți înăuntru, cu modul lor de a umbla, cu acea alunecare repede și curioasă.

În sala luminată ca ziua, marțienii, sute la număr, se aflau în nemișcare. Era tăcere și totuși vorbeau. Discuțiile lor așa erau, se făceau de la creier la creier, nu altfel. Gândul era tot așa de puternic ca și vântul. De cuvinte pronunțate cu gura rar aveau nevoie. Vorbeau ca și cum ar fi

dotat. Discuțiile, și mai ales discuțiile grave, se țineau însă cu gândul.

Marțianul era o ființă de o sensibilitate extremă. Pentru locuitorul altei planete, însuflețitele lor discuții ar fi fost egale cu tăcerea absolută. Marțienii urau zgomotul. Pe planeta lor, ce putea oare să producă zgomot? Vânturile erau domoale, asemănătoare cu zefirul pământenilor și venusienilor. Aerul cel prea puțin dens nu putea să dea naștere la vânturi puternice. Mări și oceane nu existau, deci nici zgomot de valuri. Marțienii erau ca și natura ce-i înconjura. Tăcerea lor nu era însă monotonie, căci se puteau înțelege perfect cu gândul.

Discutau în sala cea mare, ca și în toate sălile ce formau acel centru marțian. Discutau cu multă liniște ce se va face planeta Marte după ce va fi smulsă cu atâta brutalitate de sub stăpânirea Soarelui. Un marțian în vârstă gândea și ceilalți îl ascultau cu capul plecat:

— Iuțeala cu care planeta noastră va părăsi cortejul solar va fi relativ mică și, în acest caz, i-ar trebui un timp nemăsurat de lung până să ajungă în părăginile vreunui alt soare, care ar putea să o prindă în mrejele sale. Va răătăci mii și mii de ani cu iuțeala pe care o avea înaintea, plus iuțeala ce-i va fi imprimat Satan. Dar în spațiul fără margini, în sistemul sideral pe care nu-l poate părăsi, sunt milioane și milioane de corpuri întunecate care nu pot fi văzute de pe planetele sistemului solar. Sunt sori stinși, sori ca Satan sau și mai mari, sori cu sau fără cortegiuri de planete, pe care vor fi existat pe vremuri imemorabile omeniri diferite.

Oare nu se va întâlni Marte, astru neînsemnat ca diametru, cu vreunul din acele corpuri întunecate? În acest caz, cum depărtarea de sistemul solar ar fi relativ foarte mică, pământenii și venusienii ar asista la un măreț fenomen ceresc: o stea nouă de o mărime colosală, un soare poate. Vor presupune ei oare că acea stea, acel nou soare nu s-a format decât din trecutul ruinelor marțiene? În orice caz, marțienii de mult vor fi pierit. Ei, cari și așa abia își prelungeau existența, nu ar mai putea să viețuiască îndată ce depărtarea de Soare ar spori cu o sută de milioane de kilometri numai, ba și mai puțin.

O parte infimă din moleculele incandescente ce vor vibra punând eterul în mișcare, care ar duce undele luminoase până la ochii pământenilor și venusienilor, ar fi formată și din corpurile lor. Vor da și ei lumină, ca tot ceea ce-i înconjoară. În flăcări imense se vor fi schimbat toate cele ce există acum pe Marte, dar groaznicul incendiu va fi văzut, de la depărtări imense, cel mult ca un măreț luceafăr.

Un singur lucru îi supăra pe marțieni: faptul că omenirea lor nu mai poate să trăiască cel puțin încă vreo câteva mii de ani, ca să poată desăvârși câteva din marile descoperiri pe urma cărora se aflau. Așa, era aproape fapt sigur că, peste două-trei sute de ani numai, marțienii ar fi putut să întreprindă călătorii cerești, călătorii în întreg sistemul planetar – visul a mii și mii de veacuri, din trecut și până în epoca sosirii lui Satan. Și câte alte descoperiri nu ar mai fi făcut ei, descoperiri ce i-ar fi pus în rândul Zeilor pe cari îi creaseră omenirile primitive.

Soarta fatală însă voia altfel. Satan tăia cu brutalitate firul vieții marțienilor, aruncând umilul lor glob în necunoscut.

Pe când în toate sălile discuțiile erau în toiul lor, iată că un gând puternic străbătu toate creierele marțiene. Gândul spunea:

„Astă-seară, eu, Sari, fizicianul de pe malul drept al Lacului Soarelui, am obținut pentru prima oară comunicarea telegrafică cu venusienii, și anume cu fizicianul Vasi din orașul numit Samiri, unde se află Asales, astronomul care a descoperit pe Satan de pe acea planetă. Venusienii știu și ei despre moartea tragică a pământenilor, despre marea gigantica care au făcut din Pământ aproape un enorm ocean.”

Comunicarea aceasta produse o mare impresiune asupra marțienilor. De la mii de kilometri venea gândul lui Sari, căci marțienii ajunseseră și la aceasta: telepatia la ei luase o formă cu totul practică și era întrebuințată drept cel mai excelent mijloc de comunicare.

În sfârșit, li se împlinise dorința: înainte de a părăsi sistemul solar, vor mai putea să stea de vorbă cu venusienii! Și chiar după ce se vor depărta, până la o distanță anumită tot vor mai putea încă să comunice cu ei, chiar dacă aceștia nu vor reuși să transmită așa de departe mesagiile lor.

Era o bucurie ca și cum ar fi reușit să scape de nefasta influență a lui Satan. De mult timp nu vorbiseră cu glas tare; de astă dată, din toate sălile imense se ridică același cânt – un fel de imn, cântat deodată de toți, un vechi cântec marțian intonat la anumite împrejurări solemne.

Câtva timp, ei mai puteau să fie în comunicare cu frații din sistemul solar, frați atât de îndepărtați dar la cari țineau atât, căci lor le dedeseră întreaga moștenire științifică, lor le lăsaseră ei tot ce avuseseră mai scump pe lume.

Iar Satan se apropia din ce în ce mai mult – glob enorm, văzut de pe Marte, monstruos, care în același moment își reflecta fața lui cea rotundă și galbenă în oceanul ce învăluia Pământul cel fără viață.

XVII ÎNCEPUTUL TRAGEDIEI

În Samiri era iarăși o vie agitație. Ziarele anunțau dispariția ultimului Pământean care mai putea să corespundă cu Venus. Apele invadaseră uscatul și desigur pieriseră și cei cari rezistaseră groazei. Pe de altă parte, o nouă știre senzațională: Vasi reușise să se pună în comunicare directă cu marțienii. Pașnicii venusieni erau amețiți de atâtea știri noi și bătrânii clătinau din cap, murmurând:

— Tot lucruri ciudate, mare mirare de nu s-o sfârși lumea!

Apele oceanelor venusiene – ce nu cunoșteau decât marea solară, satelit neexistând – simțeau acum și puterea de atracție a lui Satan. Spuneau învățații acest lucru, căci influența era relativ mică, apreciabilă numai de aparatele speciale.

Mișcarea aparentă a lui Satan pe bolta cerească era din ce în ce mai repede și soarele cel stins se apropiase de cele

două planete, victime ale sale. La cea mai mare apropiere a lui Satan de Venus, tot erau peste două sute de milioane de kilometri. Pe bolta cerească erau înșirate, de la apus spre răsărit, Satan, Marte și Pământul – un trifoi ceresc, o constelație nouă, curioasă, spăimântătoare pentru venusieni, din cauza lui Satan. Mișcarea planetei Venus fiind cea mai repede, celelalte două planete se apropiau tot mai mult de vest. Deocamdată însă formau un măreț grup, îndată după apusul Soarelui.

Mulți dintre venusieni credeau că evenimentul ceresc se va vedea la un moment dat, așa, deodată. Credeau că vor observa cu ochii lor pe Marte aruncat ca un bolid. Cu toate acestea, cei trei astronomi căutaseră îndestul să-i lumineze. Influența lui Satan asupra celor două planete nu putea fi observată decât numai cu măsurători, la început foarte delicate. Atât Marte cât și Pământul, părăsindu-și obișnuitele lor drumuri în jurul Soarelui, nu mai puteau să urmeze drumurile aparente pe bolta cerească a planetei Venus, drumuri indicate cu ani de zile mai înainte.

Ziua fusese de o căldură neobișnuită. Pe bulevarde abia se mai vedea câte un automobil. În aer nu plutea niciun aeroplan. Abia pe la 6 ore seara începură să se arate locuitorii din Samiri. Toți erau îngrijați, deoarece din acea seară urma să înceapă adevărata influență a puternicului Satan. Privirile toate erau îndreptate spre cer. Soarele însă strălucea încă spre orizontul apusului, făcând să-i scânteieze acoperișurile. Cerul era de un albastru intens, atmosfera venusiană fiind foarte densă.

Începură să se formeze grupuri-grupuri. Negustorii cu lunete își făceau pregătirile; ei erau cei cari profitaseră de pe urma acestor evenimente, ba erau mulți cari adunaseră capitaluri foarte frumoase.

La orele 7 seara, sala cea mare a Academiei din Samiri era plină de lume. În incintă, în jurul unei imense mese în formă de potcoavă, învățații din Samiri veniseră să asculte o nouă comunicare a lui Asales.

Bătrânul învățat se întrebase dacă nu cumva planeta Pământul, schimbându-și orbita într-o orbită cometary, nu ar putea fi un pericol pentru planeta Venus, prin apropierea căreia trecea.

Lojile erau pline de ascultători.

Asales nu mai avea obișnuitul său zâmbet sarcastic pe care îl arunca neglijent spre mulțime. Vorbea rar, serios, preocupat cu totul de subiectul cel grav ce-l studiase.

În adevăr, Pământul, care de obicei se afla la o depărtare mijlocie de 149 de milioane de kilometri de Soare, urma acum să se apropie, din 15 în 15 ani, de acest astru până la 0.55 din depărtarea sa obișnuită. Cu alte cuvinte, urma să se apropie de Soare până la aproape 82 de milioane de kilometri. Mercur se află numai la 58 de milioane de kilometri, dar Venus plutește la 108 de milioane de kilometri de Soare.

Cu alte cuvinte, la fiecare cincisprezece ani Pământul-cometă va tăia drumul planetei Venus. Dacă, la un moment dat, cele două planete s-ar fi întâlnit, nu ar fi urmat oare un dezastru? Desigur.

Chestiunea aceasta era de o extraordinară însemnătate. Un cataclism ca acesta ar fi însemnat în adevăr pieirea lumii. Singur Asales putea să rezolve această nouă problemă, care nu fusese încă adusă la cunoștința publicului cel mare, destul de speriat. La discuție asistau deocamdată numai venusienii cei mai culți.

Asales arată că, sub influența lui Satan, Pământul urma acum să se îndrepte spre afeliul său, adică spre punctul cel mai îndepărtat de Soare, situat la o depărtare de 1755 de milioane de kilometri, deci cu aproape 330 de milioane de kilometri dincolo de drumul pe care inelata planetă Saturn îl face în jurul astrului rege. Cu alte cuvinte, Pământul ar semăna cu cometele ce țin de planeta Saturn, dar numai în ce privește drumul, masivitatea lui deosebindu-l cu totul de inofensivele comete. Aveau deci dreptate marțienii când sperau că Pământul va putea fi prins de Jupiter și prefăcut în umil satelit.

Pământul era acum un pericol pentru sistemul solar. Era ca un vagabond, ca un individ hoinar, ieșit din legile societății. Pentru Jupiter și Saturn el era un mare pericol, dar pentru planeta Venus, care cu puțin e mai mică decât Pământul-cometă!

Bietul Pământ! După ce strălucise de veacuri și veacuri pentru locuitorii planetei Venus, încântându-le privirile, acum trebuia să devie un obiect de groază!

— Cum nu l-a scos Satan și pe el din sistemul solar?! murmură în sine academicianul farmacist, cel cu faimoasa indiscrețiune care provocase prima panică printre venusieni.

Botaniștii, fiziologii, medicii, chimiștii – toți academicienii erau indignați în contra Pământului, mai ales că de câțva timp astronomia, numai ea, ocupa ședințele învățatului corp. Asales, care era urât și temut de popor, nu prea era iubit nici la Academie. Nu era oare el care odată, dând o explicație asupra unei chestiuni de mecanică cerească, spusese ironic:

— Am să fiu clar, foarte clar: am să vorbesc așa ca să mă priceapă și veterinarii, și farmaciștii, și botaniștii.

Pentru academicieni, astronomia era Asales: se poate închipui deci cât țineau ei la această știință!

Satan, iazma cerească ce înspăimânta de patru luni de zile pe toți cetățenii venusieni, nu plecase însă. Și apoi, o nouă nenorocire amenința planeta: toți erau deci interesați.

Atitudinea lui Asales mira pe mulți. De când cu dispariția subită a celor 3500 de revoluționari, venusienii nu-l mai puteau urî, deoarece îl vedeau prea puternic: nu poți să mai urăști pe un om care ține trăznetul în buzunarul său! Aveau însă o mare teamă de el. Și tocmai de aceea îi mira pe toți blajinețea lui neobișnuită.

Expunerea lui, apoi, ca niciodată, era foarte limpede: pricepea foarte bine până și spițerul. Mai reieșea, apoi, grija cea mare ce Asales o depusese să facă cele mai exacte calcule, pentru a se încredința că planeta Venus nu va suferi de pe urma vagabondului Pământ. Bătrânul astronom făcuse toate calculele necesare, ajungând la concluzia că, cel puțin pentru câteva mii de ani, planeta Venus nu

avea să sufere nimic. Venusienii nu cereau nici ei mai mult. Va rămâne ca omenirea viitorului să se teamă.

Pentru prima oară fură călcate regulile cele severe ale Academiei și învățații, ca și publicul, aplaudară. Asales surâse.

Cinci minute în urmă, Ara, la brațul tatălui său și întovărășiți de Aldin, ieșeau pe poarta cea mare a Academiei. Bătrânul voia să meargă pe jos: iar un obicei schimbat.

Erau orele 8. Se întunecase puțin. Cerul spre apus era roșu ca focul. Satan se afla pe cer.

— Oh, tată, ce drăguț ai fost azi! șopti Ara.

— Crezi? Să-ți spun drept, mă simțeam mulțumit: am putut să liniștesc spiritele, și aceasta e ceva în vremurile acestea, atât de agitate. Am reușit, sunt mulțumit. Sunt mulțumit.

Și privea lung mutra lui Satan, ce începea să se îngălbească.

— Biata Lună! exclamă el.

— Care? întrebă Aldin.

— Luna Pământului. E nevoită să-și urmeze soțul în drumul lui cometar. Ai pus locuitori și pe Lună, dragul meu Aldin?

Surâdea blajin.

— Nu, spuse Aldin serios. După cum ne-au spus astronomii pământeni, Luna nu a fost locuită niciodată.

— Atât mai bine.

Deși bulevardul era atât de larg, cu greu înaintau. Samirienii ieșiseră toți din casele lor: toți voiau să privească

cerul în acea seară. În jurul unei lunete îndreptate spre Satan, un astronom din cei de stradă ținea un discurs, spus de mii de ori, dând amănuntele cele mai fantastice sutelor de gură-cască ce-l ascultau.

Asales opri pe cei doi tineri. Cuvântarea șarlatanului îl amuza mult.

Plecară.

— Nenorocirea unora aduce fericirea altora, spuse el.

După câteva minute, bătrânul reluă:

— Ara, tu nu vezi? Nu mai pot fi un sprijin pentru tine. Ia brațul lui Aldin.

Îi făcea plăcere bătrânului să-i vază la un loc: amândoi înalți, bruni, cu ochii negri, frumoși, tineri, plini de viață. Ei reprezentau viitorul, pe când el – un prea îndepărtat trecut.

Peste un sfert de oră, se suiră într-un aeroplan, căci altfel ar fi ajuns prea târziu. Acasă găsiră pe Ralta cu Lati, pe Vasi și pe vreo câțiva colegi de la Academie, mai toți matematicieni.

Toți veniseră să-l felicite.

Vesel ca niciodată, Asales îi invită la masă, pentru a se sui apoi cu toții pe terasă, de unde să privească cerul.

— Vom privi pe Marte mai ales, spuse Asales. Vezi, Aldin, tot eu am dreptate: Pământenii și marțienii tăi nu există.

— Nu, marțienii trăiesc încă, spuse Vasi, și chiar aseară am mai primit știri de la ei.

— Curioase vremuri! murmură bătrânul.

Peste o oră se aflau pe terasa casei, terasă imensă, cât ținea acoperișul casei, în colțul dinspre sud fiind cupola ce adăpostea două lunete gemene.

Satan se afla foarte aproape de Marte: în realitate el se afla dincolo de orbita acestuia. Mai spre est, se afla Pământul.

— Satan a început să-și arate influența lui, spuse bătrânul, uitându-se la ceas. De acum, Marte va trebui să-și ia rămas bun. Dar unde e Vasi?

— A plecat, spuse Ralta, și, cum erai ocupat, m-a rugat să-ți spun să-l ierți. Trebuie să fie la postul lui, ca să primească telegramele marțienilor.

Samiri, văzut de pe terasa lui Asales, era fermecător, mai ales acum, sub lumina gălbuie a lui Satan. În mijlocul terasei, Asales, înconjurat de prietenii săi, dădea amănunte asupra tragediei cerești ce începuse pe tăcute.

— Ralta, ce-ai fi făcut să fi fost pe Marte?

— Oh, maestre! spuse Lati rugătoare.

— Așa e, pe tine te uitasem!

Priveau cele trei astre superbe: Marte, mult mai puțin strălucitor ca Pământul, dar părând un fin rubin; Pământul cel albastriu, dar cu culoare mai închisă ca înainte.

— Apele s-au revărsat peste tot uscatul, explică Aldin.

În acel moment, pe Pământ nu mai exista ființă omească vie care să asculte zgomotul valurilor înfuriate. Pe Marte însă tot mai trăiau locuitori: „filosofii sistemului solar“, cum le zicea Asales, care fusese nevoit să le admită existența.

Satan înainta mereu îndreptându-se spre cerul dimineții, inconștient de marea dramă cosmică ce începuse în acel moment.

XVIII ADIO!

Acum vedeau nu numai astronomii că cele două planete se îndepărtau, dintre care una pe drumul veșniciei.

Satan se afla pe cerul miezului nopții: își exercitase dezastruoasa lui influență și își vedea acum de drum, zburând și el tot în infinitul din care venise spre nenorocirea sistemului solar.

Amândouă planetele își micșorau strălucirea, ba Marte ajunsese o stea cu totul obișnuită. Pământul era încă strălucitor, dar nu ca altădată. Venus însă își urma drumul obișnuit în jurul Soarelui, așa că cele două planete, pentru venusieni, se lăsau din ce în ce spre orizontul apusului.

Mult timp marțienii continuaseră corespondența cu venusienii și aceștia trimiteau și ei mesagiile lor, dar fu o vreme când marțienii fură singurii cari mai reușeau să-și transmită ultimele depeși. Vasi, cu toate silințele lui, trebui să renunțe. Nici marțienii însă nu reușiră multă vreme și sosi un timp când cele două planete rămaseră izolate pentru totdeauna.

Ah, dar ultimele comunicări fuseseră foarte emoționante.

Într-o ședință solemnă a tuturor secțiunilor Academiei venusiene, se redactase un mesaj către nobilii locuitori ai planetei Marte. Vasi, pentru prima oară în viața lui emoționat, primise însărcinarea să telegrafieze marțienilor această adresă interplanetară:

„FRAȚII NOȘTRI,

Abia realizasem visul nostru cel de mii de ani, abia ne pusesem în comunicare, și tocmai atunci o nenorocire fără margini ne despărți pentru totdeauna!

Făcând un gest nemaifăcut până acum, ne-ați dăruit, cu atâta dragoste, tot ce aveți voi mai scump: știința voastră, rezultatele la care au lucrat învățații voștri mii de veacuri. Noi, mult mai tineri, nu v-am putut da decât numai imensa noastră recunoștință și asigurarea că, luându-vă drept exemplu, vom căuta să călcăm pe urmele pașilor voștri, deși deocamdată ne sperie progresele uimitoare la care ați ajuns.

O forță ce nu poate fi înfrântă vă împinge spre păragini necunoscute, departe de lumina și căldura mândrului Soare, care pentru noi e chiar risipitor. Neputincioși cu totul, asistăm cu inima plină de durere la această catastrofă cerească și nu putem decât să vă mulțumim în numele omenirii venusiene pentru bogățiile științifice ce ne-ați trimis și să vă spunem că gândul nostru vă va însoți mereu în spațiu. Aproape de Soare, la 108 milioane de kilometri, o întreagă omenire, cu toți învățații ei, vă trimite salutul ei, prin spațiul din ce în ce mai îndepărtat ce ne desparte.”

Urmau apoi iscăliturile tuturor academicienilor și, printr-o favoare specială, și acelea ale lui Aldin și Vasi, cari nu erau academicieni.

Peste câteva zile, primiră următorul răspuns:

„FRAȚII NOȘTRI,

Ne doare sfârșitul acesta brutal, dar oare nu este acesta un nou eveniment astronomic, atât de interesant?

Și noi și voi admiteam această ipoteză, dar o credeam îndepărtată. Bieții pământeni, cari azi nu mai au niciun reprezentant, făcuseră de mult socoteli prevăzând o asemenea catastrofă cerească. Ebert, care a trăit acum vreo mie de ani pământești, făcuse calculul tocmai pentru un eveniment ca acesta de azi.

Pe planeta noastră nu e un singur locuitor care să-și fi pierdut mintea, deoarece noi nu punem preț pe viață mai mult decât merită ea. Știm bine, vom pieri cu toții, lipsiți de ultimele raze ale Soarelui, în pustiurile înghețate ale spațiului întunecat; dar ne dăm bine seama că asemenea evenimente, rare pentru micul sistem solar căruia-i aparțineam până mai ieri, se vor fi întâmplat multor altor planete din milioanele de sisteme solare ce populează universul nostru vizibil.

Ne ducem în noaptea fără sfârșit, dar cu gândul că cel puțin am salvat din acest naufragiu ceresc tot ce aveam mai scump pe lume, unica noastră bogăție: știința noastră.

Ne vom gândi și noi la voi și, privind Soarele care se va micșora mereu, vă vom întrezări cu mintea și pe voi, cari ne veți privi poate încă prin lunetele voastre.

Adio, frați iubiți, și aduceți-vă aminte de cei cari au plecat într-o călătorie cerească din care nu se vor mai întoarce!"

.....

Trecuseră peste șaiszeci de zile de când Pământul și Marte fuseseră văzute pentru ultima oară spre orizontul apusului.

Acum urmau să se afle spre orizontul dimineții: Marte era o steluță, Pământul – destul de strălucitor încă. Satan încă mai avea un disc, dar mic: el călătorea mereu cu iuțeala lui nebună și când, din cauza revoluției planetei în jurul Soarelui, nu mai fusese văzut dimineața, venusienii de pe strade îl huiduiseră.

Viața reîncepea cu intensitatea de altădată: comerțul și industria înfloreau din nou, învățații își reîncepuseră activitatea și, timide la început, apoi din ce în ce mai dese, apărură la Academie comunicări cu privire la nenumărate chestiuni, nu numai de astronomie. Ei, dar tot marțienii le dădeau de lucru! Biologii explicau lucruri noi, în special constituția corpului marțian, medicii expuneau boalele marțiene, botaniștii se ocupau cu rahiticele plante de pe Marte. Era un adevărat potop de comunicări. Învățații venusieni erau într-o fierbere continuă. Câteva luni le mai trebuiau până să isprăvească cu interesantele lor comunicări.

Vasi, care fusese primit și el la Academie, explică secretul „razelor marțiene”, secret pe care nimeni nu-l știa, căci, egoistul, nu-l spusese decât lui Asales și lui Aldin.

Mulți spuneau că invenția marțienilor neliniștea până și pe învățați. Vasi îi asigură, explicându-le totul. Era o armă științifică de o putere neîntrecută, dar care, tocmai pentru aceasta, nu putea să fie oricând întrebuintată. Experiența nu se putea face la Academie: fu crezut Vasi pe cuvânt și nimeni nu încercă să o repete.

Aldin fusese și el primit cu mare cinste. Tot atunci, luase de soție pe Ara, care mai părăsise gândurile triste și reflecțiile filosofice. Înțelesese ea că viața trebuie să ți-o trăiești, nu să o visezi. De altfel, nu se despărțise de tatăl său: palatul îi adăpostea pe câteșitrei, ba pe câteșipatru, spunea Asales surâzând, fără să indice pe acea a patra misterioasă ființă, care trebuia însă să-și facă apariția.

.....

Pe terasa palatului lui Asales, petrecuseră toată noaptea toți cei pe cari îi cunoaștem: era bătrânul învățat, Ara și Aldin; veniseră Ralta și Lati, apoi Vasi.

Până după miezul nopții rămăseseră în salon, unde avusese loc o adevărată petrecere științifică: Ralta, Aldin, dar mai ales glacialul Vasi – făcuseră nenumărate experiențe învățate de la marțieni, care amuzaseră până și pe cei doi copii ai lui Ralta, cari în urmă s-au culcat obosiți pe o canapea.

Sus, pe terasă, așteptau cu toții răsărirea lui Marte și a Pământului.

Intrară în cupolă.

Era mai mult o simplă curiozitate, deoarece Marte nu mai prezenta un disc pe care să se poată desluși ceva. Pă-

mântul fu observat cu luneta: un disc destul de mic, aproape cu aceeași culoare; alături, Luna, credinciosul satelit ce-și urma stăpânul: o simplă stelută.

Se strânseseră iar pe terasă, privind răsăritul ce se albea din ce în ce. Se simțea răcoarea nopții. Vântul bătea ușor. În tăcerea aceea fără margini, Asales – umbră majestuoasă în mijlocul grupului emoționat – spuse:

— Am rămas singurii locuitori ai sistemului solar. Suntem singurele ființe omenești, singurii cari ne dăm socoteală de ceea ce ne înconjoară, și suntem obligați să muncim fără întrerupere ca să sporim și mai mult domeniul cunoștințelor noastre. Și nu ne putem întreba la ce va fi folosit vreodată și odată să pierim. Vom trăi poate până ce Soarele cel mândru de azi va ajunge un enorm tăciune ceresc, dar tot suntem condamnați să pierim. Și singurul nostru titlu de noblețe e acela de a înțelege, în scurta viață ce o avem, universul în care trăim. Se nasc sori, mor sori – sori cu cortejul lor de planete. Să imităm însă pe marșieni, să nu ne frământăm mintea cu gânduri deșarte, cu întrebări ce n-au răspunsuri. Să muncim înainte pentru știință – singura care merită să primească sacrificii!

Orizontul se roșise. Marte și Pământul pieriseră de pe cerul cel albit. Cerul era gol de stele. Ici-colo, doar, câte-o stea strălucitoare ce se mai lupta cu lumina care sporea mereu.

Jos, pe bulevardul ce se întindea spre nord cât vedeai cu ochii, începuseră să circule automobilele electrice. Două-trei aeroplan se iviră.

Pe întinsul mării se vedeau numeroase fumuri: erau coșuri de vapoare ce soseau în port.

Se auzea un murmur tot mai mare: era orașul întreg care se deștepta la muncă. Grădinile cele vaste erau pline de ciripiturile numeroaselor păsărele.

Samiri se deștepta.

Cele două planete, în acest timp, își continuau cursa lor în spațiu, una grăbindu-se să ajungă până la trei sute de milioane de kilometri dincolo de Saturn, ducându-și spre aceeași țintă satelitul cel palid și fără viață, iar alta – alungată pentru totdeauna din imperiul sistemului solar.

Și – dacă locuitorii Pământului, afară de prea puțini, muriseră de groază, fără demnitate, înnebuniți de o panică nemaipomenită – în schimb, pe micul glob marțian mai trăiau poate în acel moment un milion de adevărați filosofi, cari nu mai aveau de ce să se agite, cari pierdeau pe fiecare zi din lumina și căldura Soarelui dătător de viață, cari erau condamnați să moară.

În sălile lor imense, înghemuiți în colțuri, ei discutau desigur pentru ultima oară, discutau cum știau ei, pe tăcute, sau intonând cu solemnitate imnul lor melodios, imnul singurei zeițe, Imnul Științei.

CUPRINS

O descoperire senzațională	5
Serbare venusiană	15
Alarma	24
Pământenii există!	36
Testamentul marțienilor	46
Pământul – o imensă cometă	54
Satan	61
Grija venusienilor	67
Clipe de groază	76
Reapar fantomele trecutului	99
Dansul morții	112
Razele marțienilor	116
Ara	124
Știința învinge	130
Ultimele zile ale pământenilor	139
Marțienii spre infinit	148
Începutul tragediei	155
Adio!	163

Erezia egumenului Glicherie

de Dan Ninoiu

“O încântare!”

“Să reușești atât de bine să îmbini religia cu science-fiction-ul solicită, cu siguranță, un talent scriitoricesc ieșit din comun. O carte excelentă!”

Una dintre cele mai bune cărți din genul *religious-fiction* scrise de un autor român, “Erezia egumenului Glicherie” face parte dintr-o serie de mai multe volume, în care acțiunea se petrece în lumea veacurilor trecute, în așezăminte monahale, personaje fiind chiar fețe bisericesti despre care se face vorbire în hrisoavele străvechi.

Limbajul arhaic în care a fost creat acest volum – precum și cele întregesc această serie valoroasă – îți va produce, dragă cititorule, o stare indescriptibilă, ca și când ai călători în timp, în vremurile de mult apuse ale societății monahale românești...

Titlu: *Erezia egumenului Glicherie*

Autor: *Dan Ninoiu*

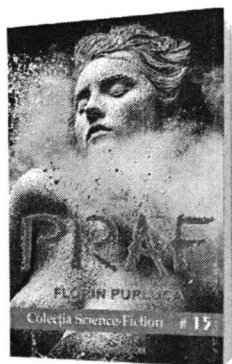
Nr. pag.: 144

Colecția Science-Fiction: # 8

Comandați-o la: www.pavcon.ro

Praf

de Florin Purluca

*"O poveste postapocaliptică
scrisă cu o măiestrie desăvârșită!"*

*"Un personaj de care te îndrăgostești
din primele pagini și o atmosferă
creată atât de veridic încât simți
că ești acolo, în lumea în care
praful este atoatestăpânitor!"*

"...s-a întâmplat într-un început de decembrie, într-o vreme în care copiii tânjeau a zăpezi și aroma Crăciunului, iar oamenii mari a gust de concedii și șuncă fiartă. A început să cadă agale, nestingherit de nimeni și nimic, praful cenușiu, moale și sfărâmi-cios, greu deloc și grațios ca puful de gâscă. La început au râs, au chicotit că nu știu care sfânt s-a pus pe grătărit fripturi grase și unsuroase. Dar gluma n-a ținut decât o vreme, pentru că praful cădea – și tot cădea, de nu se mai oprea – inexorabil, învelind lumea într-o plapumă de funingine."

Titlu: *Praf*

Autor: *Florin Purluca*

Nr. pag.: 144

Colecția Science-Fiction: # 15

Comandați-o la: www.pavcon.ro

Scornituri spăimântătoare

de Constantin D. Pavel

"O carte horror cu povești aproape adevărate!"

"După ce am citit această carte, am ascuns-o cu mare teamă în spatele cărților din bibliotecă. Pur și simplu, vederea ei mă îngrozea de-a dreptul!"

O carte care te poartă, într-un stil pe alocuri jurnalistic și jovial, până la granițele întunecate ale groazei cele mai pure.

Culese de autor cu mare atenție, din diverse zone ale țării, "scorniturile spăimântătoare" pe care le vei descoperi între copertile acestui volumaș te vor familiariza cu folclorul horror pur românesc, ce a înfricoșat zeci de generații de conaționali, strânși în serile de iarnă la gura sobelor, în șezători înspăimântătoare!

Vei întâlni strigoi, fantome, draci, iele, chiar și extraterestri sau ființe care, altfel, nu pot fi în niciun fel explicate. Și toate poveștile au la bază un sâmbure de adevăr...

Titlu: Scornituri spăimântătoare

Autor: Constantin D. Pavel

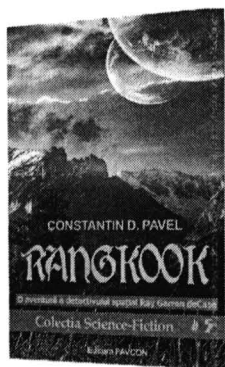
Nr. pag.: 128

Colecția Science-Fiction: # 4

Comandați-o la: www.pavcon.ro

Rangkook

de Constantin D. Pavel

“Genul de poveste plină de mister de la un capăt la altul!”

“Un personaj principal de care te îndrăgostești și abia aștepti să-i savurezi fiecare aventură în Zona Colonizată.”

Cea dintâi nuvelă din seria Aventurilor detectivului spațial Ray Garren deCase, *Rangkook* te incită, te înfierbântă și te face să-ți dorești să călătorești printre stele.

În această carte, celebrul detectiv special este chemat să rezolve misterul disparițiilor unor turiști, pe una dintre cele mai luxuriante și impresionante planete, pe care tronează cel mai înalt munte din sistemul ei planetar, Rangkook. Descoperirile pe care le face detectivul îl vor conduce alături de frumoasa Lolla, către aventuri cu totul și cu totul fabuloase!

Titlu: *Rangkook*

Autor: *Constantin D. Pavel*

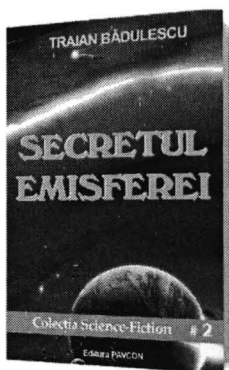
Nr. pag.: 128

Colecția Science-Fiction: # 5

Comandați-o la: www.pavcon.ro

Secretul emisferei

de Traian Bădulescu

“Un univers urban plin de necunoscut, de ireal și fantastic!”

“Dacă nu te mai așteptai la ceva nou în privința călătoriilor în timp, a venit vremea să te pregătești pentru o teribilă aventură de gen!”

Utopii și distopii care păstrează nealterat stilul science-fiction-ului românesc de sfârșit și, evident, început de mileniu, încărcat de substanță, viu și incitant.

În această culegere de povestiri și nuvele, Traian Bădulescu, un autor format la școala inconfundabilă a Cenaclului Planetar Science-Fiction, din București, confirmă peste ani prin talentul său literar! Lasă-te purtat, pagină după pagină, în universul ba întunecat și teribil, ba luminos și plin de speranță, creat în jurul unei societăți aflate, mai mereu, la limită!

Titlu: *Secretul emisferei*

Autor: *Traian Bădulescu*

Nr. pag.: 160

Colecția Science-Fiction: # 2

Comandați-o la: www.pavcon.ro

Nerecurgerea la Forță și la amenințarea cu Forța

de Ovidiu Vitan

*“Un volum care te ține cu
sufletul la gură de la început
și până la sfârșit!”*

*“Citești și aștepti să nu se mai
termine; te îndrăgostești de
personaje și le simți ca pe
cei mai buni prieteni ai tăi.”*

*Nerecurgerea la Forță și la amenințarea
cu Forța e o culegere de povestiri și nu-*

vele science-fiction care te transpun, ca într-o teleportare lină, în universuri unde, invariabil, îți vei pune întrebări existențiale și vei porni, avid, să cauți printre rânduri răspunsuri la ele.

Plin de o vioiciune a scrisului rar întâlnită la autorii români, cu o tehnică a dialogului incredibil de savuroasă, Ovidiu Vitan face ca textele sale să creeze dependență, acel tip de dependență pozitivă, menită să aducă senzația de frumos și sublim a sufletului la nivelul maxim!

Titlu: *Nerecurgerea la Forță sau la amenințarea cu Forța*

Autor: *Ovidiu Vitan*

Nr. pag.: 160

Colecția Science-Fiction: # 3

Comandați-o la: www.pavcon.ro

"Odată ce guvernarea se redusese numai la ceea ce era necesar bunului trai al omenirii, iar nu ambițiunii sau ghiftuirii unei anumite clase de oameni – politicienii, mari și mici, fuseseră goniți de pretutindeni. Era un entuziasm atât de mare încât stăpânii de odinioară nu găsiseră pe nimeni să-i apere. Guvernau oamenii înțelepți, guvernau învățații, dar redusese noianul de legi la cele mai însemnate, făcuseră astfel ca libertatea individului să fie cât mai mare. Îngrijeau de școli, de cultură și nu aveau nevoie de zeci și sute de mii de funcționari cari să încaseze dări, cari să mențină ordinea provocând scandal. Dărilor și le plătea fiecare după venitul ce-l avea și nu avea nimeni pe cine să înșele."

ISBN 978-606-8879-10-9

www.colectiasf.ro

9 786068 879109 >